ПОРЕДИЦА

ЗЛАТНО КЛЮЧЕ

3. ГРУПА

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
ПО ВСИЧКИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ
за трета подготвителна възрастова група
в детската градина и в училище

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

БИТ И ТЕХНИКА
www.bititechnika.com

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

ПО ВСИЧКИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ
ЗА ТРЕТА ПОДГОТВИТЕЛНА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА
В ДЕТСКАТА ГРАДИНА И В УЧИЛИЩЕ

БИТ И ТЕХНИКА
Варна, 2019

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

ПО ВСИЧКИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ТРЕТА ПОДГОТВИТЕЛНА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА И В УЧИЛИЩЕ

Автори на разработките по образователни направления:
Български език и литература – проф. дпн Маргарита Тодорова Терзиева, Миглена Тодорова Лазарова, Камелия Москова Йорданова
Математика – доц. д-р Виолета Йорданова Ванева, доц. д-р Ася Симеонова Велева, гл. ас. д-р Галина Георгиева Георгиева, Христина Димитрова Балушева
Околен свят – д-р Ели Георгиева Георгиева
Изобразително изкуство – гл. ас. д-р Валентина Тодорова Радева, Павлинка Георгиева Памукова
Конструиране и технологии – доц. д-р Светла Христова Петкова
Физическа култура – проф. д-р Антоанета Иванова Момчилова

Художници – автори на
графичния дизайн: Еми Божидарова Мирославова
инж. диз. Христина Иванова Дякова
Художници – автори на корицата: инж. диз. Христина Иванова Дякова
Живко Иванов Рухов
Редактор Светла Костова
Коректор Зоряна Стоянова

Българска. Второ преработено и допълнено издание. 2019 г.
Формат 60x90/8.
Печ. коли 41
Издателство „Бит и техника“ ООД,
Варна 9009, ул. „Кап. Райчо Николов“ №101

ISBN 978-619-7523-49-2

© Маргарита Тодорова Терзиева, 2018
© Миглена Тодорова Лазарова, 2018
© Камелия Москова Йорданова, 2018
© Виолета Йорданова Ванева, 2018
© Ася Симеонова Велева, 2018
© Галина Георгиева Георгиева, 2018
© Христина Димитрова Балушева, 2018
© Ели Георгиева Георгиева, 2018
© Валентина Тодорова Радева, 2018
© Павлинка Георгиева Памукова, 2018
© Светла Христова Петкова, 2018
© Антоанета Иванова Момчилова, 2018
© Еми Божидарова Мирославова – графичен дизайн, 2019
© Христина Иванова Дякова – графичен дизайн и корица, 2018
© Живко Иванов Рухов – корица, 2018
© Издателство „Бит и техника“ ООД, всички права запазени, 2018

ПРОГРАМНА СИСТЕМА „ЗЛАТНОТО КЛЮЧЕ“

Приетият през 2016 г. Закон за ПУНУО и измененията в свързаната с него Наредба №5/03.06.2016 г. за предучилищното образование определят като задължителна подготовката на децата на 5 – 7-годишна възраст и отчитат мястото на подготвителните групи като естествен свързващ елемент в образователната спирала „детска градина – училище“. Наредбата определя държавните образователни стандарти (ДОС) и очакваните резултати в предучилищното обучение, съобразени изцяло с психо-физическите особености на децата на тази възраст, както и с изискванията за организиране на дейностите в педагогическия процес и прилагане на програмните системи.

Ръководени от нормативните разпоредби и необходимостта от иновативни педагогически решения и инструментариум съобразно динамично променящата се обкръжаваща децата среда, университетски преподаватели и действащи учители обединиха усилията си в авторски колектив за създаване на дидактичната система „Златното ключе“. Системата се състои от одобрените от МОН познавателни книжки и техните електронни варианти по образователните направления „Български език и литература“, „Математика“, „Околен свят“, „Изобразително изкуство“, „Конструиране и технологии“ и „Музика“. Тя включва и допълнителни образователни ресурси, като:

- портфолио на детето, включващо тестова батерия със задачи по всяко образователно направление и чек лист в удобен табличен вид за нанасяне на резултатите от проследяване постиженията на детето (входно и изходно ниво), картони за отбелязване на индивидуалните особености, предпочитания, впечатления, интереси и желания на детето, папка за събиране на материали от практическата дейност на детето – фотографии, рисунки, картички, апликации и други;
- поредица книжки „Загадките на Щурчо“ за развиване на паметта, вниманието, въображението и мисленето;
- поредица книжки за допълнителни занимания по български език и литература и околен свят;
- поредица автодидактични игри по български език и литература и математика;
- поредица флашкарти за подпомагане формирането на представи по всички образователни направления;
- нагледни дидактични табла по всички образователни направления;
- примерни годишни тематични разпределения по седмици и по направления (вкл. физическа култура);
- книги за учителя с методически указания за провеждането на всяка педагогичека ситуация по отделните образователни направления (вкл. физическа култура), литературни текстове, текстове на песни и описание на музикални и спортно-подготвителни игри;
- книги за учителя по музика с подробни методически разработки на ситуациите със съвременни интерактивни методи, игри по ТРИЗ педагогика, игрови елементи по музикална система „Шулверк“, нотно приложение на народни и популярни песни, авторски и други музикално-дидактични, музикално-подвижни и фолклорни игри, сценарии за тържества;
- музикални компактдискове с песни и съпроводи за изпълнение от съвременни композитори;
- христоматии по български език и литература;
- сборник с приказки на различни етноси и народи;
- сборник с музикални игри;
- сборник с музикални драматизации;
- сборник със сценарии за празници;
- сборник със спортно-подготвителни игри;
- сборник с упражнения за утринна гимнастика;
- комплекти материали за практическа работа по конструиране и технологии и други.

Основна цел на усилията на авторите при разработване на системата и помагалата към нея е те да бъдат достъпни за всички деца на прага на училището. Предложените в книжките дидактични игри, упражнения и конструктивни модели позволяват реализиране на постепенна смяна на доминиращата игрова дейност (като процесуална стимулация) с дейности, в които се диференцират игровите от учебните мотиви – игра с учене, без да се слага рамка на педагогическата практика. Всяка една от предложените педагогически ситуации поставя детето в условия на проблемност така, че да предизвика у него желание и готовност да мисли, преживява, решава и действа, да развива своето въображение, емоционалност и инициативност, да прави самостоятелен избор и не на последно място – получените представи и знания да пораждат у него нови въпроси и желание за откривателство и творчество. За целта всяка тема е представена така, че участието в

дейностите да бъде за детето интересно приключение със спътник и помощник героя Щурчо, „отварящ със златно ключе“ врата към реални или въображаеми ситуации, в които детето неусетно да придобие необходимите му начални общоучебни умения:

- да слуша и внимава;
- да общува свободно и да изразява собствена гледна точка;
- да обогати речника си, да се стреми да разсъждава, да се ориентира по отношение на времето и пространството;
- да усвои норми на социално приемливо поведение, да създава и поддържа взаимоотношения;
- да възприема задача в целева педагогическа ситуация;
- да се ръководи от правила при решаване на задача по даден образец и словесна инструкция;
- да пренася знания, умения и навици в нова познавателна ситуация;
- да овладява и използва нови способи за решаване на задача съобразно нарастващите му възможности за самостоятелна дейност;
- да преодолява затруднения, да показва готовност и мотивация да опита отново при грешка и да достига краен резултат;
- да проявява желание за екипна работа, като споделя в групата своите идеи и се съобразява с тези на другите;
- да придобие увереност, че го очаква нещо приятно и позитивно при постъпване в първи клас.

Тъй като готовността на детето за училище е съвкупност от психическа готовност и специална подготовка, овладяването на тези общоучебни умения има за цел трансформирането на получените представи и умения в трайни знания. За целта при подбора и структурирането на образователното съдържание авторският колектив спазва водещите в предучилищното образование принципи:

- Достъпност – чрез игрови мотиви и алгоритми за работа;
- Системност и последователност при планиране;
- Научност – представяне на понятия, съобразени с възрастовите особености, без да се нарушава структурата на съответните науки;
- Интегративност между всички образователни направления;
- Интерактивно представяне на темите и ситуациите – децата придобиват знания и умения чрез преживяване и емоционална рефлексия (осъзнаване на собствените чувства и емоции);
- Диференциран и индивидуален подход;
- Толерантност и сътрудничество;
- Традиции и визийност – включване на детето в художествено-продуктивни дейности и осигуряване на възможност за обмен на новаторство.

За постигане на очакваните резултати по ДОС Наредба №5/03.06.2016 г. предвижда минимум 15 педагогически ситуации седмично за трета и 17 за четвърта подготвителна група:

	БЕЛ	**ОС**	**Математика**	**ИИ**	**КТ**	**Музика**	**ФК**
3 гр.	2	2	2	2	2	2	3
4 гр.	3	2	3	2	2	2	3

С оглед на по-пълна оптимизация на възпитателно-образователния процес и по-цялостно реализиране на темите и образователното съдържание, заложено в системата, авторите са изготвили примерно годишно тематично разпределение, в което е включена допълнителна педагогическа ситуация по БЕЛ и което би могло да се осъществи седмично в следния вариант:

За трета подготвителна група – общо 16 ситуации

	Понеделник	**Вторник**	**Сряда**	**Четвъртък**	**Петък**
сутрин	ОС БЕЛ	Музика Математика	КТ ФК	Музика Математика	БЕЛ ИИ
след обяд	ИИ ФК	КТ	БЕЛ	ОС	ФК

За четвърта подготвителна група – общо 18 ситуации

	Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
сутрин	ОС БЕЛ ФК	Музика Математика	БЕЛ КТ ФК	Музика Математика	БЕЛ ИИ
след обяд	ИИ	ОС КТ	Математика	БЕЛ	ФК

В книгата за учителя заедно с образователните задачи във всяка тема по съответното образователно направление се дават методически насоки за мотивация на децата и реализиране на педагогическите ситуации, без да се рамкира или ограничава учителският потенциал.

На всички педагогически екипи, избрали познавателните книжки, електронните им варианти и другите ресурси на дидактическата система „Златното ключе“, желаем ползотворна и наситена с положителни емоции работа.

ПОДХОДИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПОДХОДИ:

1. Възрастовият подход налага непрекъснато отчитане на физическите и психическите особености на детето в предучилищна възраст. Той осигурява в достатъчна степен достъпност при отчитане на реалните детски възможности. Този подход дава възможност учителят да предвиди или планира подходящи стимули за реализиране потенциала на децата, за подпомагане и провокиране на детското личностно и творческо развитие. Спазвайки го, педагогът – възрастово за групата и индивидуално за отделното дете – преценява количествено и формално съдържанието, което поднася, целейки постигането на оптимално развитие.

2. Комплексно-интегративен/ интегрален. Интегралният подход се налага от спецификата на глобалното образование. Дейностите не се изявяват като самостоятелни структури. Създава се интегрален образ на света, като се има предвид единството на научното и художественото познание. Интегралният подход се проявява и във взаимовръзката между многообразните форми на организация на педагогическото взаимодействие. Учителите подбират подходящи знания и умения от различните образователни направления, за да разнообразят и активизират децата. Например: знания от математиката са приложими в направление „Околен свят“, когато става дума за формата на цветята, дърветата, образуване на групи – домашни и диви животни, отлитащи и зимуващи птици и др.; уменията от КТБД са приложими в „Околен свят“ за изработване на пана с природни материали; познаването на приказките насочва към дивите животни в гората – „Червената шапчица“, към птиците през пролетта – „Косе-Босе“, към зимните явления – „Ледената къщичка“ в направление „Околен свят“, и др.

3. Дейностен подход. Психологическият анализ на структурата на дейността показва, че последната се осъществява при осъзнато психично отразяване на заобикалящата действителност. Във всяка своя дейност детето в една или друга степен овладява знания и представи, определя си цели, представя си очакваните резултати, възприема и оценява условията, в които действа, обмисля последователността на операциите, прилага волеви усилия, преживява успехите и неуспехите от дейността. По този начин психиката осъществява своите основни функции – управлява и регулира дейността на личността. Дейностният подход се осъществява от учителите, като осигурява условия за разнообразни активности на децата – изследователска, творческа, умствена, игрова и др.

Игровата дейност в своето богато многообразие има абсолютен приоритет в организационно-процесуалната и резултативната реализация на педагогическото взаимодействие. Тя създава условия за самоизява, за най-ефективно общуване и взаимодействие както между децата, така и между педагога и детето.

4. Ситуационният подход се отнася до използваните от учителя начини за усвояване на знания. Ситуацията като семантична база на този подход условно обозначава организационната форма на осъществяване

на възпитателно-образователния процес. За целите на предучилищното образование се използват различни ситуации – реално възникващи, фантазни, преднамерени и неочаквани и др. В съчетание с останалите подходи ситуационният подход създава условия за използване на динамични и гъвкави структури за оптимална социализация на детето.

5. Холистичен подход. Холистичното образование е базирано на идеята, че децата могат да бъдат обучавани по по-естествен и по-привлекателен начин, като едновременно се активизират емоции и енергия, физически и духовни сили. Постиженията на детето се разглеждат във връзка с неговите социални, етнически и културни характеристики. Водещо е посланието: „Вярвам в целостта на човешкия организъм и считам, че за да бъде здрав човек, трябва да има единство и баланс между ум, душа и тяло". Най-голямото предимство на холистичния подход е, че е ориентиран не само около умственото развитие, но се фокусира и около психо-социалното и емоционалното развитие на децата.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКАТА РАБОТА

Организацията на педагогическия процес е важен приоритет на детския учител. Препоръчително е да се използва смесена организация от фронтална, групова и индивидуална работа с децата. Паралелно с това детският учител трябва да осигури условия за самостоятелна дейност на децата. Изцяло груповата и фронтална работа не е ефективна, тъй като не позволява децата да реализират своите индивидуални възможности, потребности и да бъдат удовлетворени от себе си. Това е особено важно за децата в смесените групи.

Начин на организация:

ФРОНТАЛНАТА РАБОТА е традиционна, но напълно подходяща за осъществяване на общите цели и задачи. Разбира се, тя трябва да е далеч от урочната форма на организация. Необходимо е да се разнообразява с подвижни, музикални, театрализирани и други игри, които да намаляват статичността и да предлагат различни активности. Интересно за децата е варирането на обстановката в занималнята – различен начин на подреждане на масите, неочаквано онагледяване, нов параван, непознат уред и други ще позволят да се разчупи и разнообрази процесът на работа.

ГРУПОВАТА РАБОТА е подходяща за децата от трета и четвърта група. Освен изпълнението на познавателни задачи, чрез груповата работа се формират и утвърждават уменията за колективна работа и съвместни игри, като децата се договарят, съгласуват, подпомагат взаимно, изпробват различни поведенчески модели. Този начин на организация е особено подходящ при смесените групи (по възрасти и по майчин език), когато децата имат различни нива на компетентности.

Процедурата по разделяне на децата в групи (или по двойки) може да бъде извършена по занимателен начин, за провокиране на позитивна реакция към груповата работа. Учителят може да използва следните техники за групиране:

- групиране чрез преброяване на поредни номера (например: „първи – втори – трети" и т.н.);
- групиране по рождени месеци и дни;
- групиране по първите букви на имената на децата;
- групиране чрез карти: плодове, геометрични фигури, цветове, превозни средства и др.;
- групиране чрез пъзели – частите, от които се получава цялото, е един отбор.

Децата участват, обсъждат и изработват правила, които могат да бъдат следните:

- „Да се изслушваме взаимно!"
- „Да зачитаме мнението на всеки един от нас!"
- „Да не се обиждаме и да не се присмиваме един на друг!"
- „Всеки има право да изкаже своето мнение!"
- „Да вдигаме ръка, когато искаме думата!" и др.

ИНДИВИДУАЛНАТА РАБОТА е задължителна при често отсъстващи деца, при деца с отклонение или изоставане, но и при деца, които проявяват засилен интерес към знанията от образователното направление.

В този случай се работи с енциклопедии, правят се опити, експериментира се с различни материали, децата рисуват, редят пъзели. Учителката трябва да подготви индивидуални задачи и да отдели време за работа с тези деца в подходящ момент.

Основна педагогическа форма е обучаваща ситуация.

Правилната структура на ПС улеснява учителя при дозиране и структуриране на учебното съдържание.

ПЪРВА част – уводна. Учителят създава интерес, подготвя и подбира похвати за привличане на вниманието и любопитството на децата. Това може да стане чрез въпрос или словесна провокация от Щурчето, чрез музика, загадка, картини, грешката на художника, „Чудната торбичка", „Вълшебната кутия", неочакван

гост (кукла, дете от другата група), нонсенс (алогизъм, зареден с хумор: „Дойде зимата и розите цъфнаха“, „Надолу в небето плуваше кълтичето“) и др.

ВТОРА част – основна. Подборът на методи и похвати се свързва с необходимостта от възприемане, осмисляне и обогатяване на информацията от децата, от време за самостоятелно решаване на задачата и за приложение на знанията в нова ситуация. Авторите на познавателната книжка предлагат подходящи методи и похвати, които да реализират планираните познавателни задачи. Така се гарантира степенуване по сложност на съдържанието. Важно е детето винаги да е доволно и удовлетворено, заинтригувано и активно. В тази част детският учител трябва да разпредели времето си така, че да има време за групова и самостоятелна, обща и индивидуална ангажираност на децата. Поради своята продължителност основната част на ситуацията е подходяща за смяна на дейностите – статични, седящи с динамични, подвижни.

ТРЕТА част – заключителна. Тук е препоръчително учителката да направи обобщаваща преценка на активността и постигнатото от децата. Да се включат подходящи „награди“ – стимули за деца. Освен традиционните печати и стикери, като награда емоционално действат подвижните и музикалните игри, определяне за деня на дете като „малък природолюбител“, „многознайко“ и др.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ФОРМИ:

- игри – сюжетни, дидактични, подвижни...
- дейности по избор
- разходка, екскурзия
- тържества, празници
- педагогическа анимация.

Това е иновативна форма за постигане на комплексна цел – осъществяване на образователна и възпитателна задача чрез паралелно постигане на емоционално „зареждане“ и развлечение. Анимацията е процес на създаване и реализиране на събитие или поредица от взаимносвързани събития, чиято основна цел е стимулиране активността (поведенческа, емоционална, познавателна) на участниците в него чрез включването им в значими за личностното им развитие дейности. Може да се организира:

- културно-познавателна анимация (тематична, етнокултурна, фолклорна, литературна, музикална, музейна, библиотечна и др.);
- туристическа анимация (краеведческа, спортна, опознавателна, екологична и др.).

Допълнителните дейности се реализират:

- като продължение и допълване по темата в детската градина;
- като обогатяване и обобщаване на информацията извън детската градина.

И в двата случая детският учител стимулира практическа познавателна дейност с участието на семейството, ръководител на школа, музей, читалище и др. Допълнителната дейност е неделима от общата реализация на темата. Чрез нея детето обогатява, уточнява и упражнява знания и умения. Познавателната активност на детето постигаме чрез разнообразие от стимулиращи и подкрепящи методи и похвати, както и чрез разнообразни дидактични средства.

Най-общо допълнителните дейности са:

- **игрови** – дидактични, подвижни, състезателни, театрализирани, ролеви игри и игри инсценировки;
- **художествено-творчески** – украса, колажи, макети, пана от природни и други материали и др.;
- **съвместни** с родителите – тържества, празници, битови и трудови дейности, краеведчески дейности (туризъм, екскурзии, наблюдения и др. в района);
- **практически** – грижи за животни и растения, опити, експерименти, демонстрации, изработване на хранилки, вътрележки, знаменца и др.;
- **комбинирани – минипроекти**. При тях се интегрират различни знания и умения, форми, методи и средства за постигане на интеракция във взаимодействието „дете – среда“. Могат да се реализират различни видове:
  - По продължителност – седмични, месечни или сезонни;
  - Според преобладаващия метод – изследователски, практически, информационни, приключенски;
  - Според проектната идея – по образователните стандарти; по теми; по интереси.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА“

ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Съдържанието на образователното направление „Български език и литература“ е структурирано в следните образователни ядра:

1. Свързана реч
2. Речник
3. Граматически правилна реч
4. Звукова култура
5. Възприемане на литературно произведение
6. Пресъздаване на литературно произведение.

То има за *цел* да формира и развива определени езикови и литературни знания и умения, да възпитава пиетет към прекрасното, да изгражда нравствено-оценъчно отношение към художествената и нехудожествената действителност.

Основните *задачи*, които стоят пред педагога, са:

1. Поставяне на добра практическа основа при овладяване на определени фонетични, лексикални, морфологични, синтактични и стилистични форми на устно общуване с възрастни и с връстници;

2. Възпитаване на художествен усет към произведенията на фолклора и литературата, осмисляне на посланията им съобразно възрастовите възможности;

3. Разкриване многостранния образователен потенциал на редица методи и похвати на езиковото и литературното обучение и въвеждането им като действен инструментариум в педагогическата практика.

Основна организационна форма са *педагогическите ситуации*, които се подчиняват на конкретни методически изисквания в структурирането и реализацията си:

- плавен преход между отделните моменти във вътрешен план;
- поднасяне на новия материал и затвърдяване на вече изучения чрез разнообразни игрови похвати;
- непринудено въвеждане в света на словото чрез речеви стимули, провокирани проблемни ситуации и др.

При работа върху разделите, свързани с обучението по *български език* и подчинени на определени психолингвистични принципи, детето:

- развива устната си реч чрез овладяване и прилагане на различни видове диалози, съставяне на преразкази и разкази с оглед на поставените задачи и комуникативните ситуации;
- лесно се ориентира се в лексикалното значение на думата; използва названия на имена, признаци, действия; употребява думи с обобщаващо значение;
- съгласува по род и число прилагателно и съществително име; служи си с определени глаголни времена; построява и разширява изречение; определя броя на думите в изречението;
- осъзнава смислоразличителната роля на звуковете; определя позицията на звука в думата; определя броя на звуковете в думата;
- придобива начални графични умения, разпознава графични знаци на букви и т.н.

Художествената литература, независимо дали е родена от предлитературната традиция, или е нечие авторско произведение, е едно от средствата за подготовка на детето за живота, които детската градина умело използва както за образователни, така и за чисто възпитателни цели. Тя притежава житейска убедителност и има голямо емоционално въздействие върху детския свят. Художествените образи помагат на детето да опознае взаимоотношенията между хората, възпитават морални и естетически чувства у него. Литературата изгражда у него усет към красивото и нравственото.

При *възприемане на литературно произведение* се въвеждат елементи на биографичния метод – всеки автор бива представен чрез нагледни и словесни похвати, които разкриват черти от личността и творчеството му. В беседата се въвеждат въпроси, които са освободени от строга императивност и следват определена комуникативна логика. Творбата, освен естетическо облъчване, дава възможност за изпълнение на различни задачи: „дописване“ на финал; заучаване наизуст; съчиняване на собствено произведение с помощта на опорни думи или думи рими; въвеждане в активния речник на художествени словосъчетания; емоционално съпреживяване на проблемите на героя и др.

Пресъздаването на литературното произведение се осъществява чрез куклен театър, драматизация на откъси от произведения, самостоятелни монолози и пр. „Влизането в роля“ изисква повишена емоцио-

налност, умения за проникване във вътрешния свят на героя. Децата се учат да изработват декори, сценични костюми и маски, правят подбор на музикален фон за своето изпълнение.

Налице е неразривна *връзка с образователното съдържание на други направления*: полагат се физически усилия, имитиращи реалните усилия на героя в драматична ситуация; апликират се или се изработват от различни материали конкретни персонажи; чрез синтеза на слово, музика и танц се възпроизвеждат вековни обреди и традиции; рисуват се моменти, които са оказали най-силно емоционално въздействие върху децата. Чувствата могат да бъдат подсилени чрез досег с театралния „прочит“ и кинопрочита на творбата. В рамките на тези пресътворяващи изкуства се търси пресечната им точка с оригиналното авторско слово.

Учителят играе важна роля в процеса на усвояване на нови езикови и литературни знания чрез:

• търсене на по-гъвкави и адаптивни към езиковите и дидактичните промени от последните години педагогически методи и похвати;

• избора на творба от фолклора и литературата, която трябва да заинтригува, провокира и завладее детското съзнание;

• възпитаване на любов към книгата – от неговата добре премислена стратегия зависи дали утрешните ученици ще бъдат читатели, или ще се дистанцират от книгата и от четенето като процес.

Създадените в условията на прилагането на народната педагогика и на обучаващата (естествена и експериментална) среда в детската градина *игри*, свързани с езикови и литературни знания и умения, допринасят за подготовката на децата за реалния живот, имат връзка с различни човешки дейности и са специфична форма на познание. Дидактична или автодидактична игра, упражнение или творческа експериментална игра – всяка от тях допринася за развитие на творчеството и въображението, става част от детското ежедневие.

Играта се превръща в способ за моделиране на света, на човешките взаимоотношения, затова педагозите имат голямата отговорност да подкрепят образователните, интелектуалните и творческите ѝ импулси, допринасящи за всестранното развитие на детето.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ

1. ЧАСТ

Месец: септември (2. седмица)

Тема: „Хей, септември, ти здравей“

Ядро: граматически правилна реч, свързана реч.

Образователни задачи:

- Актуализиране на умения за участие в диалог – разговор по близка до опита на децата тема: „Моята ваканция“, „В детската градина“;
- Възпитаване култура на речево поведение – да се изслушват, да регулират силата на гласа си;
- Конструиране на съобщителни изречения от две думи.

Интегративни връзки: с „Математика“, „Околен свят“.

Методически насоки:

1. Децата разглеждат снимки от своята лятна ваканция. Групират снимките според местата (планина, море, пътешествие...) и ги поставят на табло. Задават и отговарят на въпроси на учителката или другите деца: Кое беше най-интересното място, където сте ходили? Какво правихте там? Какво имаше там, което го няма в твоя роден край?;

2. Децата се стимулират подробно да разказват за изобразеното на снимките (преди и след изобразеното);

3. На децата се предлага да изберат най-подходящите думи за техните разкази: красиви планини, цветни поляни, интересни забавни игри, непознати места.

Тема: „Лятото рисува“

Ядро: възприемане на литературно произведение, речник, граматически правилна реч, звукова култура.

Образователни задачи:

- Възприемане на стихотворението „Лятото рисува“ от Кинка Константинова;

- Насочване вниманието на децата към художествената функция на думите в текста и към настроението, което носят;
- Обогатяване на активния речник с думи признаци (определения, епитети, синоними) за охарактеризиране на предмети и явления; упражняване правилна артикулация на звуковете в думата.

Интегративните връзки: с „Музика“, „Изобразително изкуство“, „Математика“.

Методически насоки:

1. Децата се въвеждат в темата чрез музикални произведения, асоциращи различно настроение (весело, тъжно). Те избират музиката, която свързват със сезона лято. Припомнят се любими занимания през летния период. Разглеждат се картини, пейзажи през различните сезони. Децата обясняват какво е нарисувано;
2. Предлага се на децата да чуят стихотворението „Лятото рисува“ от Кинка Константинова. Насочва се вниманието им към заглавието на стихотворението и към мисълта как авторът е „нарисувал с думи“ една картина;
3. Разглеждат в познавателните книжки изображения на облаци, море, чадъри. Насочва се вниманието към думите на автора – погали, премина, нашари. Като си припомнят стихотворението, те сами трябва да свържат думите с изобразените ята.

Тема: „Думичка избирам“

Ядро: граматически правилна реч, свързана реч.

Образователни задачи:

- Затвърдяване и систематизиране представите на децата за предметната отнесеност на думите;
- Обогатяване на активния речник с прилагателни и съществителни имена; упражняване в правилно съгласуване;
- Упражняване на графични умения – очертаване на фигура по пунктир.
- Заучаване и изпълняване на стихотворение наизуст – „Лятото рисува“ от К. Константинова.

Интегративни връзки: с „Математика“, „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

1. Предлага се на децата да си представят, че са в един голям магазин, в който те трябва да подредят щандовете с различната стока. За да се справят децата, първо им предлагаме да затворят очи и да си представят, че усещат уханието на най-красивите цветя. Стимулират се да назоват имената на различни цветя, които харесват. После се предлагат картинки, между които има и картинки на цветя. Дете избира тези картинки, които са с цветя, и ги слага на отделен рафт. Децата сами слагат етикет (цвете);
2. Отново затварят очи и си представят и усещат аромата на най-вкусните и ароматни плодове. Децата отново изреждат най-различни плодове, а после между картинките избират тези, които са с изобразени плодове. Децата сами слагат етикет (плод). Така могат да се оформят и други групи с предмети;
3. Но на един щанд има етикети (играчка, дрехи...), но няма стока. Децата сами трябва да намерят картинките (предмети), които да подставят до подходящите етикети;
4. Предлага се на децата да си изберат някоя група от предметите в магазина и към всеки да прибавят подходяща дума (например: червена количка, плюшено зайче, голяма кукла...).

Месец: октомври (3. седмица)

Тема: „Есенни вълшебства“

Ядро: свързана реч, граматически правилна реч.

Образователни задачи:

- Формиране на умения за самостоятелно конструиране на изречения по картинки с есенна тематика, по зададена дума и конкретен въпрос (игри диалози);
- Конструиране и преобразуване на изречения от един вид в друг – съобщителни, въпросителни, подбудителни;
- Практическо възприемане значението на думата и изречението като носител на информация.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

1. Разгледай двете картини (изображение на гора през лятото и през есента). По какво си приличат? По

какво се различават?;

2. На децата се прочитат три изречения: Есента е много красива. Ах, каква красива есен! Красива ли е есента?;

3. Кои думи прибавяме към изречението „Есента е много красива“, за да се промени това изречение?;

4. Защо наричаме есента „Вълшебница“? Кои са нейните любими цветове?;

5. Избери тези листа, които отговарят на думите: „златна есен“, „златокоса есен“. Подреди ги в красива фигура;

6. Избери тези листа, които отговарят на думите „шарена есен“, „пъстра есен“. Подреди ги в красива фигура;

7. Децата слушат различна по жанр музика. Избират най-подходящата според тях музика за танц на листата. (https://www.youtube.com/watch?v=qjALs7XL6xA) (https://www.youtube.com/watch?v=y_Y8qtnmjxk)

Тема: „Есента ни подари“

Ядро: свързана реч, граматически правилна реч, речник.

Образователни задачи:

- Формиране на умения за участие в беседа по сюжетна картина („В зеленчуковата/ овощната градина“);
- Развиване на умения за конструиране на изречения; запознаване с условно моделиране на изречение от две-три думи;
- Формиране на конкретни представи за употреба на глаголните времена в речта;
- Активизиране на представите за думи с обобщаващо значение – плодове, зеленчуци, храни, животни.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“.

Методически насоки:

1. Какво означава думата „градина“?;

2. Разгледай картината в познавателната книжка (може и друга). Кои от посочените думи свързваш с картината – „цветна градина“ или „зеленчукова градина“?;

3. Предлагат се на децата картончета с изобразени: круша, грозде, роза, зеле, моркови, ябълка. Назови какво е изобразено на всяка картинка. Образувай групи. Назови групите, които образува;

4. Знаеш ли имената на градините, където растат?;

5. Избери си дума от всяка група и състави изречение;

6. От колко думи се състои твоето изречение? Сложи толкова картончета, колкото са думите в изречението ти!

Тема: „Нека са радостни хора и птички“

Ядро: възприемане на литературно произведение, свързана реч, речник, звукова култура.

Образователни задачи:

- Възприемане на стихотворението „Нека са радостни хора и птички“от Иван Давидков;
- Затвърдяване на умения за участие в диалог за анализиране на съдържанието и езиковите изразни средства;
- Упражняване на графични умения чрез репродуциране на различни фигури.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Околен свят“.

Методически насоки:

1. Децата слушат детски песни: „Ивка работливка“, „Есен ни зове“.

Задават се към тях въпроси: С кой сезон свързвате тези песни? Какво е настроението в тях?

2. Предоставят се различни есенни картини, снимки, илюстрации (красиви есенни дървета, гроздобер, деца играят с листа). Насочва се вниманието към настроението, което носят тези картини. Обръща се внимание, че и в този сезон децата могат да се забавляват и да са радостни.

3. На децата се предоставя възможността да чуят стихотворението „Нека са радостни хора и птички“ от Иван Давидков;

4. Насочва се вниманието на децата към заглавието, което ни показва настроението с думата „радостни“. Приканват се да назоват други думи, които напомнят за ведрото настроение в стихотворението. Тук е мястото да се разясни значението на думата „глъчка“ и разликата му с думата „шум“;

5. Отново се обръща внимание на чутите песни. С коя от песните можете да свържете това стихотворе-

думата, първи звук, определен звук в дума);

4. Разгледайте картинките в познавателната книжка (задача 1). Назовете всяка дума. По какво си приличат думите? По какво се различават?

Месец: май (33. седмица)

Тема: „Многознайка“

Ядро: свързана реч, звукова култура, граматически правилна реч.

Образователни задачи:

- Формиране на представи за звук и буква „Й“; назоваване на думи и уточняване мястото на звука; отбелязване на звука в схема/ модел;
- Затвърдяване на представи за единствено и множествено число на съществителните имена и умения за съгласуване с прилагателни;
- Графични упражнения.

Интегративни връзки: с „Околен свят“ „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

1. На дъската има букви „И“ и „Й“. Това една и съща буква ли е? По какво се различават двете букви? Буквата „И“ стои в края на думите: тролеи, трамваи, свои, мои. Когато говорим за един предмет на тези думи, тогава казваме: трамвай, тролей, мой, свой. Тогава в края на думите се пише буква „Й“;

2. Погледнете картината в познавателната книжка. Буквата „Й“, която се е скрила, ми разказа историята на това усмихнато момиченце. Продавачът на сладолед Йордан е приятел с малкото момиченце Сийка и нейната майка Йовка. Те се познават, защото Сийка много обича сладолед. Яде сладолед и през лятото, и през зимата. Затова често я боли гърло. Тогава майка ѝ прави чай от лайка. Сийка не се сърди. Тя винаги се усмихва, защото много обича и чай от лайка. Но сега е топло и всеки ден може да яде сладолед;

3. Запомнихте ли думите, в които чуваме „Й“? Можете ли да измислите още думи? Колко букви „Й“ са се скрили?;

4. Изговори правилно думите в изреченията (задача 2). Кой звук се промени в края на думите: тролей, тролеи?

Тема: „Месец Май“

Ядро: граматически правилна реч, пресъздаване на литературно произведение, звукова култура.

Образователни задачи:

- Възприемане на стихотворението „Месец Май“ от Елисавета Багряна;
- Интерпретиране на художествения образ в текста на стихотворението; заучаване и изпълнение наизуст;
- Упражняване на словесен анализ и моделиране на изречение с думи от текста.

Интегративни връзки: с „Околен свят“ , „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

1. Провеждаме беседа за сезоните. Сега кой сезон е? В началото на пролетта кои цветя цъфтят? Кое е различното сега от началото на пролетта?;

2. Чуйте стихотворението „Месец Май“ от Елисавета Багряна. Защо Слънчо „гълчи“ децата? Какво иска да каже с думите „всичко живо е навън“? Кой е бил скрит цяла зима?;

3. Как изглежда месец Май? „Нарисувайте“ го с думи. Какви цветове най-много обича месец Май?;

4. Разгледай картината (задача 2). Кои думи от стихотворението свързваш със стихотворението?:

...Скочиха децата в миг
и на двора изтърчаха.
Срещнаха ги с „чик-чирик“
ластовички от стрехата.

Тема: „В приказния град“

Ядро: свързана реч, граматически правилна реч, звукова култура.

Образователни задачи:

- Систематизиране на представи за приказни герои от познати класически приказки и анимационни

филми (Мечо Пух, Бамби, Снежанка);

- Стимулиране на детското въображение и творчество чрез съставяне на кратка фантазна случка с избран герой;
- Графични упражнения – дорисуване на образ по договорени правила.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Музика“, „Математика“.

Методически насоки:

1. Чуйте песента „Приказките“ (https://www.youtube.com/watch?v=k7hJ4q9Qw5M). За кои приказни герои се пее в песента? В кои приказки срещаме тези герои?;
2. На табло са сложени картинки на вълк, лисица, мечо, принцеса, момиче в народна носия. Разделете картините в три групи: 1. Приказки за животни; 2. Вълшебни приказки; 3. Битови приказки;
3. Назовете заглавията на приказки от всеки вид;
4. Имате ли любим герой? Разкажете част от приказка;
5. Представете си, че се срещат Червената шапчица и Пепеляшка. За какво може да си говорят?

Месец: май (34. седмица)

Тема: „Чакаме те, лято“

Ядро: граматически правилна реч, звукова култура.

Образователни задачи:

- Затвърдяване на уменията за съставяне на повествователен текст по картина („Лято“, „На плажа“);
- Включване на описание, диалог, случка; активна употреба на глаголи, съществителни и прилагателни имена;
- Изразяване на отношение в илюстрация.

Интегративни връзки: с „Околен свят“ „Изобразително изкуство“.

Методически задачи:

1. Учителката предлага играта „Намери излишната дума“. Има картинки: снежинка, ски, кокиче; коледна звезда, Дядо Коледа, джапанки; есенно листо, минзухар, теменужка; слънчеви очила, плажна топка, зимна шапка;
2. Предлагат се на децата природни картини от всеки сезон. Всяка от отделените излишни картинки се изисква да сложат на природната картина, с която я свързват. Защо свързвате картинките с тези природни картини? (джапанки – лято; кокиче – пролет; есенно листо – есен; зимна шапка – зима);
3. През всеки сезон има интересни занимания (задача 2). Разгледайте картинките и назовете какви са заниманията на децата;
4. Разгледайте картината в познавателната книжка (задача 1). С коя природна картина я свързвате? Съставете разказ със заглавие „Чакаме те, лято“. Кои са на картината? Какво правят? Какво си говорят?

Тема: „В гората“

Ядро: свързана реч, звукова култура.

Образователни задачи:

- Затвърдяване на умения за участие в беседа по сюжетна картина;
- Затвърдяване на представите за лексикалното и семантичното значение на думата – отгатване и съставяне на гатанки с пряко сравнение;
- Графични упражнения за очертаване на линии и елементи по пунктир.

Интегративни връзки: с „Околен свят“.

Методически насоки:

1. Пред децата има две картини – море, гора;
2. Децата трябва да познаят за коя картина си мислим по зададени думи: синьо като небето; широко като полето; има много обитатели, които не могат да ходят; не могат да летят;
3. На коя от двете картини прилича картината от познавателната книжка? Кои са на картината? Измислете им имена. Какво правят? За какво си говорят? Какво е настроението?;
4. Отгатни гатанките в познавателната книжка (задача 2). Опитайте се сами да измислите гатанки;
5. Нарисувайте само чрез кръгли форми голямо горско животно – кафяво, обичащо малини, круши, мед.

Тема: „В азбуката най-накрая“

Ядро: свързана реч, граматически правилна реч, звукова култура.

Образователни задачи:

- Затвърдяване на представи за понятията звук, буква, азбука;
- Запознаване с букви „Ю“ и „Я“. Оцветяване и откриване на буквите сред графични знаци; откриване и назоваване на думи, започващи с „Ю“ и „Я“;
- Затвърдяване и усъвършенстване на уменията за конструиране и моделиране на изречение; определяне броя и последователността на думите.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Изобразително изкуство“, „Физическа култура“.

Методически насоки:

1. Нашите приятели са Яна и Юли. Те казват, че имат любими месеци. Можете да ги познаете, като знаете, че месеците започват със същите букви като имената им;

2. Учителката казва името на месеца. Децата отгатват на кого от приятелите им той е любим и кои са любимите му игри. Например: месец януари, любим е на Яна. Покажете с движения любимите ѝ игри (правене на снежни топки, каране на ски);

3. Измислете други имена на деца, които започват със същите букви (задача 1);

4. Децата избират една дума от картинките и съставят изречение (задача 2). Произнасят отчетливо всяка дума. Всяка произнесена дума отбелязват с подреждане на кубче. Изречението има толкова думи, колкото кубчета са сложили.

Месец: май (35. седмица)

Тема: „Звукове и букви като зная“

Ядро: звукова култура, граматически правилна реч.

Образователни задачи:

- Систематизиране на представи и практическо осъзнаване частите на речта – дума, изречение, звук, буква;
- Затвърдяване на уменията за конструиране на изречения по опорни думи – развиване на усет за правилен словоред и умения за самоконтрол;
- Затвърдяване на разпознаването и назоваването графични знаци на букви.

Интегративни връзки: с „Музика“ „Околен свят“.

Методически насоки:

1. Чуйте песента за азбуката: (https://www.youtube.com/watch?v=arYzvJ3eMQE);

2. Кажете един звук. Покажете неговата буква. Запомнихте ли от песента коя думичка казаха с тази буква?;

3. Разгледайте задача 1 в познавателната книжка. Свържете думите, както е показано. Назовете другите думи от колелото. Можете ли да измислите още думи с тези букви?;

4. Намери своята буква в колелото. Коя е картинката? Назови думата с тази буква. Измисли изречение с тази дума;

5. Ще играем играта „Познай коя дума си намислих“. Учителката си избира една дума от колелото и я представя като гатанка. Децата трябва да я открият, покажат и назоват (например: „Аз съм морски обитател, но обичам да вървя назад“). Назовават буквата. Измислят изречение с тази дума или измислят друга дума с тази буква.

Тема: „Буквите са се родили“

Ядро: възприемане на литературно произведение, речник, звукова култура.

Образователни задачи:

- Възприемане на стихотворението „Азбука“ от Галина Златина;
- Интерпретиране на художествения образ в текста на стихотворението;
- Усъвършенстване на умения за повтаряне по пунктир на линии и елементи.

Интегративни връзки: с „Околен свят“.

Методически насоки:

1. Въвеждане в темата може да стане с кратка беседа, с музикално произведение. Писателите пишат

своите книги с помощта на…(буквите) Когато те напишат стихотворение, композиторите с помощта на нотите създават песен. Ние вече знаем песента за азбуката;

2. Кой е създал азбуката? Показва се портрет на братята Кирил и Методий;

3. Чуйте стихотворението „Азбука“ от Галина Златина. Защо никога не е скучно с книжките? Каква магия се крие в буквите?;

4. На масата са сложени различни книги, енциклопедии. На децата се предлага да разпознаят приказките по картините. По желание може да се прочете приказка.

Тема: „Вълшебното дърво“

Ядро: свързана реч, граматически правилна реч, речник.

Образователни задачи:

- Възприемане на приказката „Вълшебното дърво“ от Доналд Бисет. Затвърдяване на уменията за анализиране на текста; самостоятелно съставяне на изказване с елементи на разсъждение;
- Активна употреба на сложни съставни изречения със съюзни връзки – когато, защото, където;
- Провокиране и стимулиране на творческото въображение: съставяне на различен край – продължение на приказката.

Интегративни връзки: с „Околен свят“.

Методически насоки:

1. Провежда се беседа: Какво означава думата „желание“? Какво пожелаваме и по какви поводи? Има ли големи и малки желания?;

2. В приказките може всичко да се случи. Чуйте приказката „Вълшебното дърво“ от Доналд Бисет;

3. Защо дървото е вълшебно? Харесва ли ви желанието на господин Смайт? На кого още не се харесало желанието на господин Смайт? Какво си пожелал косът, за да попречи на господин Смайт?;

4. Какъв според вас трябва да е краят на приказката?;

5. Нарисувайте вашите желания. С какви цветове бихте рисували?

Художествени текстове за работа по темите

Лятото рисува
Кинка Константинова

Видях и ще разкажа
как лятото рисуваше на плажа.
Погалени от синята му четка,
изплитаха вълните синя плетка.

Но пяната и корабите цели
оставаха си бели.
По небесата четката премина,
но вече беше бледосиня.

Чадърите на плажа не забрави –
нашари ги червени, резедави.
И пясъците щедро и богато
намаза със боя от чисто злато.

А мене щом видя, за да съм здрава,
направи ме кафява.

• *резедави – бледозелени*

Нека са радостни хора и птички
Иван Давидков

Весела глъчка се носи от вчера –
вече започна по нас гроздобера.

Будни са призори всички селца:
скърцат коли и подтичват деца.

Кошници вити под мишница взели,
бързат момичета поруменели.

Гроздове тегнат на всяка лоза,
всяко зърно – като бистра сълза.

Гледай: сред шумата кос се е сврял
и челядта си дори е събрал.

Тя от неспирната глъчка не бяга –
на гроздобер е дошла, да помага.

Нека си клъвнат – ще има за всички!
Нека са радостни хора и птички!

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „МАТЕМАТИКА“

ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА

Математиката играе огромна роля в живота на човека. Без математиката не е възможно пълно и адекватно да се опишат, изследват и разберат много явления не само от природата и познанието, но и от обществото. Математиката способства да се изработи адекватна представа и разбиране на знанията.

Математиката реализира не само светогледни, но и възпитателни, културни и естетически функции. Светогледната ѝ роля е в това, че тя помага да се вникне в същността на явленията и процесите, ставащи в заобикалящия ни свят, описва и изследва както външните, така и вътрешните връзки на системата. Естетическата роля на математиката е в това, че тя свързва разностранните връзки на системата в цялостна композиция, имаща естетически качества (красота, цвят, форма, пропорция, симетрия, хармония, единство на частите на цялото, полезност и др.). Възпитателната ѝ роля е в това, че изучаването и използването на математиката изработва изследователски, творчески подход към нещата, настойчивост, търпение и трудолюбие, акуратност, логичност и строгост на съжденията, умение да отделиш главното и да игнорираш маловажното, невлияещо на същината на проблема, умение да си поставяш нова задача и др. Затова ролята на математиката в живота е огромна.

Съдържанието и методите за подготовка на мисленето на детето в предучилищна възраст за обучението по математика в училище е насочено към развитието на неговия ум, към формиране на такива мисловни умения и способности, които ще му позволяват леко да усвоява новото.

През цялата предучилищна възраст у детето започват да се формират елементарни математически представи, които ще бъдат основа за развитието на неговия интелект и за по-нататъшната му учебна дейност. Източник за тези представи на детето е обкръжаващата го реална действителност, която то опознава в процеса на своите разнообразни дейности, в общуването с възрастните и под тяхно ръководство.

Обемът на съдържанието по образователното направление „Математика“ е систематизирано в пет образователни ядра: *Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми.*

В книжките „Математиката лесна, даже интересна“ от поредицата „Златното ключе“ са включени и логически математически задачи, които на пръв поглед може да изглеждат трудни. Но децата много харесват подобни задачи, които възприемат като увлекателна игра. Задачите за сравнение, шеговитите въпроси активизират мисленето на детето и пробуждат у него интерес към разгадаване и решение. А логико-математическото развитие на детето на предучилищна възраст е едно от най-важните направления за развитие на математическите способности на децата. В процеса на занимание с книжките децата ще отделят свойствата на обектите, предмети или групи предмети по зададен признак, ще подреждат сериационни редици във възходящ и низходящ ред, ще сравняват предмети и ще намират приликите и разликите между тях, ще делят групи от предмети по няколко признака (цвят, наименование, форма, количество, размер, различни свойства).

В Книгата за учителя са предложени идеи за ситуации, които по много параметри наподобяват реалните ситуации, които децата преживяват. Когато се сблъскват с математическа задача, малките деца се опитват да наподобят действието, описано в условието. Те възпроизвеждат в действията си условието на ситуацията. Децата решават с лекота задачите, чиито условия им дават възможност да си представят или да почувстват изразеното в условието. Това означава, че информацията, закодирана в условието на задачата, трябва да бъде представена в такава форма, че да е съвместима със структурата на детското познание. Учителят запознава децата с достъпни за тях понятия, термини, знаци, символи, начини на действия, създава особени условия, които подбуждат детето да прилага знанията си в практически действия, да използва известните му начини и да открива нови за решение на нестандартни задачи, да разглежда дадените условия от различни гледни точки, да изпробва различни начини за решение, да разсъждава логически или да действа практически, анализирайки всеки от тях.

При разработването на предложените идеи за всяка ситуация сме се ръководили от следните основни положения:

- Нужно е да се отдели много време при всекидневната работа с децата, за да се подберат дейности, основани на техния интерес и отговарящи на нивото им на развитие;
- Трябва да се следват детските инициативи. Като наблюдаваме детските взаимодействия и дилеми, ние можем да подкрепим техните усилия при решаване на дадена задача и да им помогнем да постигнат це-

лите си;

- Не бива да се пренебрегват и да се оставят без подкрепа детските решения. Нека децата да разберат, че техните усилия и идеи са значими и валидни;
- Да се стимулира логическото мислене и решаването на задачи означава да се задават отворени въпроси за дейността на децата, за да може да им се помогне да видят проблема, който опитват да решат от различни страни, и да пристъпят към него по нов и различен начин.

Надяваме се с предложените разработки за всяка ситуация да стимулираме майсторската импровизация от страна на учителя, за да може непосредствено, без видимо натрапване той да изпълни водещата си роля, да насочва търсещата дейност на децата и да не допуска потискащо влияние на авторитета си. Защото цел на организираното педагогическо взаимодействие в предучилищното ни образование не е да отглеждаме мисловни изпълнители, а пълноценно мислещи деца. А това изисква висок творчески потенциал от учителите. Ще се радваме, ако сме ви помогнали да го достигнете.

Мисленето на 5 – 6-годишните деца е значим фактор за развитието на сферата им на познание и се отличава със способност да се установят връзки между предметите и явленията, затова важна задача на учителя е да подбужда децата да разсъждават, да търсят логическо решение и да го обосновават, да аргументират своите отговори, а не просто да отгатват или да налучкват правилното решение.

Познавателните книжки „Математиката лесна, даже интересна“ от дидактическата система „Златното ключе“ представляват методически разработени насоки за изучаване на математиката от 5 – 6-годишните деца. Доказано е, че при изучаване на математиката най-ефективен подход е комплексният. Именно затова в тях ще намерите най-разнообразни игри и задачи, които са насочени към формиране у децата на основните математически представи за числата, величините, пространството и геометричните фигури, към сравняване, групиране, обобщение, подреждане на сериационни редици и развитие на въображението им. Работейки с книжките, децата ще усвоят:

- Да броят до 10;
- Да делят на равни части предмети;
- Да различават по-високо/по-ниско; по-дълго/по-късо; по-широко/по-тясно; по-леко/по-тежко;
- Да различават и изобразяват геометрични фигури;
- Да се ориентират в околната среда и върху плоскостта на листа;
- Да се ориентират във времето – в последователността на сезоните, годишните сезони, частите на денонощието и др.

Когато задачите им се поднасят нагледно и с увлекателни игри (дадени в Книгата на учителя), децата ще могат да запомнят и да научат новото. В тях ще намерите редица възможности за изучаване на математиката чрез прости и достъпни за възприятието на децата задачи и картини, интересни и увлекателни. Като затвърдяват знанията си за числата, пространствените отношения, измерването, цикличността на събитията, те се научават да систематизират информацията, достигаща до тях, за да я използват по-гъвкаво и по-успешно. Така децата се подготвят да овладеят основните математически закономерности, в които да приложат максимално своя ограничен жизнен опит, да експериментират и да опознават света. И тъй като 5 – 6 години е възрастта, в която учители и родители започват да подготвят детето за училище, ситуациите по математика също служат на тази задача.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ

Месец: октомври (3. седмица)

Тема: „Спомени за летните игри“

Ядро: количествени отношения.

Образователни задачи:

- Да групира обекти по цвят, големина, форма, вид и предназначение;
- Да определя броя на предметите в една група;
- Да определя принадлежност или не към дадена група.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Околен свят“.

Методически насоки:

Може да въведете децата в темата със следния смислов контекст: *Имало едно дете – Кико, което не знаело как да намира по-лесно играчките си, защото ги прибирало вечно на различни места. Някои колички Кико слагал при топките, други – в конструктора, трети – при пъзелите, а топки имало дори при моливите му. Той винаги прибирал играчките си по шкафове и рафтове, но толкова разбъркано, че винаги трябвало да изважда всички, за да намери тази, с която му се играе.* Извадете няколко коша (кутии), например три-четири, и на пода разхвърляйте също три-четири вида играчки (кукли, колички, топки и животни), може и групи по предназначение (лекарски принадлежности, инструменти, съдове за готвене и др.). Нека децата да ги групират и да ги сравнят по брой.

Назовавайте различни предмети, принадлежащи към една група – децата нека да я назоват (например: Рокля, панталон, тениска – това са…; Котка, заек, куче – това са…).

Насочете вниманието на децата към задачите от познавателната книжка. В първата задача децата нека да групират предметите по цвят и по големина. Втора задача е за групиране по предназначение. А в трета задача трябва да проявят логическо мислене, за да определят на колко групи и по какъв критерий ще групират предметите. Може да ги насочите с думите на Щурчо.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра.

Разпределете децата в отбори по 5 – 6 участници. Образувайте групи от по няколко деца по различни признаци – пол, цвят на косата, дължина на косата, цвят на очите, облекло и т.н. Отборите се състезават кой пръв ще открие общия за групата признак. За правилен отговор отборът получава точка. В края на играта отборът с най-много точки се определя като победител.

Тема: „Има ли излишен?“

Ядро: количествени отношения.

Образователни задачи:

- Да подрежда обекти по височина; да разпознава и назовава кръг, триъгълник и квадрат;
- Да определя принадлежност или не към дадена група;
- Да продължава алгоритмични поредици.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“ и „Околен свят“.

Методически насоки:

Може да въведете децата в темата чрез проблемна ситуация. На маса пред тях поставете три различни по височина образни играчки на хора или животни. Нека децата да кажат кой е висок, среден и нисък. Избрано дете трябва да дойде и да подреди играчките по инструкция – например, на първо място да постави средната по височина играчка, на второ – ниската, на трето – високата. Това може да се направи няколко пъти.

На всяка масичка поставете четири познати на децата предмета така, че три от предметите да принадлежат към една група, а четвъртият – не. Децата от всяка група нека да посочат и да аргументират кой при тях е излишният предмет.

Насочете вниманието им към задачите от познавателната книжка. В първа задача нека първо да разгледат цветята и да ги разделят на високи, ниски и средни. Акцентирайте върху това, че две по две те са равни по височина. След това трябва да ги оцветят в правилните цветове. Във втората задача разгледайте заедно с децата пеперудите, беседвайте върху формите, които е използвал художникът, за да ги нарисува. Нека сами да открият под тях същата форма (триъгълник, квадрат и кръг) и да я оцветят в цвета на съответната пеперуда. Трета задача е да открият излишния предмет от група предмети. Четвърта задача – да продължат алгоритмичната поредица от геометрични фигури.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра „Висок или нисък“

Накарайте децата да станат прави. При сигнал „Висок“ трябва да се вдигнат на пръсти и да вдигнат ръце високо горе; при сигнал „Среден“ – да останат прави с ръце покрай тялото; при сигнал „Нисък“ – да клекнат. Което дете сгреши, изгаря.

Месец: октомври (4. седмица)

Тема: „Ляво – дясно“

Ядро: пространствени отношения.

Образователни задачи:

- Да назовава части на собственото си тяло, като определя ляво/дясно;
- Да може да се ориентира вляво и вдясно от чужда позиция;
- Да се развива логическото мислене.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Изобразително изкуство“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

За въвеждане в ситуацията може да се използва подвижна игра. Децата са в кръг и изпълняват различни движения с топка (или друга играчка) по словесните Ви указания: детето трябва да я постави горе, долу, пред, зад, отстрани; да я хване с лявата, с дясната ръка, с двете ръце; да я подаде на другарчето си вляво, да се обърне наляво, надясно; да докосне с лявата си ръка лявото си око; да допре до носа си дясната си ръка; да вдигне десния си крак; да сгъне левия си крак; да закрие лявото си око; да дръпне дясното ухо на другарчето си вляво и т.н.

Разгледайте заедно с децата първата задача от книжката, обърнете им внимание на стрелките и цветовете. След това трябва да оцветят квадратчетата под фигурите на момичето и момчето в зависимост от това с коя ръка рисуват, а под последното неоцветено дете – да оцветят това квадратче, което показва те самите с коя ръка рисуват.

Във втора задача нека децата първо да разгледат всеки един от клоуните и да кажат всеки от тях коя ръка и кой крак е вдигнал. След това – да ги да оцветят.

Преди да пристъпите към трета задача, проведете разговор за чадърите и вятъра. Би било добре да се обсъди всяка от картинките поотделно, да се демонстрират с истински чадър изобразените в тях действия и едва след това да се помолят децата да оградят стрелката, която показва в каква посока духа вятърът.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра „Ляво – дясно“

Завършете ситуацията с упражнение – помолете дете да застане пред групата и да каже какво има от лявата му страна и какво – от дясната. Срещу него и с лице към него да застане второто дете и също да опише какво вижда в дясната и в лявата си страна. След това други деца може да посочат лявата и дясната страна на кукли, на картини, на бюро и др.

Тема: „Има ли за всекиго?“

Ядро: количествени отношения.

Образователни задачи:

- Да установява количествено равенство/ неравенство в групи от предмети;
- Да използва термините „поравно“, „повече“ и „по-малко“;
- Практически да моделира мощността на сравнявани множества.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“ и „Околен свят“.

Методически насоки:

Може да въведете децата в темата чрез проблемна ситуация. Покажете им илюстрации на две кошници: едната да е пълна с ябълки, а другата – със сливи, или използвайте панери, пълни с топки: в единия да има червени, а в другия – сини. От децата се иска да кажат дали ябълките и сливите са поравно. Това може да стане, като за всяка ябълка се поставя червен жетон, а за всяка слива – син. След това жетоните се подреждат в две редици една под друга и се сравняват.

Разгледайте заедно с децата първата задача от книжката и беседвайте върху картината. Нека те да определят какви групи могат да се направят. Да сравнят групите, като проверят има ли от всеки вид играчка за всяко дете. След това да оцветят толкова топки, колкото са децата. Второто условие изисква да оцветят толкова кръгове, колкото са количките, и толкова триъгълници, колкото са книгите.

Във втора задача децата нека да свържат колите с гаражите, за да проверят дали са поравно.

В трета задача – да нарисуват толкова балони, колкото са децата. Може да ги провокирате, като им кажете да нарисуват балона в дясната ръка на момичетата и в лявата ръка на момчетата.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра „Музикални столчета“

Столчетата се подреждат гръб до гръб в редица. Децата сядат и установяват равенство между групата на децата и групата на столчетата. Пуска се музика и докато децата танцуват, учителят маха едно или две столчета. При спиране на музиката всяко дете трябва да се стреми да седне на столче. Отново се коментира дали децата и столчетата са поравно. При всяко следващо изиграване учителят прибавя или маха столчета.

Месец: октомври (5. седмица)

Тема: „Кой къде се намира“

Ядро: пространствени отношения, равнинни фигури.

Образователни задачи:

- Да определя пространственото разположение на обекти спрямо себе си, като използва термините: горе, долу, пред, зад, до, вътре, вън;
- Да определя разстояние до обекти – по-близо, по-далече;
- Да разпознава и групира геометрични фигури.

Интегративни връзки: с „Изобразително изкуство“, „Околен свят“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

Може да въведете децата в темата, като им предложите да играят на „Открий съкровището“.

Скрийте предварително няколко предмета (съкровища) в стаята и изберете последователно деца да ги търсят. От стартова линия детето слуша указанията Ви и ги изпълнява (пет крачки напред, три крачки надясно, две крачки наляво; предметът (съкровището) е скрит вътре в шкафа, зад кутията и т.н.).

Насочете вниманието им към задачите от познавателната книжка.

В първа задача децата разглеждат картината, а Вие им задавате въпроси, на които те трябва да отговорят вярно ли е, или – не:

- Слънчето е пред касата за билети;
- Заекът е най-нависоко на въртележката;
- Жирафът е в люлката между хипопотама и лъва;
- Момченцето до слона е с черна коса;
- На картината има три дървета;
- Клоунът държи един балон;
- На картината има две момичета и две момченца и др.

След анализа на картината нека децата да оцветят двете топки според изискването.

Когато разгледат двете картинки от втората задача, децата трябва да оградят с червено кученцето, което е вътре, и със синьо – мишката, която е отпред.

Нека децата да оградят всички триъгълници с линия, за да са вътре в кривата затворена линия – трета задача.

В последната задача трябва да оцветят дясното крило на пеперудата в същите цветове, както лявото. След като го оцветят, може да приключите ситуацията, като изброявате няколко думи, при изговарянето на които децата трябва да плеснат с ръце или да кажат „Да“, когато те се отнасят за пеперудата, например: човек, пълзи, синя, едноцветна, с цветя, лети, има криле; кръгла, красива, за ядене, украшение, тежка и др.

Тема: „Числото 1 и неговата цифра“

Ядро: количествени отношения.

Образователни задачи:

- Да познава числото 1 и неговата цифра;
- Да групира обекти по вид;
- Да открива скрита цифра.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“ и „Околен свят“.

Методически насоки:

За въвеждане в темата използвайте проблемна ситуация. Поставете на масата пред децата различни предмети. Последователно им ги покажете. За всеки предмет обяснете, че в стаята няма друг като него – той е един. Може да използвате картини с луна и слънце. Накрая с кръгово движение покажете всички предмети и казвайки, че са по един, поставете до тях цифрата на числото 1. Нека децата да кажат то на какво им

прилича и да посочат кои части от тялото им са по една. Нека да се огледат в занималнята и да кажат кои предмети там също са по един. Да покажат и предмети, които са повече от един.

Насочете вниманието на децата към задача 1 от познавателната книжка. Акцентирайте върху цифрата на числото 1. Нека децата да оцветят толкова кръгчета, колкото показва цифрата, да кажат колко пръстчета има ръчичката, да открият скритата цифра в картината. Втора задача – разгледайте заедно с децата картината. Нека сами да открият, преброят и отбележат с точки посочените предмети. В задача 3 децата откриват предмети, които са по един, и ги свързват с цифрата на числото 1. Четвърта задача е за групиране по вид. В последната задача се изисква от децата да проявят наблюдателност, за да открият правилно изписаната цифра на числото 1 и да я оцветят.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра „Познай числото“

Нека децата да се подредят в кръг. Хвърлете голямо зарче. Ако се падне 1, децата трябва да подскочат. Ако се падне друго число, трябва да плеснат. Който сгреши, изгаря.

Месец: октомври (6. седмица)

Тема: „Числото 2 и неговата цифра“

Ядро: количествени отношения.

Образователни задачи:

- Да разпознава и назовава числата 1 и 2 и техните цифри;
- Да определя броя на обекти по един и два;
- Да открива скрита цифра.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Околен свят“ и „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

За въвеждане в ситуацията нарисувайте на магнитната дъска остров в море. Кажете на децата, че над острова надвиснали облаци, завалял дъжд и поникнала една палма (поставя се или се рисува). След нея поникнала още една. Палмите станали две. До острова доплувала една риба. След това – още една и рибите станали две. Настъпила нощта… Нека децата да затворят очи. В това време поставете (нарисувайте) на и около острова различни неща – раци, миди, папагали, сандъци и т.н. Нека децата да отворят очи и да кажат кои неща са по едно и кои – по две.

Поставете на магнитната дъска цифрата 2. Нека децата да кажат на какво им прилича. След това се показва цифрата 1 и се поставя преди 2.

Насочете вниманието на децата към задача 1 от познавателната книжка. Акцентирайте върху цифрата на числото 2. Нека децата да оцветят толкова кръгчета, колкото показва цифрата, да кажат колко пръстчета има ръчичката, да открият скритата цифра в картината. Втора задача – разгледайте заедно с децата картината. Нека сами да открият, преброят и отбележат с точки посочените предмети. В задача 3 децата откриват групата от обекти, които са по две, и ги свързват с цифрата на числото 2. Четвърта задача е за групиране по вид. Последните две задача са за развиване на наблюдателност и фина моторика у децата: в едната трябва да оцветят чорапите, за да станат чифтове, а в другата – да открият правилно изписаната цифра на числото 2 и да я оцветят.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Музикална игра „Жабчета“

В блатото живее, цял ден скача пее
едно малко жабченце, търси си другарченце. (2) (Децата са в кръг, а едно от тях обикаля.)
Мило жабче, с мен ела да направим веселба! (Застава пред едно дете и го кани.)
Веднъж – тъй, после – тъй да се завъртим. (Хващат се за ръце, люш – вляво, люш – вдясно, въртят се.)
В блатото живеят, цял ден скачат пеят
две малки жабчета, търсят си другарчета… (Двете обикалят.)

И така… докато станат много малки жабчета с весели другарчета.

за утре). Нека децата да подредят изображенията в последователността на събитията, като ги свържат със съответната стрелка.

Насочете вниманието на децата към задача 1 от познавателната книжка. Обсъдете илюстрациите и действията на героите в последователността вчера, днес, утре. Обърнете внимание на това, че някои действия се случват през деня, а други – през нощта. Нека децата да ги преброят, да отбележат с точки броя им в празните квадратчета и да ги сравнят, като използват знаците за сравнение.

Преминете към задача 2 от познавателната книжка. Обсъдете с децата кое от двете действия ще се случи по-бързо и защо.

В последната задача акцентирайте върху разположението на цветните квадрати в мрежата. Нека децата да оцветят мрежата докрай, спазвайки алгоритъма.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра „Вчера, днес и утре“

Необходими материали: въртящ се кръг (спинер) със стрелка, разчертан на сектори – във всеки сектор трябва да има изображение на различни предмети (например: въже, топка, дама, федербал и т.н.). За всеки играч – картонче, разчертано на три, със стрелките (← - **червена за вчера**; — - **синя за днес**; → - **зелена за утре**), изобразяващи вчера, днес и утре. За всеки играч – карти със същите изображения като на спинера (по 6 от всяко изображение).

Участници: 2 – 4.

Ход на играта. Всеки участник завърта спинера три пъти. Първото избрано изображение е на действие, случило се вчера. Второто – на действие, което се извършва днес, третото – на действие, което ще се случи утре (например: *Вчера скачах на въже, днес играя с топка, а утре ще играя на федербал.*). Играчът избира картинките с трите изображения и ги подрежда под картончето със стрелките така, както ги е изказал. В играта може да се включи състезателен елемент. Победител може да стане участникът, който е подредил три еднакви картинки под една от стрелките, символизиращи *вчера, днес или утре*.

Варианти. Изображенията на спинера и картите може да бъдат различни (храни, игри, хора, животни и др.), което ще провокира децата да съставят изречения с различна тематична насоченост. Бихте могли да замените наименованието на играта „Вчера, днес и утре“ с „Преди малко, сега и след малко“ или да използвате дните на седмицата или месеците.

Месец: май (33. седмица)

Тема: „Рожден ден“

Ядро: количествени отношения.

Образователни задачи:

- Да свързва количество със съответната цифра до 5;
- Да брои до 10 в прав ред; да познава и използва числата до 10;
- Да развива зрително-моторната координация.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Околен свят“ и „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

Може да въведете децата в темата чрез разговор за любимия им празник. След това им пуснете песента „На рожден ден ела“ на М. Йосифова.

След песента насочете вниманието на децата към първа задача от познавателната книжка. Кажете им, че трите деца имат рожден ден в един и същ ден от годината, но са на различна възраст. Попитайте ги по какво могат да познаят на колко години става всеки от героите. Нека да преброят свещичките на всяка торта и да я свържат със съответната цифра.

Във втора задача нека децата да преброят бонбоните във всеки буркан и да ги свържат със съответния брой пръстчета.

Последната задача е аналогична на втората, затова нека децата да я решат самостоятелно.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра „Разпредели предметите“

Отборите са разделени по маси. Раздайте на децата на всяка масичка толкова топчета, елементи от конструктор, мозайка или други налични предмети (трябва предварително да пресметнете колко), така че те да си ги разпределят по следния начин – второто дете да има с един предмет повече от първото, третото – с

един повече от второто и т.н. Децата, които първи успеят да направят това на масичката си, са победители.

Тема: „При мравките“

Ядро: пространствени отношения, равнинни фигури, количествени отношения.

Образователни задачи:

- Да определя посоки и местоположения;
- Да попълва таблици, в които геометричните фигури са подредени по три признака – форма, цвят и големина (множествена класификация);
- Да продължава алгоритмични поредици.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Изобразително изкуство“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

Може да започнете ситуацията с едно забавно упражнение за броене и просто събиране по двойки. За него са необходими малка маса и параван. Едно дете сяда на пода с лице към масата и затваря очите си. Параванът е върху масата. Учителят посочва колко деца да отидат зад паравана (застават така, че да се виждат само краката им) и тогава на детето му се разрешава да отвори очи и да каже колко деца има зад масата. Защо? Колко крака вижда? За да се усложни преброяването, някое от децата отзад може да застане на един крак. В момента, когато детето сгреши, го сменя друго дете. Броят на краката не трябва да надвишава 11.

Насочете вниманието на децата към задача 1 от познавателната книжка. Предложете им да разгледат картината с мравуняка и нека да обърнат внимание на посоката, в която се движат мравките. След това ги помолете да преброят мравките, които се движат в четирите посоки, и до стрелките да отбележат броя им в квадратчетата (с точки или цифри).

Втора задача – трябва да дорисуват фигурите в таблицата, като се съобразят с формата, цвета и големината им.

Трета задача – да оградят и свържат червените мравки и да открият цифрата, която се е получила.

На всеки ред в мрежата квадратчетата са оцветени по определен начин. Когато открият зависимостта, нека децата да довършат поредиците (четвърта задача).

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра „Оцвети квадратчетата“

За завършване на ситуацията помолете децата върху листи на квадратчета да оцветят две червени квадратчета едно до друго, да оставят празно квадратче и да оцветят две жълти квадратчета. След още едно празно квадратче на същия ред да оцветят в оранжево толкова квадратчета, колкото са общо червените и жълтите квадратчета на същия ред. Защо ги оцветяваме в оранжево? Защото от червения и жълтия цвят се получава оранжевият. След това нека да оцветят в синьо 5 квадратчета и 1 – в жълто. След едно празно квадратче да оцветят в зелено толкова квадратчета, колкото са общо сините и жълтото квадратче. Защо в зелено? Защото от синия и жълтия цвят се получава зеленият цвят…

Месец: май (34. седмица)

Тема: „В книжарницата“

Ядро: количествени отношения, пространствени отношения.

Образователни задачи:

- Да брои в прав и обратен ред до 5, да моделира графично количества, да свързва групи според броя на елементите им със съответните цифри;
- Да се ориентира по собственото си тяло – вляво, вдясно;
- Да се ориентира в двумерното пространство – в лабиринт.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Изобразително изкуство“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

Може да започнете ситуацията с едно забавно упражнение – „Кой коя приказка най-много харесва?“. Покажете на децата четири книжки с приказки, например „Снежанка и седемте джуджета“, „Пепеляшка“, „Грозното патенце“, „Джуджето Дългоноско“. Нека четири деца да излязат пред групата, например Кико, Теа, Еми и Вики. Кико не харесва „Снежанка“ и „Пепеляшка“, но много обича „Джуджето Дългоноско“; Теа не обича „Грозното патенце“ и „Снежанка“, но обича приказки за принцеси; Еми много обича приказки за джуджета, но не обича за патета; Вики много харесва приказката как патето се превръща в лебед. Кой коя приказка обича най-много?

Насочете вниманието на децата към задача 1 от познавателната книжка. Като преброят книгите по всеки рафт вляво, нека да отбележат броя им с точки, а на рафтовете отдясно да нарисуват толкова книги, колкото показва цифрата до тях.

Във втора задача трябва да свържат рисунките на децата със символа, който показва кой сезон е изобразен върху тях. Може да ги провокирате с въпрос кое дете с коя ръка рисува. След това нека да изпълнят молбата на Щурчо.

В последната задача трябва да очертаят пътя през лабиринта, като внимават да не минават покрай борчета, и да отговорят на въпроса къде е стигнало момчето.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

Игра „В магазина“

За завършване на ситуацията нека всяко дете да си намисли какви цветя би искало да подари на майка си за рождения ѝ ден, като трябва да знае, че в цветарския магазин има рози (червени, жълти, бели), лалета (бели, червени, пъстри) и различни други цветя (зюмбюли, нарциси и др.). Начертайте на таблото два овала: вляво – червен, а вдясно – зелен. След това оградете двата заедно с един голям син овал. В червения овал вляво са всички рози, а в зеления – всички лалета. Синият овал огражда всички цветя в цветарския магазин. Едно по едно децата казват и отбелязват с точки какви цветя искат да купят на майките си. Например: Петър избира червени рози. Къде ще отбележим букета му с точка? (в червения ляв овал); Ани иска да купи сини зюмбюли. Къде ще поставим знак за нейния букет? (в синия овал, но нито в червения, нито в зеления); Еми смята да подари на майка си бели лалета (точка – в десния овал) и т.н.

Тема: „Загадките на Щурчо“

Ядро: количествени отношения, равнинни фигури, пространствени отношения.

Образователни задачи:

- Да открива и назовава скрити цифри до 5;
- Да умее да идентифицира търсен предмет;
- Графично да моделира пространствени отношения (дорисуване в мрежа).

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Околен свят“ и „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

За въвеждане в темата използвайте следните гатанки:

На изправена тояга
че приличам, то се знае.
Кой подсказва, се налага
с мене да се запознае!
*Коя сам аз? – **1***

Аз съм цифра веселушка!
Ала щом ме зърне в час,
никой ме не ще за дружка,
че била съм слаба аз.
*Коя сам аз? – **2***

С две дъгички залепени,
ни съм първа, ни последна.
Затова и според мене
сигурно ми казват средна.
*Коя сам аз? – **3***

Нямам вид на горделива
– с пръчки три, като в
игра подредени.
Но ме бива, щом наричат
ме добра!
*Коя сам аз? – **4***

Пръчици си имам двечки,
много съм добра
– сега ха познай ме!
Хем и клечки, хем си имам
и дъга!
*Коя сам аз? – **5***

Като кажете на децата, че днес ще бъдат детективи, насочете вниманието им към задача 1 – да открият всички цифри, които отгатнаха, и да ги оцветят.

За задача 2 е необходимо отново да бъдат много наблюдателни, да открият предметите в таблицата и да назоват кои предмети липсват в нея.

Задача 3 е за самостоятелна работа и за развиване на фина моторика и ориентиране в мрежа от квадрати.

Заключителни или допълнителни дейности и задачи:

За да приключите ситуацията, може да предложите на децата да поиграят с магическия кръг на числата – автодидактична игра по математика, предоставена Ви в комплекта за учителя.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ОКОЛЕН СВЯТ“

ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО ОКОЛЕН СВЯТ

Чрез ОН „Околен свят“ се реализира по специфичен начин общата цел на предучилищното образование – цялостно развитие на детската личност и придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, опосредстващи успешната реализация на детето през следващите периоди на развитието му *(Наредба 5 от 3.06.2016 на МОН/ Приложение № 3 към чл. 28, ал. 2, т. 3)*.

Като научно и теоретично обосновано практико-приложно направление „Околен свят“ има своя специфична *цел*:

- да се подпомогне личностното и социалното развитие на децата в условията на сътрудничество и взаимодействие между всички образователни общности в детската градина на основата на зачитане правата на децата, както и формиране на обобщена „картина на света“.

Задачите, които се реализират, могат да се диференцират в три групи:

Когнитивни: формиране на знания, представи и понятия за природата и обществото, за себе си и за другите; ориентиране в близка и по-далечна среда на основата на мисловни операции и умствени способи на действие – разбиране, осмисляне и интерпретация на явления, събития и факти от околната среда;

Афективни: изграждане на позитивен Аз образ; желание и готовност за участие в живота на детската група; поставяне на основата за формиране на нравствени ценности; стимулиране на позитивна мотивация и нагласи при изграждане на „картината на света“, като се съпреживява доброто, красивото, социално приетото в общуването с хората и природата;

Поведенчески: формиране на умение за участие и организиране на познавателни и практически дейности; за партниране и подпомагане, за проявяване на самостоятелност, инициативност и самокритичност при общуване и работа в екип; за собствена познавателна дейност в природата и в социума; за активно участие при решаване на конфликти в детската група и др.

Програмното съдържание на образователното направление „Околен свят“ е систематизирано в **четири** образователни ядра: **Самоутвърждаване и общуване с околните (СОО), Социална и здравословна среда (СЗС), Културни и национални ценности (КНЦ), Светът на природата и неговото опазване (СПНО).**

Ядро СОО

Това ядро има два аспекта, по които учителят работи системно и ежедневно.

Първият е общуване и взаимодействие с деца и възрастни. Важно е детето да получи образци или модели на одобряемо, социално прието или просоциално поведение. Чрез етична беседа, разясняване, убеждаване и подражаване на позитивни примери децата осмислят и запомнят начини на позитивно общуване и взаимодействие. Учителят следи как детето създава контакти, как общува и какви емоционални отношения преживява в съвместната дейност.

Другият важен акцент на това ядро е умението за самоутвърждаване. Формирането у детето на ясна представа за себе си – име, семейство, права, силни страни, умения – е предпоставка за неговото самочувствие и увереност, за успешното му свързване с другите. Учителят следи как детето разказва за себе си и своите преживявания, начина му на отстояване на мнение и изразяване на позиции, специфичните му личностни качества и др. Добре е детето да разказва за себе си по темите: „Аз съм доволен“, „Щастлив съм, защото…“, „Вярвам в себе си“, „Чувствам се доволен, спокоен“. Подходяща игрова мотивация създава героят, който присъства в целия процес – Щурчето. В края на всяка ситуация двете лица (усмихнато и недоволно) позволяват детето да усети начина, по който се чувства, да се научи да преживява неуспеха или затруднението, но така, че да бъде мотивирано да се справи, а не обезверено. Ролята на учителя тук е да помогне на детето за изграждане на позитивна и реалистична самооценка, да преодолее страховете и колебанията си, да засили увереността си.

Ядро СЗС

Учителят има задачата да създаде педагогически условия, чрез които детето да опознава себе си, но в контекста на ***здравно-хигиенната култура*** – начин на предпазване, прогнозиране на последствия от определено действие, адекватно ориентиране в близка среда (в училище, у дома, на детската площадка и др.) и по-далечна среда (в планината, в гората, в зоопарка). Педагогът насърчава детето да открие връзката между своето поведение и своето здраве, между хигиената и здравето, между храненето и здравето, между физическата и здравната култура на човека. Детето по достъпен начин определя състоянието на болест и здраве, грижите за болните, професията на лекаря и пр.

Ядро КНЦ

В това направление учителят трябва да създаде педагогически условия, които мотивират децата да изразяват емоционално-оценъчно отношение към героите, традициите, празниците в България и в общността. Обръща се специално внимание на специфичните символи и ритуали за празниците. Онагледяването в книжката за децата предизвиква интерес и желание у тях да участват, да отразяват чрез собствена творческа дейност преживяванията си. Учителят целенасочено и тактично стимулира децата да разказват за преживяванията си в празнична среда, да упражняват поздрави и пожелания по различни поводи, да търсят начини да участват и партнират, да изразяват гордост и почит към героите и към родината.

Ядро СПНО

Това направление изисква нагледна опора на знанията и уменията. Поради това учителят трябва да осигури разнообразни нагледни стимули от природата – пряко наблюдение на предмети, обекти и явления, а при невъзможност – видеофилми, презентации, енциклопедии, картини. В това направление учителят насочва децата към възприемане, описване, сравнение, търсене на връзки, логични обяснения и зависимости. Така по-лесно се достига до понятията и представите за растения, животни, природни явления през различните сезони. Изразяването на лично отношение към знанията е задължително, за да се формира екологично поведение. Учителят не забравя и правилата за безопасно поведение на детето всред природата, в дома, на улицата и др.

Постигането на очакваните резултати се реализира в минимум две педагогически ситуации седмично.

МЕТОДИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ ЗАДАЧИТЕ НА ОН „ОКОЛЕН СВЯТ“

Първа група – нагледни методи

1. Наблюдение:

- в реалната действителност – в парка, на пазара, на улицата, при шивача, при готвача;
- на видеофилми, картини;
- натурални предмети и обекти – плодове, зеленчуци, животни, инструменти и др.

Наблюденията учат децата да се ориентират в естествената природна среда, да откриват и анализират събитията и явления, които протичат в нея, формират се умения децата да разчитат сигналите от заобикалящата ги природна среда. ***Много важно е резултатите от наблюденията да бъдат използвани в други дейности – изобразителни, конструктивно-технически, в детската игра.***

2. Обследване – прякото и косвено – дава възможност на детето за сетивно възприемане на качества и свойства на предмети и обекти. Процесите на опознаване на света се базират върху сетивното възприятие и затова основният метод на сензорното възпитание е обследването – манипулиране с предмета. Обследването означава, че децата възприемат предмета с максимален брой сензорни възприятия – докосват, вкусват, помирисват и т.н. Така детският учител осигурява възможност децата да обогатят представата си за цветя, плодове, зеленчуци, храни, природни материали и др.

3. Демонстрация. В процеса на запознаване на децата с природата най-добър ефект има демонстрацията, осъществена чрез видеофилми. Така се осигурява достъп на детето до явления, които не могат да бъдат наблюдавани непосредствено, като например как се излюпва пиленцето, кой живее на дъното на морето, как се къпе слонът и др.

Възможна е и демонстрация, при която се използват реални природни обекти – като такава тя се доближава до елементарните опити. Педагогът може да демонстрира пред децата приготвянето на лечебна запарка от билки, създаване на изкуствена екосистема (аквариум, терариум). Чрез демонстрация децата могат да възприемат различни свойства и качества, например на водата – оцветява се, утаява се, може да разтваря и др.; както и да наблюдават различни явления и състояния – ледът се топи; от вода и брашно става тесто; слънчев лъч минава през чаша с вода – появява се дъга; какво плува и какво потъва; кой се крие в шушулката (грах, боб, фъстък) и др.

Втора група – практически методи:

1. Експериментиране и опитна работа. Протичането на експеримента става в естествени условия и предполага преднамерено педагогическо въздействие, насочено към очакван резултат. Детският учител насочва познавателната активност на детето към проследяване на промените в развитието на растение – луковица, семе, напъпило клонче – откриване на причина и следствие, връзки и зависимости; да променя условия и да наблюдава цвете в саксия, цвете във ваза с вода и т.н. В процеса на експериментиране педа-

Гарантира се спазването на основни педагогически принципи – научност, достъпност, системност.

Алгоритъм за запознаване с растителния свят:

1. Място на разпространение;
2. Външно устройство – корен, стъбло, листа, цвят, плод, семе и др.;
3. Значение;
4. Поведение, дейности на човека, свързани с растителния свят.

Алгоритъм за запознаване с животинския свят:

1. Местообитание;
2. Външен вид – части от тялото, характерни белези, покритие и др.;
3. Поведение – движение, хранене, размножаване;
4. Сравнение – прилики, разлики;
5. Поведение, дейности на човека, свързани с животинския свят.

Алгоритъм за ориентиране в социалния свят:

1. Аз (Аз съм);
2. Общуване, взаимодействие (Аз и другите);
3. Дейности на хората (Аз знам);
4. Поведение на хората (Аз мога);
5. Права и задължения на хората (Аз трябва).

5. В познавателната книжка е включен герой за игрова мотивация – Щурче. Той не бива да остава изолиран в хода на обучаващата ситуация. Три са възможните начини за включването му от детския учител:

- В началото на ситуацията Щурчето задава въпрос, загадка, част от стих и т.н. С това се цели проява на емоции, активизиране на вниманието, създаване на интерес и провокиране на желание за участие.
- В основната част присъствието на Щурчето игрово мотивира целта на обучаващата ситуация и ангажира по достъпен начин детското внимание и активност за наблюдаване, анализиране, откриване на зависимости и др. Когато се включва в основната част на ситуацията, то създава проблемна ситуация, която предизвиква обсъждане, размисъл, детска дискусия по темата, откриване на способи за действие и др.
- В заключителната част участието на Щурчето е подходящо, за да насочи детето към самооценка, към размисъл за това доколко се е справило със задачата, без това да носи негативни емоции при несправяне.

6. В книгата на учителя предлагаме протоколи – бланки за педагогическо наблюдение, анкетни карти, социограми и др. за облекчаване дейността на учителите при изпълнение на Наредба №5/ 2016 г. за проследяване постиженията на децата чрез различни диагностични методи. В диагностичния процес могат да се включат различни игри (дидактични, ролеви, сюжетно-ролеви), които са най-естествената среда за детска активност. Единственото изискване е да се състави протокол за наблюдение и да се набележат начини за регистрация.

Диагностичните процедури са ориентирани към входящо и изходящо проучване на децата. Създадени са индивидуални протоколи за отразяване на постиженията съобразно държавните образователни изисквания. Начинът на отчитане е максимално облекчен както за провеждане, така и за регистриране на резултатите в дневника на групата.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ

Месец: септември (2. седмица)

Тема: „В детската градина“

Ядро: самоутвърждаване и общуване с околните.

Образователни задачи:

- Разбиране на необходимостта от правила в детската градина;
- Затвърдяване на уменията за взаимодействие с връстници;
- Упражняване на социално поведение и взаимопомощ в детската градина.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Конструиране и технологии“.

Методически насоки:

Въведение. Мотивирайте децата за взаимодействие с връстниците им, като използвате игра за запознаване (предложена от Щурчето). Привлечете повече деца за участие в тази форма на позитивно общуване (играта може да се играе в кръг).

1. Насочете вниманието на децата към книжката помагало. Проведете беседа по нарисуваното за актуализиране на личен опит на децата и споделяне на преживявания. Обяснете понятието „ред“.

2. Помолете децата да открият на картинката местата, където някой помага на друг.

3. Насочете ги към споделяне на личен опит – как те помагат в детската градина и на кого.

4. Проведете дидактичното упражнение за свързване „Знам кое къде се поставя и за какво служи“.

5. Организирайте практическа игра с реални предмети и играчки от занималнята със задача децата да ги поставят на правилното място (кукли, книжки, шише с минерална вода, обувки, раничка, салфетки за хранене, камиони, топки и др.).

Допълнителни дейности: битов труд – подреждане на играчките в занималнята и в гардеробчетата; сюжетно-ролеви игри; дидактична игра „Правилно – неправилно“; инсценировка; рисуване и др.

Тема: „Има ли думи вълшебни?“

Ядро: самоутвърждаване и общуване с околните.

Образователни задачи:

- Самоутвърждаване на детето чрез положително отношение към другите в близка среда;
- Формиране на умение да се прогнозират и предвидят емоционалните реакции на децата в резултат на изказани думи;
- Овладяване на начини за поправяне на негативни ситуации.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

Въведение. Изиграйте кратък импровизиран етюд с познати на децата герои („Мечо Пух не знае как да се сдобри с приятеля си Прасчо“).

1. Използвайте нарисуваните ситуации, за да проведете беседа за уточняване съдържанието на израза „вълшебни думи“; за това кога са чували вълшебни думи, кога ги използват и др.

2. Инициирайте ролева игра между две деца – „Използвай вълшебна дума“ – за тъжно, обидено, самотно, разплакано, разгневено дете… Провокирайте емоционална реакция и емоционално съпреживяване.

3. Насочете децата към дидактичното упражнение от помагалото – образуване на двойки играещи деца, съотнасяне и рисуване по пунктир.

4. Мотивирайте детската самооценка „Знам и използвам вълшебни думи!“. Обяснете на децата, че ако знаят и използват вълшебни думи и това им харесва, могат да оцветят лицето емотикон в долната част на листа.

Допълнителни дейности: Празник на вълшебните думи; ролеви игри; рисуване по теми от опита и преживяванията на децата.

Месец: октомври (3. седмица)

Тема: „Нашите правила“

Ядро: самоутвърждаване и общуване с околните.

Образователни задачи:

- Осмисляне на правилата и нормите като модели /еталони за подражание;
- Стимулиране изразяването на собствено мнение при оценка на постъпки;
- Формиране на нагласи и готовност за спазване на установени правила.

Интегративни връзки: с „Конструиране и технологии“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

Въведение. Прочете на децата стихове. Стимулирайте тяхната емпатия.

Когато сутрин се събудиш,
не ставай тъжен, изморен.
Бъди усмихнат и ще видиш
как хубаво ще е във този ден!

Раздавай радост, красота,
твори любов и доброта.
Създай усмивки и надежда,
щастлив бъди сега!

1. Насочете децата към извода, че навсякъде трябва да има правила, които да помагат на хората да са весели, добри и щастливи.

2. Проведете разговор по нарисуваните в помагалото жизнени ситуации, като изисквате описание, анализ и кратко разказче по тях.

3. Игра пантомима – мимика и движения за изразяване на харесване или нехаресване.

4. Използвайте дидактичната игра „Одобрявам – не одобрявам“:

Първи вариант. Показвате на децата различни подходящи картинки или карти. Те изразяват одобрение, като пляскат с ръце, а неодобрение – като мълчат.

Втори вариант. Описвате с думи кратка случка и децата реагират по познатия начин с пляскане на ръце или мълчание (например: „Всички деца имат право да играят с топката, когато поискат“. ДА или НЕ? „Когато искам много играчка, моля другарчето да ми я даде?“ ДА или НЕ? „Когато се храня с вилица, не е нужно да си мия ръцете“. ДА или НЕ? „След игрите лелята трябва да прибере играчките и да ги подреди?“ ДА или НЕ?...).

5. Стимулирайте наблюдателността и логичното мислене на децата при анализиране на лицата емотикони под всяка ситуация. Какво показват?

6. Стимулирайте децата за самооценка – практическо изразяване на лично отношение чрез оцветяване на малките емотикони в долния край на страницата.

Допълнителна дейност: театрализирани и ролеви игри; изработване на албум/постер за правилата в групата с рисунки от децата и текст; гледане на видеофилм; четене на художествена литература и др.

Тема: „Правилно ли е така“

Ядро: самоутвърждаване и общуване с околните.

Образователни задачи:

- Утвърждаване на умения за разбиране и обяснение на норми на поведение и общуване в детска среда;
- Осмисляне на правилата и нормите като модели/ еталони за подражание;
- Възпитаване на способност за разграничаване на добро и лошо, правилно и неправилно в поведението на децата.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

Въведение. Привлечете вниманието на децата чрез разказване на кратка случка: „В горската детска градина започнал спор. Всички искали новата топка. Сборили се мечето и таралежът на поляната. Изведнъж с топката се случило нещо. Започнала да издава странен звук, да се смалява и смалява... Вече съвсем не приличала на топка…“. Задайте въпрос на децата защо се е случило това. Прави се оценка и прогноза на ситуация, когато децата искат едно и също нещо.

1. Насочете вниманието на децата към картинките от помагалото и проведете беседа – разговор по съдържанието им.

2. Обяснете начина за провеждане на самостоятелната работа – оцветяване на точките към всяка ситуация за получаване на обратна информация.

3. Използвайте за затвърдяване словесната дидактична игра „Правилно – неправилно“: „Вземам играчката на приятел, без да го питам“; „Отстъпвам закуска на друго дете, защото аз не я искам“; „Помагам на приятел да си закопчее якето“; „Моля другарче да ми даде за малко количката си“; „Когато много искам чужда играчка, аз започвам да плача“, „Когато развалят строежа ми, аз ги удрям“ и др.

4. Ориентирайте децата към самостоятелна работа за затвърдяване на знанията – свързване, обяснение и разказване на кратка история по картинките от помагалото.

5. Мотивирайте ги за самооценка чрез оцветяване на подходящо лице емотикон: „Знам кое е правилно и кое – неправилно“.

Допълнителна дейност: рисуване; подреждане на колаж от добри постъпки (материали, изрязани от вестници, списания и др.); изработване на табло/постер по темата от рисунки на децата; празник – Ден на доброто.

Месец: октомври (4. седмица)

Тема: „Есенно време“

Ядро: светът на природата и неговото опазване.

Образователни задачи:

- Систематизиране и осмисляне на природните фактори за живота на растенията;
- Формиране на познавателни умения за ориентиране и обясняване на промените в неживата природа през есента;
- Формиране на наблюдателност за ориентиране при промените в растителния свят.

Интегративни връзки: с „Изобразително изкуство“, „Български език и литература“, „Музика“.

Методически насоки:

Въведение. Привлечете вниманието на децата чрез писмо от Феята на есента – картинки за подреждане на есенна картина или пъзел.

1. Предизвикайте активна познавателна дейност чрез беседа – за сравняване на лято и есен, за описване на времето и промените му по картините от помагалото.

2. Стимулирайте децата да споделят собствен опит чрез разкази по преживяване.

3. Включете децата в разговор за облеклото – дидактична игра „Облеклото ни през есента“.

4. Насочете децата към самостоятелна работа – свързване по еднаквост и очертаване по пунктир за затвърдяване на знанията.

5. Накрая стимулирайте самооценката „Мога да отговоря на въпроса на Щурчето“; оцветяване на личицето.

Допълнителни дейности: състезателни игри – дидактично-словесни и практически с карти за есента; рисуване или апликиране; попълване на природен календар.

Тема: „Игрите на вятъра“

Ядро: светът на природата и неговото опазване.

Образователни задачи:

- Обогатяване динамичните представи на децата за неживата природа и за връзката ѝ с живата;
- Осмисляне на вятъра – полезно, но и опасно природно явление;
- Усвояване на достъпни знания за безопасност на поведението.

Интегративни връзки: с „Изобразително изкуство“, „Конструиране и технологии“, „Музика“.

Методически насоки:

Въведение. Пуска се запис на буря (виелица) или се чете стихотворението „Вятър“.

Стига, ветре, си лудувал,
спри се, престани,
остави ме да затворя
уморените очи!

Цяла нощ вилнееш, духаш,
не мирясваш вън,
по прозореца надаваш
барабанен звън.

Ти уплаши и прогони
моя сладък сън,
махай се, иди далече
с този адски шум!

1. Проведете разговор по стихотворението за откриване на думите, характеризиращи вятъра.

2. Разгледайте с децата картината от помагалото и проведете беседа за уточняване на представите им за вятъра като природно явление. Използвайте предложените въпроси.

3. Организирайте по предложение на Щурчето подвижната игра „Листа и вятър“ за емоционално преживяване. (Децата бягат разпръснато из стаята. При сигнал от учителката „Вятър“ те ускоряват движенията си. При сигнал „Листа“ всички тихичко клякат на земята.)

Методически насоки:

Въведение. Проблемна ситуация – игра по предложение на Щурчето за умствена активност и въображение. Дайте възможност повече деца да предложат измислени от тях плодове и зеленчуци.

1. Проведете беседа за плодовете, типични за лятото – вид, място на растеж и развитие, вкусови качества, полза и приложение.

2. Стимулирайте наблюдателността чрез дидактично упражнение за свързване на плода с мястото, където расте.

3. Провокирайте вниманието чрез пътечка лабиринт.

4. Обяснете на децата, че има опасни плодове.

5. Включете ги в самостоятелна игра – преброяване, отбелязване, оцветяване.

6. Самооценка: „Справих се със задачата!"; оцветяване на подходящо личице емотикон.

Допълнителни дейности: дидактични игри, ролева игра „Магазин" (децата купуват плодове или зеленчуци от магазина, като описват, без да казват направо какво искат), моделиране с пластилин или солено тесто на плодове; наблюдение в близкия магазин; редене на пъзели, карти и др.

Месец: май (34. седмица)

Тема: „Празник на буквите"

Ядро: културни и национални ценности.

Образователни задачи:

- Разбиране значението на празника и дейността на Светите братя;
- Разпознаване образите на св. св. Кирил и Методий, изобразени по различен начин – паметник, икона, картина;
- Изразяване на уважение и почит към делото им.

Интегративни връзки: с „Музика", „Изобразително изкуство", „Български език и литература", „Конструиране и технологии".

Методически насоки:

Въведение. Покажете портрет на Светите братя и песен за буквите – емоционална провокация.

1. Проведете беседа по темата – за значението на буквите, как хората изразяват почит, как децата изразяват почит, разкази от децата как се чувстват и т.н.

2. Спрете вниманието им последователно на трите картинки от помагалото.

3. Организирайте дидактична игра по предложение на Щурчето – за мисловна активност и затвърдяване.

4. Прочете им гатанка: „Бяла нива – черно семе, с ръцете си го сеем, с очите го берем. Що е то? (буквите), автор – Стоян Русев.

5. Затвърдете знанията за графичния знак на някои букви чрез оцветяване и свързване в последователност.

6. Изпейте песничката „Мили български деца" (или друга позната). Нека децата да маршируват – първо на място, после един след друг.

7. Помогнете им да направят самооценката „Разбрах каква дума образуват буквите!"; оцветяване на личице.

Допълнителни дейности: Празник на буквите в групата; изработване на колективен колаж, украса, картички, знаменце, направа на венци; участие в шествие и поднасяне букет на паметника; разглеждане на книжки, букви, пъзели, домино с букви и др.

Тема: „Разкажи ми приказка"

Ядро: културни и национални ценности, самоутвърждаване и общуване с околните.

Образователни задачи:

- Изразяване на емоционално-оценъчно отношение към любими герои и приказки;
- Формиране на умение за обясняване постъпките на героите и за обосноваване на личното предпочитание;
- Възпитаване на уважение към хората, създаващи приказки – разказвачи, писатели, поети, художници, илюстратори, филмови дейци и др.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Изобразително изкуство“

Методически насоки:

Въведение. Кажете гатанката: „Бяла-бяла лехица с черна-черна пшеница, жънем я с очите, мелим я с главите и с погача богата храним си душата. Що е то?“ (книга). Попитайте повече деца коя е любимата им приказка.

1. Раздайте на децата карти с изобразени на тях различни герои (или илюстрации от приказка) за целенасочено актуализиране на опита им. Проведете разговор по тях. Коя е приказката, кои са героите? Обяснете какво е илюстрация. Помолете децата да нарисуват вкъщи илюстрация от любимата си приказка, за да направите изложба.

2. Използвайте нарисуваните в помагалото илюстрации към четири приказки, за да споделят кои герои харесват и кои – не.

3. Организирайте словесна дидактична игра (по предложение на Щурчето).

4. Стимулирайте децата да свържат по двойки героите от малката и от голямата картинка.

5. Поставете задача за творческа практическа дейност – оцветяване на приказни герои.

6. Провокирайте децата да измислят приказка за всяко едно приказно същество – русалка, драконче и др.

7. Самооценка: „Обичам да слушам и знам много приказки“; оцветяване на лице емотикон.

Допълнителни дейности: подреждане кът на приказките; изработване на табло с рисунки на децата; Празник на приказката; карнавал на приказните герои и др.

Месец: май (35. седмица)

Тема: „Детска планета“

Ядро: самоутвърждаване и общуване с околните, културни и национални ценности.

Образователни задачи:

- Обобщаване на знанията за различните народи;
- Формиране на умение за позитивно приемане и общуване с деца от различни националности, с различен външен вид и възможности;
- Възпитаване на принадлежност към детско общество и общи преживявания.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“, „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

Въведение. Използвайте стихове по предложение на Щурчето и проблемна ситуация за връзка с децата по света.

1. Проведете беседа по картината от помагалото. Акцентирайте на описанието на външния вид на детето и на дома му.

2. Насочете децата да открият самостоятелно домовете на различните деца и да ги свържат помежду им.

3. Кажете гатанката: „Празник весел, пълен с чар, тука няма господар. Не е кино, не е бал, всички сме на... (карнавал). Обяснете на децата какво е карнавал. Стимулирайте ги да предложат идеи как биха участвали в карнавал.

4. Упражнете различни поздрави за Деня на детето чрез играта „Знам как да поздравя“.

5. Самостоятелна работа – оцветяване на балони за емоционално съпреживяване.

6. Мотивирайте самооценката „Аз имам много приятели“; оцветяване.

Допълнителни дейности: Карнавал на народите; колективна работа – колаж от снимки, рисунки; Ден на детето – празник, тържество, мини проект с родителите „Децата са различни, но повече еднакви“.

Тема: „Любими игри“

Ядро: самоутвърждаване и общуване с околните, социална и здравословна среда.

Образователни задачи:

- Обобщаване на правила за сътрудничество и толерантност в детско общество;
- Самоутвърждаване чрез позитивно общуване при спазване на общи правила;
- Формиране на умения за партниране и съгласуване на действията.

Интегративни връзки: игрова дейност.

Методически насоки:

Въведение. Започнете с песните „Детска планета“, „Песен на всички цветове“, музика – М. Шоселова (или с друга позната детска песен).

1. Проведете беседа – разговор по картината и по въпросите от помагалото. Обърнете внимание на общите и индивидуалните игри.

2. Създайте възможност повече деца да разкажат за любимата си игра и с кого обичат да я играят;

3. Създайте възможност децата да измислят игра и правила към нея (по идея на Щурчето). Ако е възможно, изиграйте някоя от тях.

4. Инициирайте подвижната игра „Отгатни по движенията моята любима игра или занимание“.

5. Акцентирайте на хумора в последната картинка. Насочете децата да свържат по двойки подходящите образи.

6. Мотивирайте самооценката „Аз съм щастливо дете!“; оцветяване на личице емотикон.

Допълнителни дейности: Спортен празник; Ден на играчката; подреждане на изложба на тема „Аз играя“ и др.

СОЦИОМЕТРИЯ – МЕТОД ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИЯ СТАТУС НА ДЕЦАТА

Социометрията е метод за изследване на социалния статус на децата в групата. На основата на предпочитанията като словесна реакция на зададен въпрос се установява кои деца са предпочитани, приети или отхвърлени от детската социална група. Измерването служи за ориентиране в предпочитанията на децата, на базата на което да се изработят и приложат позитивни педагогически техники за подобряване на микроклимата и комуникацията в групата.

Първи въпрос: Кой е най-добрия ти приятел? (знак +)

Втори въпрос: Кой ще избереш да бъде капитан на вашия отбор в състезание? (знак !)

Пример за социоматрица

И М Е	Ани	Алек	Анна	Борис	Боян	Боби	Валя	Вили	Галя	Дани	Емо	Иво
Ани							+ !					
Алекс				+ !								
Анна						!		+				
Борис		+									!	
Боян											!	+
Боби										!		+
Валя	+				!							
Вили						!			+			
Галя	+					!						
Дани						+ !						
Емо				!		+						
Иво	+			!								
Избор по 1. показател	3	1	0	1	0	2	1	0	0	0	0	2
Избор по 2. показател	0	0	0	3	1	4	1	1	1	1	2	0
Общо получени избори	3	1	0	4	1	6	2	1	1	1	2	2

Определя се най-предпочитаното дете (лидер), като се сумират изборите по вертикалите на таблицата. Например: Боби се очертава като лидер с 6 избора, от които 2 емоционални за приятелство и 4 делови – за качества, умения и знания. Друго предпочитано дете е Борис. Той има 4 избора. Децата, които нямат избори, са отхвърлените, т.е. аутсайдерите. В случая това е Анна. Като се продължи по социометричната таблица, ще се разбере окончателният статус на децата от примерната социометрия.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО“

ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

Съдържанието на образователното направление „Изобразително изкуство“ е изцяло съобразено с изискванията на държавния образователен стандарт и е оптимално структурирано в образователните ядра:

- Художествено възприемане;
- Изобразителни материали и техники;
- Изобразително творчество.

Чрез тях децата придобиват начални познания за средствата, с които се постига художествена изразителност, например детайлизация, декорация, цветови съчетания и др. Те постепенно изграждат усет за подбор и съчетаване на цветове и форми. Запознават се и използват основните техники за рисуване, апликиране и моделиране.

Всички планирани основни форми на педагогическо взаимодействие в своето единство обезпечават разгръщането на разнообразните изобразителни дейности и предоставят възможност децата на тази възраст системно да се включват в познавателни, изобразителни и творчески дейности. В концепцията на образователното съдържание в познавателната книжка „Малко криво, но красиво“ се открояват следните водещи линии:

- Темите от примерното годишно разпределение покриват задължителните стандарти за реализиране на минимум две основни форми на педагогическо взаимодействие седмично;
- Всеки две от планираните за учебната седмица педагогически ситуации са разположени на една страница в познавателната книжка и са в логическа зависимост помежду си, като в повечето случаи втората надгражда познавателните, изобразителните и творческите дейности от предходната;
- Заради ограниченото рисувателно пространство върху работните листи от книжката е използван иновативен похват при реализиране на изобразителните задачи, а именно – прилагането на колажна техника (добавена рисувателна повърхност), състояща се в апликирането на помощния фрагмент от познавателната книжка върху блоковия лист или лист хартия А4;
- Друг подобен подход за успешното реализиране на изобразителните задачи е възможността да се добави реалност (чрез дорисуване) към действителната, визуализирана в книжката чрез снимков материал на различни обстановки;
- Голяма част от възпитателно-образователните ситуации съдържат съпътстващи методически ресурси, които биха могли да бъдат използвани във встъпителната част на основната педагогическа ситуация или като част от допълнителната;
- В методическите указания към всяка от темите е представен примерен алгоритъм за осъществяване на задачите, който дава възможност за трансформиране, надграждане, генериране на идеи при реализиране на възпитателно-образователното съдържание, вложено в темата, съобразно индивидуалните потребности на групата и предпочитанията на учителя;
- По преценка на учителя някои от задачите с осигурена подходяща игрова среда би могло да се реализират и в други режимни моменти;
- Всяка изобразителна задача (с изключение на тези, свързани с проектни дейности и наличие на проблемност) е придружена с нагледен технологичен алгоритъм, който проследява стъпките и представя очаквания краен резултат;
- В образователното съдържание балансирано са разпределени задължителните и избираемите задачи – задължителните са представени в началото на методическите указания към всяка тема, а избираемите намират проекции в препратките, съдържащи се в конкретиката на възможните интегрални връзки;
- Независимо че някои от посочените конкретни интегрални връзки предстоят във времето, те са посочени като възможности за генериране на идеи и предварителна подготовка към темите по останалите направления;
- Присъствието на символите емотикони в долния край на всяка от страниците в книжката цели да се предостави възможност на децата да изразят емоционалното и оценъчното си отношение към резултатите от собствената си изобразителна дейност.

Концептуалната рамка на образователното съдържание предвижда много възможности децата да се включват в дейности, при които се усвояват умения и техники за изграждане на образи съобразно всички форми на изобразителна дейност – по представа, памет, впечатление, асоциация и др. Чрез тематичното

разпределение се обезпечава стремежът към усъвършенстване уменията на децата да пресъздават обекти и явления от действителността чрез рисуване и оцветяване; уменията им за решаване на индивидуални и групови задачи, за планиране; способността им да придобиват начални познания за средствата, с които се постига художествена изразителност, като детайлизация, декорация, цветови съчетания и др.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ

(Използвани съкращения: Р – рисуване, А – апликиране, М – моделиране, ДР – декоративно рисуване)

Месец: септември (2. седмица)

Тема: „Отново на детска градина“ (ДР)

Ядро: изобразителни материали и техники.

Цел: Развиване на моториката, комбинаториката и способността да се следва зададеният цветен код и да се интерпретира

Образователни задачи:

- Да се овладеят графични умения, като се повтаря по многократно повтаряща се дъговидна пунктирана линия;
- Да се спазва последователността на цветния код в зададения алгоритъм;
- Да се прояви самостоятелност при включването на допълнителни детайли и оцветяването на второстепенните части.

Ключови думи: прекъсната линия, цвят, повторение, празнична украса.

Изобразителни материали, пособия и техники: графични материали – цветни моливи и/или флумастери; декоративно рисуване.

Възможности за творческа проява: Индивидуално определя цвета на покривната конструкция. Обогатява композицията с допълнителни образи (поляна с цветя, дървета, саксии с цветя, завеси и др.) и украсни елементи (точки или линии върху флагчетата, цветен венец, балони и др.).

Интегративни връзки:

- Български език и литература – стихотворение „Като голяма“ от Г. Авгарски;
- Околен свят – осмисляне значението на украсата по повод определени празници и събития;
- Математика – зависимост между цветовете на знаменцата в украсата (вариация);
- Музика – подбор на подходящо музикално произведение за определен повод и аналогия на декоративния с музикалния ритъм.

Методически насоки:

1. Провежда се беседа за споделяне впечатленията на децата от подготовката за откриване на новата учебна година;
2. Анализира се украсата на детската градина от работния лист (с. 1), като се обръща внимание не само на загатнатите елементи, но и на възможностите за обогатяване на украсата и на подходящите места за разполагането им;
3. Обръща се внимание на прецизното изграждане на детайлите: повтарянето точно по пунктираната линия, както и спазването на интервалите и шахматната подредба на дъгите в покривната конструкция;
4. Чрез интерактивна игра се акцентира върху значимостта на правилната подредба цветовете на знамената;
5. Дискутират се други допълнителни възможности за пресъздаване на празнична обстановка – цветя, знамена, балони, венци и т.н.

Тема: „Моята група“ (Р)

Ядро: изобразително творчество.

Цел: Развиване на уменията за рисуване на човешка фигура, както и за пресъздаване на определена поза или движение; усвояване на композиционни умения за организиране на пространството при изобразяване на конкретна обстановка

Образователни задачи:

- Да се отразят правилно частите на човешката фигура, като се имат предвид и различията, свързани с пол и възраст;

- Да се усвоят умения за организиране на група фигури, обединени от общ сюжет в конкретна обстановка;
- Да се пресъздадат характерни пози и движения като своеобразен способ за взаимодействие между персонажите;
- Да се пресъздадат лични впечатления и преживявания чрез самостоятелен подбор на подходящи изразни средства.

Ключови думи: човешка фигура, поза, движение, общуване между хората (фигурална композиция), обстановка, емоции.

Изобразителни материали, пособия и техники: графични материали – цветни моливи и/или флумастери; сюжетно рисуване.

Възможности за творческа проява: Самостоятелно определя броя и вида на персонажите в композицията, както и вида на изобразителния материал.

Интегративни връзки:

- Български език и литература – стихотворение „Детска градина“ от Г. Авгарски;
- Околен свят – отразяване на приликите и различията между хората, както и на особеностите в структурата на човешкото тяло.

Методически насоки:

1. Припомнете впечатленията и емоциите от откриването на новата учебна година;
2. Коментирайте изобразената обстановка от страницата в познавателната книжка и активизирайте представите на децата за това какво би могло да се случва в този ден на детската площадка;
3. Акцентирайте върху радостта и вълнението, че всички отново са заедно, и обсъдете цветовете, които могат да изразят тези емоции;
4. Обърнете внимание на това какви фигури могат да присъстват в композицията и какви действия биха могли да се извършват;
5. Сравнете особеностите в изобразяването на възрастни човешки фигури и такива на деца, както и препоръчителното им разположение в листа (разпръснато);
6. Подскажете възможности за включване на допълнителни предмети, обекти, дейности в рисунката (пясъчник, игра с топки и др.);
7. При необходимост изнесете рисувателното поле върху блоков лист.

Месец: октомври (3. седмица)

Тема: „Отпечатъци“ (Р)

Ядро: изобразителни материали и техники.

Цел: Обогатяване на уменията за използване и съчетаване на различни печатни изобразителни техники за пресъздаване на обекти и явления от действителността; прилагане на комбинаторен подход при изобразяване на многообразието им

Образователни задачи:

- Да се запознае с възможностите на облата и плоската четка;
- Да се използват различните части на пособията за получаване на разнообразни следи – печатане с върха и с цялата повърхност на четките;
- Да се приложат печатни техники чрез използване на допълнителни пособия – дунапрени, тампони, парцалче, хартия, направо с туба и др.;
- Да се обогатят представите за характерните особености на изобразяваните обекти и явления;
- Да се формира емоционално отношение и да се постигне естетическа наслада от пресъздаване красотата на природата.

Ключови думи: печатане, обла и плоска четка, природа, есенни цветя.

Изобразителни материали, пособия и техники: темперни бои, обла и плоска четка, други пособия за печатане (тампони, дунапрени и др.); печатна техника.

Възможности за творческа проява: Самостоятелно определя броя, големината, цветовете на есенните цветя, както и оптималния способ за достоверното пресъздаване на конструкцията им. Разполагането на обектите върху работния лист (с. 2) е също въпрос на индивидуално предпочитание.

Интегративни връзки:

- Околен свят – има общи представи за външния вид на растенията; сравнява видими признаци на растенията, като ги съотнася по принадлежност;
- Математика – определя пространствено разположение на обекти;
- Български език и литература – стихотворение на Д. Спасов „Картинка“.

Методически насоки:

1. Обсъдете с децата по-популярните представители на есенните цветя (есенен минзухар, хризантема, димитровче, далия, циклама, теменужка);
2. Обърнете внимание на техните цветове и формата на цветчетата им;

Демонстрирайте образци на различни видове отпечатъци, направени с различни четки и в различни комбинации помежду им;

3. Анализирайте сходството на отпечатани примерни цветя с визията на някои от реалните есенни цветя;
4. Направете действен показ на технологията за отпечатване с темперни бои;
5. Акцентирайте върху значимостта на плътните слоеве боя (заради цветната основа на листа), които трябва да са контрастни на използваните в поляните цветове;
6. Обърнете внимание и върху зависимостта: близък план – по-едри обекти, далечен план – по дребни цветя и обекти.

Тема: „Есенна гора“ (Р)

Ядро: изобразителни материали и техники, изобразително творчество.

Цел: Пресъздаване чрез рисуване и отпечатване на природни обекти и явления от действителността при съобразяване на спецификата, формата и големината им с подходящите изобразителни пособия

Образователни задачи:

- Да се демонстрират композиционни умения за организиране и изобразяване в пространството;
- Да се затвърдят представите за сезонните изменения в природата и конкретно за промените в растителния свят;
- Да се обогатят представите за използване на допълнителни пособия при прилагане на печатни техники.

Ключови думи: есен, стебло, клони, листа, печатане, изобразяване в два-три плана, разпръснато разполагане.

Изобразителни материали, пособия и техники: темперни бои, обла и плоска четка, листа, тампони, дунапрени и др. под.; смесена техника – рисуване и отпечатване.

Възможности за творческа проява: Самостоятелно определя броя и композиционното разполагане на обектите в листа. Има възможност да изобрази различни корони на дърветата, отличаващи се по цвят, големина и начин на изграждане.

Интегративни връзки:

- Околен свят – има представи за динамичните промени в природата през есента;
- Български език и литература – стихотворение на В. Петров „Ах, колко е хубаво…“.

Методически насоки:

1. Дискутирайте върху промените, които настъпват в природата през есента;
2. Обсъдете кои цветове преобладават в листата на дърветата и какво се случва с тях през този сезон;
3. Обърнете внимание на местата, на които можем да изобразим листата в есенния пейзаж – някои все още са останали по клоните на дърветата, по-голямата част от листата са паднали вече на земята, а други свободно се реят из въздуха, понесени от есенния вятър;
4. Припомнете значимостта на тънката и широката четка за лесно изобразяване съответно на по-тънко и по-масивно дърво;
5. Напомнете и при възможност демонстрирайте посоката на движение на четката при изобразяване на стъбло на дърво, а именно – от долу на горе, а при клоните – от стеблото настрани;
6. Обърнете внимание и на пространствените промени в големината на дърветата (близко – далече);
7. Демонстрирайте богатството на печатната техника чрез използването на различни пособия и материали: клечки за уши, гъбички, малки листа от дърветата и др.;
8. Подскажете възможността да се смесват или наслагват чисти цветове при печатането, което подсилва въздействието на есенния пейзаж.

Месец: октомври (4. седмица)

Тема: „Лабиринт“ (Р)

Ядро: изобразителни материали и техники.

Цел: Овладяване на графични умения и детайлизация при подготовка на ръката за писане

Образователни задачи:

- Да се изградят умения за прецизно повтаряне по пунктирана линия;
- Да се развие зрителната памет чрез трениране на наблюдателността, съсредоточаване на вниманието;
- Да се усъвършенства умението за пространствено ориентиране;
- Да се тренира моториката чрез плътно защриховане при оцветяването.

Ключови думи: лабиринт, горски животни (катерица, врана, лисица, орел), прехрана, опасности, прекъсната линия, плътно оцветяване (защриховане).

Изобразителни материали, пособия и техники: графични материали – цветни моливи, флумастери.

Възможности за творческа проява: Самостоятелно избира или комбинира изобразителните материали.

Интегративни връзки:

- Околен свят – формиране на представи за подготовката на животните за зимата;
- Български език и литература – разказ от М. Пришвин „Катерича памет“.

Методически насоки:

1. Актуализирайте представите на децата за видовете горски животни и акцентирайте конкретно върху особеностите на катеричката;
2. При въвеждане в проблемно ориентираната интерактивна задача използвайте разказа „Катерича памет“, гатанка или стихотворение, за да уточните коя е любимата храна на катеричката;
3. Насочете децата към практическата дейност, за да се установи коя от любимите храни на катерицата се крие зад пунктираните линии;
4. Припомнете кои са съставните части на получения вече жълъд и какви могат да са цветовете им;
5. Дайте възможност на децата самостоятелно да определят правилния път до жълъда в лабиринта;
6. Дискутирайте останалите възможни пътища в лабиринта и препятствията по тях, като ги обвържете с опасностите, които дебнат в реална горска среда.

Тема: „Това е мое!“ (М)

Ядро: изобразителни материали и техники, изобразително творчество.

Цел: Пресъздаване чрез пластични изразни средства на характерни особености на животни и художествено-естетическото им оформление; развитие на репродуктивно-творческата интерпретация

Образователни задачи:

- Да се моделира устойчива фигура на животно чрез слепване на предварително подготвените ѝ съставни части;
- Да се затвърдят и усъвършенстват усвоените похвати за моделиране – овалване, разточване, изтегляне, извиване, изостряне, прищипване, слепване;
- Да се установят прилики и различия между самостоятелни обекти от природния свят, както и между техни съставни компоненти: конструкция, характерни белези, големина, форма, цвят;
- Да се развие асоциативното, комбинативното и вариативното мислене на децата.

Ключови думи: овалване, разточване, слепване, видове животни (динозавър, лисица, прасе, пингвин, катерица, слон), части на животните (глава, тяло, лапи, уши, опашка и т.н.), форма.

Изобразителни материали, пособия и техники: пластилин, дъска и ножче за моделиране; обемно моделиране чрез слепване на отделните съставни части.

Възможности за творческа проява: Всяко дете самостоятелно определя вида на животното, което ще моделира, както и цвета/цветовете на използвания пластичен материал.

Интегративни връзки:

- Околен свят – има познания за видове животни, както и за техните съставни части;
- Математика – разпознава в пластични детайли познати геометрични форми – кръгла, триъгълна.

Методически насоки:

1. Насочете вниманието на децата към примерите с различни видове животни и съвместно дискутирай-

Възможности за творческа проява: Самостоятелно определя вида на изобразителните материали, сюжета, броя и вида на персонажите, композиционното и цветовото изграждане.

Интегративни връзки:

- Български език и литература – проявява творчество при съставяне на фантазна случка с избран герой/герои; стихотворение „Облаци с картинки от Л. Станчев;
- Околен свят – проявява любознателност и наблюдателност в заобикалящата го околна среда.

Методически насоки:

1. Въведете в темата с прочит на подходящ художествен текст или с презентация, съдържаща снимки на различни интересни облачни конфигурации;
2. Дискутирайте на какво оприличава всеки от нас тези реални обекти и от какво зависи различната интерпретация;
3. Диференцирайте представите за реален и фантазен образ и коментирайте някои възможности за лесна трансформация помежду им;
4. Обсъдете други прояви на нереални образи, получени от реални предмети, обекти или явления;
5. Припомнете случката от разказа в картинки от предходната ситуация;
6. Насочете децата към разпознаване на конкретни образи в полето с облачно пространство и поставете изобразителната задача за индивидуална интерпретация.

Месец: май (34. седмица)

Тема: „Играем и рисуваме“ (Р)

Ядро: изобразително творчество.

Цел: Развиване на сензорно-моторните умения и познавателните способности за анализиране, сравнение, визуална интеграция при конструиране на изображения и разграничаване на част от цяло

Образователни задачи:

- Да се анализират и свържат отделни части и детайли от познати фигури на животни с принадлежащите им образи;
- Да се конкретизират образните представи чрез довършване и оцветяване образите на различни животни;
- Да се развият остротата на наблюдение и точността на възприятията.

Ключови думи: животни, части на животните, част от цяло, линия, форма, типични цветове, окраска, игра.

Изобразителни материали, пособия и техники: графични материали – цветни моливи или флумастери; линеарно-плоскостно или плоскостно-декоративно изобразяване.

Възможности за творческа проява: Всяко дете самостоятелно определя вида на използвания графичен материал, както и локалните стойности на животните и наличието на евентуална специфична шарка.

Интегративни връзки:

- Български език и литература – стихотворение „Вълшебният конец“ от М. Дългъчева;
- Околен свят – има конкретни представи за различни видове животни и интерес към природната красота;
- Музика – „Карнавал на животните“, музика Камий Сен-Санс.

Методически насоки:

1. Проведете събеседване за вида на животните, поместени в страницата на познавателната книжка;
2. Отбележете, че независимо от това, че са недовършени, лесно могат да бъдат разпознати заради типичните им индивидуални белези;
3 . Припомнете какви са характерните за тези животни цветове и каква би могла да бъде допълнителната им окраска – ивици, точки, петна и др.;
4. Коментирайте вида на елементите в лентата под животните и ги опишете с думи;
5. Проведете дидактичната игра и отчете правилната принадлежност част – цяло;
6. Довършете изобразителната задача.

Тема: „В детската градина“ (ДР)

Ядро: изобразителни материали и техники.

Цел: Усъвършенстване на уменията за пресъздаване на обекти и явления от действителността чрез декоративна детайлизация на образите; формиране на умения за ориентиране в знаково-информационна среда

Образователни задачи:

- Да се усъвършенстват уменията за пресъздаване характерни особености на човешката фигура;
- Да се развият способностите за ориентиране в знаково-информационна обстановка, характеризираща се с наличие на множество декоративни мотиви;
- Да се развие наблюдателността, съобразителността и други познавателни способности за анализ и сравнение.

Ключови думи: детска градина, обстановка, дневен режим, човешка фигура, облекло, елементи за украса, съчетание, линия, точка, цвят.

Изобразителни материали, пособия и техники: графични материали – по избор; плоскостно-декоративно изграждане.

Възможности за творческа проява: Налице е възможност за самостоятелен избор при интерпретацията на човешкия образ – на момче или на момиче. Самостоятелно определя вида на графичния материал, обстановката в композицията, както и вида на декоративните елементи в украсата на облеклото и околните предмети.

Интегративни връзки:

- Околен свят – има конкретни представи за реда и дневния режим в детската градина;
- Математика – предава зрително-пространствени отношения между два и повече обекта;
- Конструиране и технологии – пресъздава макет за обзавеждане на детска стая.

Методически насоки:

1. Припомнете кои са основните занимания в детската градина;
2. Акцентирайте върху значимостта на следобедния сън за децата и върху спецификата на облеклото, предназначено за спане;
3. Обсъдете съвместно какви специфични шарки има спалното бельо и какви са неговите разновидности;
4. Проиграйте упражнението, като акцентирате върху вида на декоративните елементи и начина им на подредба;
5. Предложете идеи за организацията в спалното помещение;
6. Припомнете частите на човешкото тяло и дискутирайте относно характерната поза на човешката фигура при спане;
7. Дайте ход на самостоятелната изобразителна задача.

Месец: май (35. седмица)

Тема: „Пазители на гората“ (ДР)

Ядро: изобразителни материали и техники.

Цел: Усъвършенстване на уменията за ориентиране в знаково-информационна среда при използване на многообразието от изобразителни материали, пособия и техники

Образователни задачи:

- Да се обогатят уменията за разкриване на пространствено-конструктивни, сюжетно-смислови и причинно-следствени връзки;
- Да се усъвършенстват изобразителните умения за оцветяване чрез плътно защриховане на декоративни образи и форми;
- Да се тренира наблюдателността и устойчивостта на вниманието при ориентиране в изобразена действителност.

Ключови думи: природа, планина, гора, чистота, цветя, билки, горски пазители (джуджета), къща, украса.

Изобразителни материали, пособия и техники: графичен материал – по избор; плоскостно-декоративно изграждане.

Възможности за творческа проява: Самостоятелно избира вида на графичния материал.

Интегративни връзки:

- Български език и литература – стихотворение „Джуджета“ от Тома Бинчев;

• Околен свят – формулира въпроси и предположения; проявява любопитство към диворастящи растения;

• Математика – класифицира обекти по определени признаци.

Методически насоки:

1. Проведете беседа за красотата на българската природа и за нейното многообразие;
2. Акцентирайте върху важната роля на горите за поддържане живота на Земята;
3. Обърнете внимание върху чистотата на природната среда в тези територии и отговорността, която имаме да ги опазваме такива;
4. Обяснете за полезната роля на билките, които растат основно върху горски територии;
5. Анализирайте картинката с горските пазители, предвидена за дооцветяване – каква е обстановката около тях, каква е ролята им, къде живее всяко от тях и т.н.;
6. Насочете вниманието върху декоративните мотиви на различните места, които подсказват правилното изпълнение на изобразителната задача.

Тема: „За билки и цветя“ (Р)

Ядро: изобразително творчество.

Цел: Подбиране на подходящи изразни средства с оглед на поставената задача; развитие на репродуктивното въображение и на уменията за постигане на композиционно и цветово равновесие в творбата

Образователни задачи:

• Да се обогатят композиционните умения за подреждане и изобразяване на обекти в пространството на рисувателния лист;

• Да се демонстрират способности за самостоятелен подбор и съчетаване на материали и техники, форми и цветове;

• Да се възпита творческа активност и самостоятелност в изобразителната дейност.

Ключови думи: букет, цветя, билки, форма, цвят, подредба, поляна.

Изобразителни материали, пособия и техники: изобразителни материали и техники – по избор.

Възможности за творческа проява: Самостоятелно определя вида на цветята и билките в композицията си, както и възможността да включи и други образи в нея – човешки фигури, животни, птици и др. Взема индивидуално решение за вида на използваните материали и техниката на изобразяване.

Интегративни връзки:

• Български език и литература – стихотворение „Малката билкарка“ от Й. Думников;

• Околен свят – формира емоционално-оценъчно отношение към природата и опазването на нейната чистота и красота.

Методически насоки:

1. Припомнете значимата полза от отглеждането на билки, както и подходящите места, на които това обикновено се случва;
2. Запознайте децата с имената и визията на някои популярни билки;
3. Коментирайте красотата и смисъла от отглеждането на цветя;
4. Обсъдете по какви поводи поднасяме букет, каква емоция носи този обичай;
5. Насочете децата към подробно описание на елементите от двата букета – брой, форма и цвят на растенията във всеки от букетите, положението им в пространството;
6. Проведете дидактичната игра и поставете същинската изобразителна задача.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ“

ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ

Педагогическата дейност по конструиране и технологии в трета подготвителна възрастова група трябва да бъде насочена към формиране на знания за техническите обекти и умения за тяхното изграждане чрез интелектуална, практико-приложна и трудова дейност.

Познавателната книжка по конструиране и технологии заедно с електронният ѝ вариант, комплектът с материали, портфолиото на детето и Книгата за учителя представляват единен комплекс от учебно-дидактически средства и са разработени в съответствие с Държавните образователни стандарти на МОН и Програмата за подготвителна група в детската градина, регламентиращи общата и специалната подготовка за училище.

Образователното съдържание обхваща 68 теми и е структурирано в четирите образователни ядра съгласно Наредба №5: „Конструиране и моделиране“, „Обработване на материали“, „Съединяване и свързване“, „Грижи и инициативност“ и „Техника“. Всяка тема е разработена на отделна страница и има еднотипно графично оформление, което улеснява ориентирането в съдържанието и подпомага възприемането му.

Предложените в познавателната книжка по конструиране и технологии по месеци и седмици тематични единици и изделия дават възможност за решаване на образователните и възпитателните задачи. Това се постига чрез обогатяване на съдържателните и композиционните особености на конструкциите, чрез увеличаване на моментите за самостоятелно и колективно планиране и оценка при изграждане на макетите. Вниманието на педагога трябва да бъде насочено към формиране и усъвършенстване на знания и умения у децата за анализ на конструктивните характеристики на обектите и техниките и на технологиите за тяхното изграждане. Той е задължителен и участието на децата в него чрез решаване на проблемни задачи насочва вниманието им към диференциране на основни и допълнителни части, начина на съединяване и свързване на детайлите, способите за изграждане на конструкцията, както и към анализ на връзката „функция – конструкция“, композиционното изграждане на обектите и формирането на естетически критерии при работа по общ проект.

Конструирането и извършването на трудова дейност по образец се обогатяват, превес получава конструирането по словесни указания и се увеличава графичният компонент на конструирането.

Мотивировката за изпълнение на трудова или конструктивна задача е свързана с нейната функция – предмет за игрова дейност или познавателни потребности на децата.

Индивидуалната и екипната работа се развиват чрез всички включени в тематичните единици изделия. Изграждането на сборни макети способства за актуализиране и прилагане на знания и умения, вече формирани по време на цялостната педагогическа дейност в други образователни направления.

Книгата за учителя съдържа необходимите методически насоки за подготовка и провеждане на педагогическите ситуации – основна форма за организация на педагогическото взаимодействие. Посочени са темата и мястото ѝ в годишното разпределение; образователните задачи, които се решават с овладяването на учебното съдържание по всяка тема; интегративните връзки, които могат да се постигнат с другите образователни направления. Предлагат се и кратки методически указания по всяка тема във връзка с конструктивните особености и технологичната последователност на операциите за изработване на изделията.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ

Месец: септември (1. седмица)

Тема: „Табела“

Ядро: обработване на материали, съединяване и свързване.

Образователни задачи:

- Осмисляне на правила за запазване на дрехите чисти и подредени;
- Натрупване на опит за подходящ избор на хартия, картон, природни и текстилни материали при изработване на изделие;
- Усъвършенстване на умението за рязане на хартия с ножица по права линия.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Актуализирайте в беседа знанията и представите на децата за правилата, които трябва да спазват, за

да запазват дрехите си чисти и подредени.

2. Предложете им да видят дали дрехите в техните шкафчета са чистички и подредени правилно. На децата се поставя задача да открият своите шкафчета – но на тях няма табели!

3. Възникналата проблемна ситуация (няма табели на шкафчетата и децата не могат да открият своите дрешки) използвайте като мотив за предстоящата практико-приложна дейност – да изработят табели за по-лесно и точно ориентиране при намиране на дрехите и вещите в личното шкафче.

4. Представете образци на табели, изработени от различни видове технологични материали, и ориентирайте децата в избора на най-подходящия вид за изработване на табела за личното им шкафче.

5. Демонстрирайте или дайте указания за последователността и особеностите при извършване на технологичните операции. Насочете вниманието на децата към начина за хващане на ножицата и листа хартия, за правилна и безопасна работа с инструмента. Отново се напомня, че по непрекъсваната линия се реже с ножицата много внимателно и че от това зависи качеството на получения предмет.

6. Анализирайте полученото изделие и помогнете на децата да изрисуват своето име на табелата.

Тема: „Моето шкафче“

Ядро: грижи и инициативност.

Образователни задачи:

- Актуализирне на знания и личен опит за запазване на дрехите чисти и подредени;
- Демонстриране на умения за поддържане на ред и чистота, като се следват указанията на учителя;
- Приобщаване към сътрудничество при съвместна дейност.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Започнете ситуацията с куклен етюд. Едната кукла е облечена с чисти, а другата – с изцапани дрешки. В диалога между участниците в кукления етюд децата трябва да доловят отношението им към опазване чистотата и хубавия външен вид на дрешките.

2. Припомнете правилата за поддържане на дрехите чисти и подредени.

3. Поставете задача, свързана с актуализиране знанията на децата за правилно подреждане на вещите и дрехите в шкафчето (стр. 1). Добре би било всяко дете да мотивира избора си на начин за подреждането им.

4. Заключителният етап при изпълнението на дейностите по темата „Моето шкафче“ може да се проведе отново пред личните шкафчета на децата с конкретна практико-приложна работа – маркиране на личното шкафче с табелата, която децата са изработили в предходната ситуация, и подреждане на дрехите и вещите в него по правилния образец.

В тези две ситуации – „Табелка“ и „Моето шкафче“ – направете диагностика за установяване входното ниво на овладени знания и формирани умения по конструиране и технологии чрез педагогическо наблюдение за проследяване постиженията на децата в началото на учебната година и решаването на тестови задачи 25, 26 и 27, включени в диагностичните картони от портфолиото на детето.

Месец: септември (2. седмица)

Тема: „Това съм аз“

Ядро: обработване на материали, съединяване и свързване.

Образователни задачи:

- Проследяване технологичния алгоритъм на операциите за изработване на изделие в графично изображение чрез разпознаване на цифрови знаци, обозначаващи тяхната последователност;
- Формиране на умение за очертаване по шаблон;
- Демонстриране на умения за оцветяване в затворено пространство и рязане на хартия с ножица по крива линия.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“ „Околен свят“, „Математика“.

Методически насоки:

1. Започнете ситуацията с решаване на занимателната задача „Открий кой е оставил своя отпечатък“. По графичното изображение на следите (например на врабче, коте, човек и др.) децата разпознават кой е оставил тези следи.

2. Покажете образец – отпечатък на детска ръка. Анализирайте го и уточнете, че всеки отпечатък е

индивидуален и че това личи от нарисуваната върху него буква.

3. Предложете и мотивирайте децата за изработване на отпечатък на своята ръка.

4. Демонстрирайте техниката и поставете изискванията, които трябва да се спазват при очертаване по шаблон.

5. Проследете етапите за изработването на изделието (стр. 2), като разчитате цифровите знаци под всяко изображение, указващи технологичната последователност на отделните операци.

6. Оказвайте помощ на децата, които се затрудняват и извършват движенията неточно. Отново се припомнят правилата за безопасна работа с ножица и изискванията за чисто нанасяне на лепилото върху детайла.

7. Децата рисуват своята буква върху отпечатъка, който са изработили. Помогнете на децата, които не могат да се справят с тази задача.

8. Оценете изделията по определени показатели и ги съхранете, защото с тях ще реализирате екипен проект „Дърво на запознанството“ в следващата ситуация.

Тема: „Дърво на запознанството“

Ядро: обработване на материали, съединяване и свързване.

Образователни задачи:

- Провокиране на желание за участие в общ екипен проект „Дърво на запознанството“;
- Ориентиране в организацията и участване в реализирането му в групата;
- Споделяне на интереси и любими занимания, изслушване и проявяване на интерес към предпочитанията на връстниците;
- Развиване на умения за изграждане на композиции от плоски конструктивни елементи.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Околен свят“, „Математика“.

Методически насоки:

1. В тази ситуация насочете вниманието на децата към създаване на първоначални представи за организация и реализиране на екипен проект, към овладяване на знания и умения и стимулиране на желанието им за участие в него. Използвайте изработените отпечатъци на детските ръчички в темата „Това съм аз“.

2. Върху модел на дърво, предварително изработено от Вас, демонстрирайте съединяването на един отпечатък и разкажете за своите интереси, предпочитания и любими занимания.

3. Предложете на децата да поставят отпечатъка на своята ръка върху Дървото на запознанството, като обяснят защо са изрисували своята буква и разкажат, следвайки Вашия пример, за интересите и любимите си занимания.

4. Организирайте децата за участие в екипния проект.

5. Дайте им свобода на избор при композирането на елементите върху дървото.

6. Децата проявяват рефлексивност при организацията и реализацията на екипния проект, оценяват получения резултат и изказват задоволството си.

Месец: октомври (3. седмица)

Тема: „Мебели“

Ядро: конструиране и моделиране.

Образователни задачи:

- Систематизиране на знания и представи за видовете мебели в дома и за функциите, които изпълняват;
- Затвърдяване на уменията за работа с хартия – рязане с ножица, прегъване, свързване на елементи чрез вгнездяване в разрези;
- Моделиране с хартия с цел приобщаване към проектирането на обзавеждане за детска стая.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

1. Разгледайте с децата мебелите в занималнята, в спалното помещение, в приемната зала. Назовете ги и уточнете за какво служи всеки един от тях.

2. Провокирайте желание у децата да разкажат с какви мебели е обзаведена тяхната детска стая у дома и как са разположени в пространството ѝ.

3. Представете макет (стр. 3) на детска стая, обзаведена с модели на мебели, изработени от хартия

(Приложения 10, 11).

4. Мотивирайте изработването на моделите на мебелите с участие в екипен проект. В следващата ситуация участниците в проекта ще предложат свои оригинални дизайнерски решения в композирането на мебелите, изработени от всеки екип в първата ситуация.

5. На децата се представят образци, изработени от разгъвките в приложенията. Уточнява се и се назовава видът мебел, определя се видът материал, от който ще се изработи, откриват се прилики и разлики в конструктивните елементи, от които са изработени макетите на мебелите – дължина, ширина, предназначение в конструкцията, пространствено разположение спрямо останалите елементи, място за вгнездяване.

6. Чрез частичен показ се демонстрират начинът на сглобяване – вгнездяване в разрези, и варианти на композиране на лентите.

7. Определете участниците в екипния проект и нека всяко дете да направи избор и да изработи едно изделие, което ще предложи за обзавеждането на детската стая в общия за екипа макет.

8. В самостоятелната работа следете за качественото изпълнение на изделията и поддържането на ред и чистота на работното място.

9. В края на тази ситуация дете от екипа оценява с Ваша помощ изделията на участниците, изказва мнение за естетическите му качества и за възможността то да намери място в изграждането на интериора в детската стая.

Тема: „Детска стая“

Ядро: конструиране и моделиране.

Образователни задачи:

- Обогатяване на представите за пространствени отношения в тримерното пространство спрямо произволен обект и определяне на пространственото отношение между два или повече обекта;
- Затвърдяване на представите за пространствено разположение и начин за свързване на модулни елементи в елементарна конструкция на познати мебели;
- Изграждане на умение за предметно-манипулативно проектиране при обзавеждане на детска стая;
- Проявяване на творчески подход и въображение при вариативно моделиране интериора на детската стая.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Изобразително изкуство“.

Методически насоки:

1. Съберете екипите и поставете изработените мебели на определените за всеки екип работни места. В тази ситуация се предвижда работа по проект „Детска стая“. За целта се използват изработените в предходната ситуация макети на тема „Мебели“.

2. Мотивирайте предстоящата предметно-манипулативна дейност, като демонстрирате изработването на стените на детската стая и представите Ваше дизайнерско решение за обзавеждането ѝ.

3. Поддържайте положителни комуникативни взаимоотношения в моментите за избор на подходяща мебел за детска стая, за договаряне разположението на мебелите в общата композиция, за изпълнение на рационално решение, за предлагане на друго креативно решение.

4. Особено внимание обърнете на творческите прояви на децата при търсене на най-оптималния вариант при проектиране на интериора в детската стая. Те трябва аргументирано да мотивират своя избор и решение. Децата се убеждават, че добрата екипна работа води да положителни резултати.

5 .Ситуацията завършва с актуализиране и разширяване знанията на децата за поддържане на реда и чистотата вкъщи и в детската градина.

Месец: октомври (4. седмица)

Тема: „Влак“

Ядро: техника.

Образователни задачи:

- Уточняване на знания за предназначението на влаковите композиции;
- Диференциране и сравняване конструктивното многообразие на локомотива и на вагона спрямо тяхното предназначение;
- Усъвършенстване на умения за изработване на обемно изделие от хартия по разгъвка чрез рязане,

прегъване и лепене.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Актуализирайте и уточнете знанията и представите на децата за видовете превозни средства, движещи се по релси, за конструктивните им особености и за ролята им в живота на хората.

2. Мотивирайте предстоящата дейност – изработване макет на влак по избор, с идеята в следващата ситуация по конструиране и технологии децата да участват с тези макети в екипен проект „Превозни средства по релсите“.

3. Представете образците на влак, изработени от разгъвките в Приложение 12, и анализирайте конструкцията на всеки макет относно предназначение, форма, части и пространствено разположение на частите.

4. Демонстрирайте начина за моделиране (с разгъвка от хартия) на превозното средство, движещо се по релси. Вниманието на децата насочете към мястото на срязване на хартията и към посоката на прегъване на полетата за закрепване на макета.

5. В хода на самостоятелната работа всяко дете моделира с една от предложените разгъвки по избор.

6. Оценете изделията и определете екипите, които ще участват в проекта „Превозни средства по релсите“.

Тема: „Превозни средства по релсите“

Ядро: техника.

Образователни задачи:

- Обогатяване и разширяване знанията и представите на децата за ролята на железопътния транспорт, за някои професионални и личностни качества на машиниста, както и за култура на поведение в обществения транспорт;
- Изразяване на желание за участие в екипен проект, за проектиране и реализиране на идеи в проекта;
- Ориентиране в пространственото разположение на елементите, участващи в обща конструктивна композиция.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Идеята за реализирането на тази ситуация е децата да бъдат обединени в екипен проект „Превозни средства по релсите“, като моделират макет на жп гара с изработените в предходната ситуация макети на влакчета от Приложение 12.

2. Актуализирайте и уточнете натрупаните в предходната ситуация знания и представи на децата за видовете превозни средства по релсите, за конструктивните им особености и за ролята им в живота на хората.

3. Провокирайте децата да опишат конструктивните разлики на различни влакови композиции в зависимост от функцията, която изпълняват, да споделят впечатления и приживявания при пътуване с влак, да изкажат мисли за работата и личните качества на хората, които осигуряват спокойно, приятно и безопасно пътуване на хората в железопътния транспорт.

4. Припомнете и организирайте децата за изпълнението на поставената в предходната ситуация задача за участие в екипен проект „Превозни средства по релсите“.

5. Демонстрирайте изработването на декора и определете ръководител на проекта, който ще се грижи за качественото изпълнение на екипната работа.

6. Композиционните решения в екипния проект са творческо авторство по желание на децата.

7. Оценете организацията, комуникативното взаимодействие между членовете на екипите и крайния резултат. Изразете мнение за разнообразието от конструктивните решения на макетите на всеки екип.

Месец: октомври (5. седмица)

Тема: „Лястовица“

Ядро: обработване на материали, съединяване и свързване.

Образователни задачи:

- Овладяване на информация и систематизиране на знания за морфологичните признаци на птиците чрез изработване на макет на лястовица от хартия;
- Формиране и усъвършенстване на умение за моделиране на обекти от природната среда чрез рязане

броят, назоват и уточнят предназначението им. Насочете вниманието им към начина им на захранване, тоест с каква енергия работят.

2. Покажете уред, захранван с батерия, и набор от различни видове батерии. Те са различни по големина и външен вид, но тяхното предназначение е едно – да осигурят енергия за работа на този уред.

3. Предложете на децата да решат самостоятелно първата задача към темата „Фенерче“ (стр. 34).

4. Направете проверка на получените резултати, като изисквате назоваване на уреда и неговото предназначение, както и обосновано лично решение за съответния отговор – работи или не работи с батерии.

5. Опитно-изследователската работа с фенерчето насочете към познавателна дейност, свързана с овладяване, натрупване и уточняване на знанията за предназначение, устройство, захранване и действие на джобното фенерче.

6. Децата извършват последователни опитни действия и решават втората задача от темата. Обследват се конструктивните характеристики на джобно фенерче чрез демонтаж на частите му. С опитни действия се определя вярната посока на сглобяване на батериите, за да изпълняват своята функция.

7. Изисквайте от всяко дете аргументиране на взетото решение.

8. Отбележете в края на ситуацията, че след изчерпването на батерията тя трябва да се предаде на определени за това места.

Тема: „Театър на сенките“

Ядро: техника.

Образователни задачи:

- Развиване на уменията за изработване на модел или изделие от снимки или технически рисунки, като се следват инструкциите на учител;
- Проявяване на желание и умения за приложение на саморъчно изработени играчки в игрова дейност;
- Обогатяване на знанията и опита за приложението на уред, работещ с батерии, за драматизиране на измислена приказка.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Провокирайте интереса на децата към приложението на фенерчето в Театър на сенките. Пред статив осветете с фенерчето ръчичката на едно от децата и посочете сянката, която се проектира върху него. Детето раздвижва ръката си и сянката също се раздвижва. Това е много занимателен за децата момент и стимулираща мотивация за предстоящата в ситуацията конструктивна дейност.

2. Представете макетите за Театър на сенките, изработени от Вас с материали от познавателната книжка (Приложение 9) и комплекта с материали към нея.

3. Демонстрирайте начина за разиграване на фигурките с помощта на две деца.

4. Технологичната последователност за изработване на изделията съпровождайте с указания за точност и качествено рязане и съединяване на елементите. Покажете новото за децата – свързване на частите с допълнителен елемент – кламер, и обяснете възможните грешки, които могат да бъдат допуснати при изпълнение на тази операция.

5. В хода на самостоятелната дейност следете за изпълнение на поставените изисквания и съблюдаване на правилата за работа.

6. В края на ситуацията провокирайте желанието на децата за участие в екипния проект „Театър на сенките“, като измислят и драматизират приказка с участие на изработените от тях фигурки. Така по практически начин се обогатяват представите на децата за разнообразното приложение на фенерчето.

Месец: май (35. седмица)

Тема: „Телефон“

Ядро: конструиране и моделиране.

Образователни задачи:

- Натрупване на знания за някои представители на средствата за комуникация;
- Развиване на умението за моделиране в зависимост от предварително зададени условия, като се проследява технологичният алгоритъм на операциите в графично изображение;
- Утвърждаване на умението за определяне на форма и големина на геометрични фигури чрез налагане.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Много забавно и интригуващо за децата ще бъде, ако им предложите да разгледат телефонни апарати (макети или рисунки) от миналото и съвременни, които те използват, за да разговарят с близки и приятели. Разгледайте заедно с децата телефон с циферблат и слушалка и определете от какви части се състои и за какво служи всяка част от конструкцията му, от какъв материал е направена, как се работи с този телефон.

2. Представете макет на телефон, изработен от разгъвки в Приложение 35 на познавателната книжка и мотивирайте децата да изработят такива макети, за да проведат разговор помежду си.

3. Сравнете макета с истински телефон по брой части, форма, предназначение и материал, от който е изработена всяка част.

4. Разгледайте графичното изображение в познавателната книжка на стр. 35 за технологичната последователност на операциите за изработването на предложения вариант на макет. Следвайте поредността им, указана с цифрите под тях.

5. Със словесни указания насочете децата да определят формата и размера на слушалката, както и начина за поставянето ѝ на определеното място. Същото е валидно и за изработването на циферблата. Ако децата се затруднят да следват поредността при монтиране на цифрите, за зрителна опора може да използват изображението, показано на етап 4. от технологичната последователност.

6. Оценете изделията по поставени показатели. Съхранете макетите, за да организирате провеждането на следващата ситуация „Ало, ало…“.

Тема: „Ало, ало…“

Ядро: конструиране и моделиране.

Образователни задачи:

- Осмисляне на зависимостта „функция – конструкция“ и ролята на отделните части за оптималното функциониране на цялото;
- Създаване и поддържане на игрови взаимодействия от субект-субектен характер чрез натрупване на опит за използване на атрибути за осъществяването им;
- Затвърдяване на умението за претворяване на жизнена ситуация чрез продукт на конструктивна дейност.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Подгответе и презентирайте пред децата възможностите, които предоставят средствата за информация и комуникация.

2. Актуализирайте знанията и представите на децата за частите и предназначението на телефона, макет на който те са изработили в предходната ситуация.

3. Провокирайте желанието у децата да участват в сюжетна игра, свързана с провеждане на важен телефонен разговор (споделяне на приятно преживяване, предаване на важно съобщение и по друг важен повод).

4. Комуникацията с помощта на изработения от децата макет на телефон има за цел припомняне на правилата за водене на телефонен разговор.

Месец: май (36. седмица)

Тема: „Хвърчило“

Ядро: конструиране и моделиране.

Образователни задачи:

- Диференциране и прилагане в практико-приложна дейност на различни способи за моделиране с хартия – рязане по контурна линия, налагане, прегъване по прекъсвана линия, съединяване на елементи чрез лепене за оформяне завършения вид на изделието;
- Затвърдяване на умението за цветово и композиционно изграждане на модел.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Български език и литература“, „Физическа култура“.

Методически насоки:

1. Мотивирайте конструктивната дейност за изработване на хвърчила, с които децата ще играят на открито през лятото.

2. Сравнете два образеца, единият от които е недовършен (няма опашка). Определете в беседа с децата кои са конструктивните части на завършения образец, от какъв материал са направени, каква роля изпълняват, каква е формата им, как са свързани в цялото, тоест съсредоточете вниманието на децата върху определяне на вида материал за направа на отделните части, на инструментите и техниката за изработването на всяка от тях, върху качествената и безопасна работа, както и върху спазването на хигиенните норми и правилата на поведение в конструктивната и игровата дейност с хвърчилото.

3. Демонстрирайте и обяснете кое е особеното при рязане с ножица на различните по форма елементи, оформящи опашката на хвърчилото.

4. В самостоятелната конструктивна дейност използвайте педагогическо наблюдение, за да диагностицирате постиженията на децата в края на учебната година.

5. Оценете изделията и създайте емоционална нагласа за предстоящото състезание с хвърчила.

Тема: „В очакване на лятото“

Ядро: конструиране и моделиране.

Образователни задачи:

- Овладяване на информация и обогатяване представите на децата за природния феномен вятър;
- Упражняване на умение за изразяване на компетентно мнение по повод качеството и функционалността на изделие.

Интегративни връзки: с „Околен свят“, „Математика“, „Български език и литература“, „Физическа култура“.

Методически насоки:

1. Припомнете как децата са оценявали качеството на хвърчилата, изработени в предходната ситуация. То е било съобразно с предварително поставени изисквания.

2. Проверете възможностите на всяко хвърчило за издигане във въздуха.

3. Проведете опитни действия и класифицирайте хвърчилата според продължителността и височината на летене.

4. Организирайте децата по три за участие в екипен проект и проведете Парад на хвърчилата.

5. Оценете възможностите на хвърчилата в екипите и оцветете звездичките под името на всеки участник.

Диагностиката за установяване изходното ниво на овладени знания и формирани умения по конструиране и технологии се реализира чрез проследяване постиженията на децата в края на учебната година.

Децата решават тестови задачи 57, 58, 59 и 60, включени в диагностичните картони от портфолиото на детето.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА“

ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА

Хармоничното развитие на подрастващите в условията на съвременното общество е важна стратегическа задача. Това определя новите социално-педагогически функции на физическата култура в детската градина: комплексно развитие на способностите; физическо, умствено и нравствено развитие; целенасочено усвояване на обществения опит; създаване на предпоставки за изграждане на творчески личности.

Като педагогически процес чрез използваните разнообразни педагогически ситуации, средства и методи тя е фактор за цялостното формиране на детската индивидуалност. Наложително е да се усъвършенства начинът на формиране на двигателните умения и навици на базата на развитие у децата на способност да самоуправляват своите действия и поведение. По този начин се осигуряват условия за изграждане на способности за тяхното самостоятелно творческо приложение.

Важно е да се спазва основният принцип за образователна работа – развиващият характер на обучението. Целта е да се реализират в единство дейностите игра, учение и труд. Така ще се постигне израстване на здраво, закалено, дееспособно поколение и ще се създадат възможности за проява на устойчиви интереси, положителни черти на характера и правилно отношение към физическите упражнения.

С НАРЕДБА № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, обн. в ДВ, бр. 46 от 17.06.2016 г., в сила от 01.08.2016 г., издадена от министъра на образованието и науката, се осигурява *възпитание, социализиране, обучение и отглеждане на децата до постъпването им в I клас.* В общите разпоредби – чл. 1., се определя *държавният образователен стандарт за предучилищното образование; организацията на дейностите; изискванията към прилагането на програмна система; механизмът за взаимодействие между участниците в процеса на предучилищното образование.*

Целевата ориентация на стандарта по образователно направление (ОН) „Физическа култура“ е съвкупност от *компетентности, дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група.* Те са систематизирани в образователни ядра и посочени в Приложение № 7 към чл. 28, ал. 2, т. 7 на Наредба № 5:

1. Естествено приложна двигателна дейност (ЕПДД – за формиране на двигателни умения и повишаване на физическата дееспособност)

- Строява се от разпръснат строй в колона, редица, в кръг и обратно.
- Придвижва се чрез ритмувано ходене по предварително определен метричен размер;
- Придвижва се чрез ходене в коридор над и между ниски препятствия, в различно темпо, на зигзаг и странично с догонваща крачка, с високо повдигане на коленете;
- Придвижва се чрез бягане в права посока и на зигзаг над и между различни препятствия. Изпълнява насрещно бягане единично и по двойки;
- Изпълнява подскоци с ляв и десен крак. Скача от ниско на високо, съчетано с отскачане от един и два крака. Скача на дължина и височина със засилване, с въженце с два крака на място;
- Хвърля вертикално нагоре и опитва да лови малка гумена топка (с една ръка, със смяна на ръцете), подава и лови гумена топка по двойки;
- Катери се по висока катерушка или гимнастическа стена със странично хоризонтално придвижване;
- Придвижва се чрез лазене от лакътно-коленна опора и от коленна опора с неголяма тежест на гърба и в комбинация с провиране и прекатерване.

2. Спортноподготвителна двигателна дейност (СПДД – за овладяване на елементи от два или три спорта в зависимост от материалната база)

- Изпълнява спортноподготвителни игри, обвързани с различни спортове – бадминтон, баскетбол, волейбол, лека атлетика, спортна гимнастика, тенис, футбол, хандбал и др.;
- Съблюдава и изисква от другите спазването на правила и норми на поведение в игровата дейност и проявява обща солидарност към принципите на честната игра;
- Различава положителното и отрицателното в поведението на играчите в съревнователни условия и игри.

3. Физическа дееспособност (ФД – за развитие на двигателните качества и повишаване на равнището на физическата дееспособност)

- Изпълнява двутактови физически упражнения с уред и без уред, които да въздействат върху развитието на всички мускулни групи. Използва естествено приложните движения за комплексно развиване на

двигателните качества с приоритет развитието на двигателните качества гъвкавост и ловкост;

- Изпълнява закалителни процедури;
- Назовава двигателните качества бързина, сила, издръжливост, гъвкавост и ловкост.

4. Игрова двигателна дейност (ИДД – за усъвършенстване на естествено приложните движения, развитие на двигателните качества, на уменията за изпълнение на елементи от спортните игри, усвояване на социално-комуникативни умения за кооперираме, взаимодействие и работа в екип в различни подвижни игри, развитие на игровата култура)

- Изпълнява комбинации от двигателни действия в подвижните игри;
- Проявява двигателни умения и качества, определя участието си в игрите по конкретни показатели – точност, бързина, оригиналност, екипност;
- Разбира значението на „честната игра".

Компетентностите се придобиват при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с индивидуалните особености на децата, която гарантира цялостното им развитие и възможностите за опазване на физическото и психическото им здраве.

Продължителността на предучилищното образование за ОН „Физическа култура" за трета възрастова група е една учебна година.

Форми на педагогическо взаимодействие

ОН „Физическа култура" за трета група се организира в основни и в допълнителни форми. Провеждат се в съответствие с прилаганата в детската градина програмна система при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Тя осигурява постигането на посочените компетентности. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по ОН „Физическа култура" се осъществява в месечно разпределение. Разработва се от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

При разработването му се спазват следните постановки:

- Изучаването на двигателния материал да се осъществява без прекъсване в рамките на определен брой педагогически ситуации. Те са условията, които предизвикват общуването в процеса на двигателната дейност, поведението, отношението, мотивите и дейността за цялостното развитие на детската личност;
- Съобразяване с възрастовите, морфологичните и психо-физическите особености на децата, с целите и задачите на педагогическите взаимодействия;
- Осъществяване на двигателно-сетивна координация и активност на детето в игрите, изкуствата, познанието;
- Вземане под внимание на функционалните особености на детското заведение и детската група и наличната материална база;
- Отчитане на последователността при формиране на двигателния навик (етапите на обучение) и спецификата на образователното съдържание;
- Осигуряване на взаимна връзка между основната специфична форма за двигателна дейност – педагогическата ситуация, и допълните форми на физическа култура.

Предпоставките и изискванията за правилното разработване на месечното разпределение по ОН „Физическа култура" са:

1. Точно определяне на обема на физическото натоварване в отделните педагогически ситуации съобразно морфо-функционалните и психологическите особености на децата.

2. Последователното двигателно обучение в предучилищния възрастов период трябва да доведе до осъзнаване и осмисляне на собствения двигателен опит. Известно е, че обогатяването му е продължителен процес. Ето защо при неговото реализиране трябва да се отчитат не само биологичните и физиологичните, но и психологичните, педагогическите и социалните предпоставки за развитието на моториката и физическата дееспособност на децата.

3. Пропорциите на детското тяло на 5 – 7-годишните са чувствително променени, що се касае до съотношението между дължината на долните крайници и трупа. Докато при възрастните индивиди то е 51:49, при децата на тази възраст е 49:55,5. Мускулатурата нараства и подобрява качествата си, но все още е недостатъчно развита, а дееспособността на отделните мускулни групи не е еднаква. С по-ниски функционални

показатели за този възрастов период са мускулите на коремната преса, гръбначният стълб, горните крайници. Процесите на вкостеняване са доста напреднали, но не са завършени. Ставните съчленения се отличават с добра еластичност.

4. За сърцето на децата е характерно, че регулиращата работа на нервно-рефлекторните му прибори не е достатъчна. Сърдечният ритъм все още е лабилен. При тях преобладава гръдно дишане, което е по-учестено от това при възрастните. Поради слабост на междуребрените мускули то е все още повърхностно. При неголямо физическо натоварване може да се достигне до неговото учестяване. От казаното дотук следва, че децата в предучилищна възраст не бива да изпълняват продължителна напрегната двигателна дейност.

5. Напреднала в развитието си е и централната нервна система. Сравнително добре са развити силата, подвижността и уравновесеността на основните нервни процеси. Те обаче са все още неустойчиви поради бързата ирадиация на възбудните процеси. Поради тази причина вниманието им е неустойчиво, с ниска концентрация. В този възрастов период активно съзрява двигателният анализатор. Като резултат от усъвършенстването на мозъчната кора движенията на децата се отличават със сравнително добра съгласуваност. Развиват се и другите анализатори. С бърз темп нарастват функционалните възможности най-вече на вестибуларния. На всеки възрастов период съответства дейност с водещо значение. На тази база може да се определи и психичното му развитие.

Постигането на очакваните резултати по физическа култура се реализира в минимум три педагогически ситуации седмично за всяка възрастова група. Минималният седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите общо за образователните направления за трета възрастова група е 15. Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 20 до 30 минути. В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето.

Учителите в групата определят редуването на формите за педагогическо взаимодействие (основни и допълнителни) и организират деня на детето.

За реализиране целите на физическата култура и очакваните резултати са от значение потребностите на децата от успех и емоционалната им удовлетвореност от постиженията. Това налага:

- правилна организация на стимулираща образователна среда;
- изпълнение на двигателната дейност чрез подражание;
- прояви на внимание, подкрепа и сътрудничество;
- ориентация към резултата чрез игрова мотивация;
- ясно изразено и видимо одобрение.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ

Месец: септември (1. седмица)

Тема: „Проследяване постиженията на децата по установена батерия“

Ядро: физическа дееспособност.

Образователни задачи:

- Проследяване на физическата дееспособност на децата;
- Отчитане на постиженията от изпълнението на първите три теста по установената батерия: Тест 1. „Бягане на 40 м“ (сек); Тест 2. „Хвърляне на плътна топка 1 кг с две ръце над глава“ (см); Тест 3. „Седеж от тилен лег до отказ“ (бр.).

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Математика“.

Методически насоки:

1. Предварително подгответе площадката (почистване от остри предмети, които могат да наранят децата). Определете местата, където ще се изпълняват тестовете – да има достатъчно разстояние между тях, така че децата да не си пречат. Осигурете уредите: плътни топки 1 кг, секундарник, плътно гимнастическо кече или дюшек. Присъствието на двама учители е наложително. Запознайте се с медицинските картони на децата и ако установите тежко заболяване, детето не трябва да участва. Не се допускат и временно неразположени деца, с повишена температура и други.

2. Стройте децата в една редица, поставете накратко темата. Престройте ги в колона. Загрейте ги с хо-

дене, бягане, подскоци с придвижване напред в съчетание с движения на ръцете в различни посоки: напред, горе, встрани (1 – 2 обиколки).

3. Престройте децата в редица. Демонстрирайте последователно тестовете. Акцентирайте върху правилното им изпълнение. Престройте децата в колона по един и в движение ги разпределете по равен брой на местата, където ще се изпълняват тестовете.

4. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че тези с най-добри постиженията ще бъдат наградени.

5. Следете за външните признаци на умора. Възстановете изходната пулсова честота след бягането на 40 м с приложното упражнение ходене в съчетание с махови движения на ръцете.

6. Осъществете организирана смяна на децата в колонен строй за всеки следващ тест по посока обратна на часовниковата стрелка. Обогатете знанията на децата с понятията по: математика – за мерните единици (см, м, сек), и български език – „бягане“, „хвърляне“, „седеж“, „плътна топка 1 кг“ и други.

7. Следете за качеството на изпълнение. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции. Прилагайте индивидуален подход. Завършете ситуацията с кратък положителен анализ на качеството на изпълнение на двигателната дейност.

Месец: септември (2. седмица)

Тема: „Проследяване постиженията на децата по установена батерия“

Ядро: физическа дееспособност.

Образователни задачи:

- Проследяване на физическата дееспособност на децата;
- Отчитане на постиженията от изпълнението на вторите три теста по установената батерия: Тест 4. „Максимален брой клякания за 20 сек“ (бр.); Тест 5. „Хвърляне на малка плътна топка в далечина“ (м); Тест 6. „Скок дължина от място с два крака“ (см).

Интегративни връзки: с „Математика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Предварително подгответе площадката (почистване от остри предмети, които могат да наранят децата). Определете местата, където ще се изпълняват тестовете – да има достатъчно разстояние между тях, така че децата да не си пречат. Осигурете уредите: плътни топки 1 кг, секундарник, плътно гимнастическо кече или дюшек. Присъствието на двама учители е наложително. Запознайте се с медицинските картони на децата и ако установите тежко заболяване, детето не трябва да участва. Не се допускат и временно неразположени деца, с повишена температура и други.

2. Стройте децата в една редица, поставете темата кратко. Престройте ги в колона. Загрейте ги с ходене, бягане, подскоци с придвижване напред в съчетание с движения на ръцете в различни посоки (напред, горе, встрани), като ги водите (1 – 2 обиколки).

3. Престройте децата в редица. Демонстрирайте последователно тестовете. Акцентирайте върху правилното им изпълнение. Престройте ги в една колона и в движение ги разпределете по равен брой на местата, където ще се изпълняват тестовете.

4. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че тези с най-добри постиженията ще бъдат наградени. Следете за външните признаци на умора. Възстановете изходната пулсова честота след бягането на 40 м с приложното упражнение ходене в съчетание с махови движения на ръцете.

5. Осъществете организирана смяна на децата в колонен строй за всеки следващ тест по посока обратна на часовниковата стрелка. Обогатете знанията на децата с понятията по: математика – за мерните единици (см, м, сек), и български език – „плътна топка“, „хвърляне“, „скачане“ и други.

6. Следете за качеството на изпълнение. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции. Прилагайте индивидуален подход. Завършете ситуацията с кратък положителен анализ на качеството на изпълнение на двигателната дейност.

Месец: октомври (3. седмица)

Тема: „Строяване и престроява не“

Ядро: естествено приложна двигателна дейност.

Образователни задачи:

- Овладяване на строяване един зад друг по права линия, преминаване в кръг и обратно;
- Изграждане на представа за строевата терминология и смисъла на командите и реагиране бързо и точно;
- Формиране на умение за самоконтрол и емоционална удовлетвореност при правилното изпълнение на двигателната дейност.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Стройте децата в една редица (един до друг) и поставете кратко темата. Затвърдете знанията им за разпореждането „Деца, обърнете се наляво (надясно)!“, за командата: „Наляво!“ („Надясно!“) и понятията „редица“, „колона“, „кръг“. Престройте ги от една редица в колона по един (един зад друг) с команда: „Наляво!“ („Надясно!“). Изпълняват ходене и бягане с различни движения на ръцете (1 – 2 обиколки на салона). Осигурете подходящ музикален съпровод.

2. Престройте децата от колона по един в колона по двама с разпореждане „Деца, от колона по един в колона по двама строй се!“. Децата се преброяват на първо и второ. Всеки втори номер прави крачка с ляв крак вляво и с десен крак – крачка напред, като застава вляво до първи номер. От колона по двама ги престройте в две редици с команда за изпълнение на комплекс от общоразвиващи упражнения с обръч (използвайте и други уреди: гири (0,5 кг), плътни топки (1 кг), въже или летва (2 – 3 м), гимнастическа стена, гимнастическа пейка). Загрейте мускулите на тялото от различни изходни положения: колянка, тилен лег, коленна опора, седеж и други (фронтален метод за организация, общ брой на упражненията – 6 с дозировка за изпълнение на едно упражнение 7 пъти или (4+3) за по-трудните). Обръчите се вземат в движение в колонен строй от определено място в салона. Разредете децата така, че да не си пречат.

3. Общоразвиващите упражнения са двупосочни, четиритактови, по-сложни в координационно отношение. Използва се разпръснат строй, строяване в 2 – 3 колони или редици. Демонстрирайте и анализирайте начина на изпълнение на движенията на горните и долните крайници на тялото, като застанете пред децата на 2 – 3 м разстояние. Използвайте необходимата терминология. Не играйте заедно с тях, а само при упражнения, които ги затрудняват или при които допускат по-често грешки. Демонстрацията може да се осъществи и от предварително подготвено дете.

4. Използвайте разпореждането „Готови, започни!“ за започване изпълнението на дадено упражнение и „Достатъчно!“ – за спиране. Изисквайте точно, едновременно изпълнение и спазване ритъма на мелодията. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че за да станат здрави и силни, е необходимо правилно да ги изпълняват. Поощрявайте децата с положителни преценки за изпълнението им.

5. Престройте децата от две редици в две колони и обратно на място, с команда. От две колони ги престройте в една колона с разпореждане „Деца, от две колони в една колона стройте се!“. Всяко дете от лявата колона (втори номер) застава зад другарчето си от дясната колона (първи номер). Престрояването от една колона в две колони се изпълнява в обратен ред с разпореждане „Деца, от една колона в две колони стройте се!“.

6. Използвайте фронтален метод за ходене в колона по един, редувано с бягане по права линия в общ темп и ритъм с подходящ музикален съпровод (2 обиколки). Акцентирайте върху правата координация на движенията на горните и долните крайници. Престройте децата в движение с ходене от колона в кръг с разпореждане „Деца, от колона в кръг стройте се!“. Първите деца избързват, а последните забавят темпа, обръщат се към центъра на кръга със захващане на ръцете. Престройте децата от кръг в колона с команда „Наляво!“ („Надясно!“). Застанете пред първото дете и водете колоната с ходене в права посока. Анализирайте начина за изпълнение на видовете престроявания: от две редици – в две колони; от две колони – в една и обратно; от колона – в кръг и от кръг – в колона с ходене. Игри: „Намери си къщичка!“, „Търси водача си!“ (дозировка – 3 пъти за всяка игра).

7. Следете за външните признаци на умора. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции. Затвърдете знанията им за понятията: „редица“, „колона“, „кръг“. Анализирайте емоцио-

налното състояние на децата по време на двигателната дейност. Прилагайте индивидуален подход. Възстановете изходната пулсова честота с успокоителната игра „Следвай водача“. Завършете ситуацията с анализ на изпълнението ѝ.

Тема: „Тупкане, подаване и ловене на топка“

Ядро: естествено приложна двигателна дейност.

Образователни задачи:

- Овладяване на тупкане на топка с дясна (лява) ръка и ловене с две ръце;
- Затвърдяване на приложните двигателни действия: подаване и ловене на топка с две ръце, бягане в кръг със смяна на посоката по даден сигнал, игри;
- Формиране на емоционална удовлетвореност при правилното изпълнение на двигателната дейност.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Стройте децата в една редица, поставете темата кратко. Престройте ги от редица в две редици с преброяване на първи и втори, като всеки втори номер прави крачка с ляв крак назад и с десен крак вдясно и застава зад първи номер. С команда „Надясно!“ („Наляво!“) ги престройте в колона по двама за изпълнение на ходене (с различно положение на ръцете, на пръсти, на пети) и бягане с промяна на посоката по даден сигнал. Подберете подходящ музикален съпровод (1 – 2 обиколки на салона).

2. Поставете изисквания за: правилна стойка на тялото при ходене (изправен гръбначен стълб, отведени назад рамене, повдигната глава), права координация на движенията на горни и долни крайници, ходене в общ темп и ритъм. При бягането изисквайте: да внимават за подадения сигнал за промяна на посоката, трупът да е с лек наклон напред; ръцете да са сгънати в лакътните стави; главата да е повдигната; права координация на движенията на горни и долни крайници; високо повдигане на коленете и посрещане на земята с пръстите на краката; свободно движение на сгънатите ръце покрай тялото без напрежение.

3. Престройте децата от колона по двама в две редици с команда „Наляво (Надясно)!“ за изпълнение на комплекс от общоразвиващи упражнения с гири, 0,5 кг (използвайте и други уреди: обръч, плътни топки (1 кг), въже или летва (2 – 3 м) , гимнастическа стена, гимнастическа пейка). Загрейте мускулите на тялото от различни изходни положения: колянка, тилен лег, коленна опора, седеж и други (фронтален метод за организация, общ брой на упражненията – 6 с дозировка за изпълнение на едно упражнение 7 пъти или (4+3) за по-трудните). Обръчите се вземат в движение в колонен строй от определено място в салона. Разредете децата така, че да не си пречат.

4. Общоразвиващите упражнения са двупосочни, четиритактови, по-сложни в координационно отношение. Използва се разпръснат строй, строяване в 2 – 3 колони или редици. Демонстрирайте и анализирайте начина за изпълнение на движенията на горните и долните крайници на тялото, като застанете пред децата на 2 – 3 м разстояние. Използвайте необходимата терминология. Не играйте заедно с тях, а само при упражнения, които ги затрудняват или при които допускат по-често грешки. Демонстрацията може да се осъществи и от предварително подготвено дете.

5. Използвайте разпореждането „Готови, започни!“ за започване изпълнението на дадено упражнение и „Достатъчно!“ – за спиране. Изисквайте точно, едновременно изпълнение и спазване ритъма на мелодията. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че за да станат здрави и силни, е необходимо правилно да ги изпълняват. Поощрявайте децата с положителни преценки за изпълнението им.

6. Престройте ги на място от две редици в две колони с команда „Надясно!“ („Наляво), а след това от две колони – в една колона с разпореждане „Деца, от две колони в една колона стройте се!“. Всеки втори номер прави крачка назад с ляв крак и крачка с десен крак вдясно, като застава зад първи номер. С команда „Надясно!“ („Наляво) ги престройте от една колона в една редица и ги разредете така, че да не си пречат.

7. Демонстрирайте и анализирайте приложните двигателни дейности, като застанете на разстояние 2 – 3 м от редицата. Престройте децата от една редица в две редици, като използвате разпореждането „Деца, в две редици стройте се!“. Разредете ги на две ръце разстояние. Използвайте фронтален метод за организация на двигателната дейност. Всяко дете е с топка. Изисквайте двигателното действие тупкане на топката (диаметър 20 см) да се изпълнява с лява/ дясна ръка, която се обтяга от лакътната става надолу и с камшикообразно движение от пръстите и китката следва пътя на топката надолу към земята. След отскачането ѝ да се посреща и лови с две ръце. Важно е тупкането да се усвоява от децата еднакво добре с лява и с дясна ръка (дозировка – 6 минути).

8. Демонстрирайте и анализирайте приложните дейности подаване и ловене на топка пред гърди. Използвайте посменен метод за организиране на двигателната дейност. Насочете вниманието на децата към правилния хват на топката. Държи се пред гърди с длани, пръстите са широко разтворени и сочат нагоре, палците са доближени, а лактите са сгънати. Изисквайте подаването на топка с две ръце пред гърди да се осъществява с пристъпване напред с ляв или десен крак и с едновременно разгъване на ръцете в лакътните стави. Тя се изтласква напред с китките и дланите на ръцете, които следват пътя ѝ – напред, нагоре. Поставете изисквания за ловене на топката: ръцете са обтегнати по посоката на движението, палците са доближени, пръстите са широко разтворени за посрещането ѝ. В момента на докосване на топката следва амортизиращо движение от лакътните стави. Тя се прибира до тялото, лактите се разтварят леко встрани, удобният крак отстъпва назад (дозировка – 6 минути).

9. Следете за външните признаци на умора и поставяйте изисквания за качество на изпълнението на естествено приложните двигателни дейности. Поощрявайте доброто изпълнение и коригирайте навреме погрешното изпълнение. Дозировка – 5 минути. Игри: „Бягаща топка“, „Топка на водещия“. Дозировка – 3 пъти за всяка игра.

10. Анализирайте емоционалното състояние на децата по време на двигателната дейност. Прилагайте индивидуален подход. Затвърдете понятията: „редица“, „колона“, „кръг“, „тупкане“ и други. Възстановете изходната пулсова честота с приложното упражнение ходене в съчетание с махови движения на горните крайници. Завършете ситуацията с анализ на изпълнението ѝ.

Тема: „Игри с топка“

Ядро: игрова двигателна дейност.

Образователни задачи:

- Овладяване на водене на топка чрез търкаляне с лява и дясна ръка между предмети, поставени на разстояние 1,5 м един от друг;
- Затвърдяване на приложните двигателни дейности: тупкане, подаване и ловене на топка с две ръце; игри;
- Формиране на двигателни умения и качества в игрите.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Стройте децата в една редица, поставете темата кратко. Престройте ги с команда „Наляво!“ („Надясно!“) в колона по един за изпълнение на ходене и бягане – подскочно, ситно (1 – 2 обиколки на салона). Осигурете подходящ музикален съпровод.

2. Подредете игрите по степен на интензивност (средна – с тупкане, търкаляне: „Бягай след топката“, „Виеща се пътека“; максимална – с бягане: „Докосни топката“, „Топката пари“; слаба – с ходене: „Две топки се гонят в кръг“).

3. Престройте децата от колона в редица с команда „Наляво!“ („Надясно!“). Демонстрирайте и анализирайте последователно движенията в игрите, като застанете пред тях. Използвайте разпореждането „Готови, започни!“ в съчетание с визуален сигнал (снемане на повдигнато флагче) за започване на дадена игра и „Достатъчно!“ – за спиране. Определете дозировка за изпълнение на всяка игра (2 – 3 пъти).

4. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че за да побеждават в игрите, е необходимо правилно да изпълняват приложните упражнения. Развивайте моториката и двигателните им способности в подбраните игри, като изисквате качество на изпълнението. Използвайте фронтален и игров методи за осъществяване на двигателната дейност.

5. Следете за външните признаци на умора и поставяйте изисквания за спазване на правилата на игрите. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции.

Анализирайте емоционалното състояние на децата по време на двигателната дейност.

6. Прилагайте индивидуален подход. Затвърдете понятията: „тупкане“, „подаване“, „редица“, „колона“, „ритъм“. Възстановете изходната пулсова честота с ходене и махови движения на ръцете за една обиколка на салона. Завършете ситуацията с анализ на качеството на изпълнение на двигателната дейност.

6. Анализирайте емоционалното състояние на децата по време на двигателната дейност. Прилагайте индивидуален подход. Затвърдете понятията: „кръг“, „редица“, „колона“, „коленна опора“, „ритъм“.

7. Възстановете изходната пулсова честота с ходене и махови движения на ръцете – една обиколка на салона. Завършете ситуацията с анализ на качеството на изпълнение на двигателната дейност.

Месец: май (33. седмица)

Тема: „Скачане на височина от място“

Ядро: естествено приложна двигателна дейност.

Образователни задачи:

- Затвърдяване на скок на височина (20 – 25 см) с два крака от място;
- Усъвършенстване на катерене по висока катерушка със странично-хоризонтално придвижване; игра;
- Формиране на проява на самоконтрол при изпълнение на двигателната дейност.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Стройте децата в една редица, поставете темата. Престройте ги от редица в колона с команда за изпълнение на ходене, редувано с бягане с промяна на посоката. Подберете подходящ музикален съпровод. Дозировка: 1 – 2 обиколки на салона.

2. Престройте децата от колона по един в една редица с команда „Наляво!“ („Надясно!“) и от една редица – в две редици. Разредете децата на две ръце разстояние за изпълнение на комплекс от общоразвиващи упражнения с въженце. Загрейте мускулите на тялото от различни изходни положения: колянка, тилен лег, коленна опора, седеж и други (фронтален метод за организация, общ брой на упражненията – 6 с дозировка за изпълнение на едно упражнение 7 пъти или (4+3) за по-трудните). Въженцата се вземат в движение в колонен строй от определено място в салона. Разредете децата така, че да не си пречат.

3. Общоразвиващите упражнения да са двупосочни, четиритактови, по-сложни в координационно отношение. Демонстрирайте и анализирайте начина за изпълнение на движенията на горните и долните крайници на тялото, като застанете пред децата на 2 – 3 м разстояние. Използвайте необходимата терминология. Не играйте заедно с тях, а само при упражнения, които ги затрудняват или при които допускат по-често грешки.

4. Използвайте разпореждането „Готови, започни!“ за започване изпълнението на дадено упражнение и „Достатъчно!“ – за спиране. Изисквайте точно, едновременно изпълнение и спазване ритъма на мелодията. Мотивирайте децата за изпълнение на упражненията, като им кажете, че за да станат здрави и силни, е необходимо правилно да ги изпълняват.

5. Демонстрирайте и анализирайте изпълнението на приложните двигателни дейности. Децата са строени в две редици. Престройте ги в колона по двама с команда „Наляво!“ („Надясно!“). Използвайте групов метод за организация. Първа група изпълнява скок на височина (20 – 25 см) с два крака от място, а втора – катерене по висока катерушка със странично-хоризонтално придвижване. Изисквайте: скокът на височина да се изпълнява с махово движение на ръцете през напред до горе, а приземяването да е на свити коленни и глезенни стави, ръце – напред; катеренето по висока катерушка да е с права координация, последователно стъпване на напречниците, а странично-хоризонталното придвижване да е с пристъпване с ляв (десен) крак встрани. Обезопасете уреда и осигурете пазене на децата. Дозировка – 6 минути за всяка двигателна задача.

6. Организираната смяна на двигателните задачи да е в посока обратна на часовниковата стрелка с бягане. Използвайте разпореждането „Деца, за смяна на двигателните задачи бягайте!“. Прилагайте индивидуален и диференциран подход. Игра: „Търси водача си“ (дозировка – 3 пъти).

7. Следете за външните признаци на умора и поставяйте изисквания за качество на изпълнението. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции. Анализирайте емоционалното състояние на децата по време на двигателната дейност. Затвърдете понятията: „скок на височина“, „редица“, „колона“, „кръг“, „хоризонтална цел“ и други. Възстановете изходната пулсова честота с приложното упражнение ходене с изправителни движения. Завършете ситуацията с анализ на изпълнението ѝ.

Тема: „Туризъм“

Ядро: спортноподготвителна двигателна дейност.

Образователни задачи:

- Затвърдяване на ходенето по равнинен и пресечен терен с различна повърхност; Преодоляване на естествени препятствия чрез усвоени приложни движения;
- Формиране на емоционална удовлетвореност от двигателна дейност на открито.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Околен свят“.

Методически насоки:

1. Стройте децата на поляната в разпръснат строй и поставете темата.

2. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че за да станат добри туристи, е необходимо да се научат правилно да ходят по неравен път, да прескачат пънчета, поточета, да изкачват стръмни планински пътеки.

3. Демонстрирайте и анализирайте разновидностите на ходене и бягане. Загрейте ги с игра: „Намери скритата поща“ (дозировка – 3 пъти). Демонстрирайте и анализирайте естествено приложните упражнения.

4. Използвайте посменен метод за изпълнение на ходене по равнинен и пресечен терен с различна повърхност и преодоляване на естествени препятствия чрез усвоени приложни движения (скачане, прескачане, провиране, равновесно ходене и др.). Дозировка – 15 минути. Игри на местността: „Гоненка“, „Насрещна щафета“, „Точна стрелба“ (дозировка – 3 пъти за всяка игра).

5. Следете за външните признаци на умора и поставяйте изисквания за качеството на изпълнение. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции. Анализирайте емоционалното състояние на децата по време на двигателната дейност. Прилагайте индивидуален подход.

6. Затвърдете знанията им за понятията: „туризъм“, „жива и нежива природа“, „сезони“, „екология“ и други. Възстановете изходната пулсова честота с ходене и махови движения на крайниците. Завършете ситуацията с кратък анализ на качеството на изпълнението ѝ.

Тема: „Подвижни игри“

Ядро: игрова двигателна дейност.

Образователни задачи:

- Усъвършенстване на приложни упражнения в подвижни игри;
- Преживяване на емоционална удовлетвореност от игровата дейност.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Стройте децата в една редица с разпореждане „Деца, в една редица стройте се!“ и поставете темата. Престройте ги с команда „Наляво!“ („Надясно!“) в колона по един за изпълнение на ходене с изправителни упражнения и бягане на зигзаг (1 – 2 обиколки на салона).

2. Осигурете подходящ музикален съпровод за ритмично изпълнение на естествено приложните движения ходене и бягане. Подредете подвижните игри по степен на интензивност (средна – с ходене в комбинация с бягане: „Ходене и бягане по виеща се пътека!“; максимална – с бягане, скачане: „Строй се бързо“, „Здрави стълбички“; слаба – с ходене: „Пренеси ринга“. Определете дозировка за изпълнение на всяка игра (3 пъти).

3. Престройте децата от колона в редица с команда „Наляво!“ („Надясно!“). Демонстрирайте им последователно движенията в игрите, като застанете пред тях, и анализирайте начина на изпълнението им. Използвайте разпореждането „Готови, започни!“ за започване на дадена игра и „Достатъчно!“ – за спиране.

4. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че за да побеждават в игрите, е необходимо да са ловки и силни. Изисквайте качество на изпълнението.

5. Развивайте съобразителността на децата и умението за спазване на правилата за честна игра в подбраните игри. Използвайте фронтален и игров метод за осъществяване на двигателната дейност. Следете за външните признаци на умора и поставяйте изисквания за спортсменски прояви. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции.

6. Анализирайте емоционалното състояние на децата по време на двигателната дейност. Затвърдете понятията: „колона“, „кръг“, „редица“. Прилагайте индивидуален подход. Възстановете изходната пулсова честота с ходене с махови движения на ръцете. Завършете ситуацията с анализ на дисциплината и качеството на изпълнение на двигателната дейност.

Месец: май (34. седмица)

Тема: „Изпълнение на подскоци с ляв и десен крак“

Ядро: естествено приложна двигателна дейност.

Образователни задачи:

- Овладяване на подскоци на един крак с придвижване напред и със смяна на краката; Усъвършенстване на скачане на височина с два крака от място и хвърляне на топка в хоризонтална повдигната цел; игри;
- Формиране на стремеж към правилно изпълнение на изучаваните движения.

Интегративни връзки: с „Музика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Стройте децата в една редица, поставете темата. Престройте ги от една редица в колона по един с команда „Наляво!“ („Надясно!“) за изпълнение на ходене, редувано с бягане, с подходящ музикален съпровод и различно положение на ръцете (1 – 2 обиколки на салона).

2. Престройте децата от колона по един в една редица с команда „Наляво!“ („Надясно!“) за изпълнение на комплекс от общоразвиващи упражнения с тояжка. Загрейте мускулите на тялото от различни изходни положения: колянка, тилен лег, коленна опора, седеж и други (фронтален метод за организация, общ брой на упражненията – 6 с дозировка за изпълнение на едно упражнение 7 пъти или (4+3) за по-трудните). Тояжките се вземат в движение в колонен строй от определено място в салона. Разредете децата така, че да не си пречат.

3. Общоразвиващите упражнения да са двупосочни, четиритактови, по-сложни в координационно отношение. Демонстрирайте и анализирайте начина за изпълнение на движенията на горните и долните крайници на тялото, като застанете пред децата на 2 – 3 м разстояние. Използвайте необходимата терминология. Не играйте заедно с тях, а само при упражнения, които ги затрудняват или при което допускат по-често грешки.

4. Използвайте разпореждането „Готови, започни!“ за започване изпълнението на дадено упражнение и „Достатъчно!“ – за спиране. Изисквайте точно, едновременно изпълнение и спазване ритъма на мелодията. Мотивирайте децата за изпълнение на упражненията, като им кажете, че за да станат здрави и силни, е необходимо правилно да ги изпълняват.

5. Демонстрирайте и анализирайте приложните двигателни действия. Използвайте посменен метод за организация на подскоците на един крак с придвижване напред и със смяна на краката. Изисквайте да се изпълняват на пръсти, с пружиниране в коленните и глезенните стави и свободно движение на ръцете покрай тялото (дозировка – 6 минути).

6. Използвайте групов метод за организиране на двигателните действия: първа група – скачане на височина с два крака от място, втора група – хвърляне на топка в хоризонтална повдигната цел. Разположете групите в салона така, че да не си пречат. Изисквайте качество на изпълнението на двигателните задачи. Смяната на групите е организирана с бягане. Дозировка – 6 минути за всяка двигателна задача. Щафетна игра с бягане и скачане (дозировка – 3 пъти).

7. Прилагайте индивидуален подход. Затвърдете понятията: „кръг“, „редица“, „колона“. Възстановете изходната пулсова честота с приложното упражнение ходене с изправителни движения. Завършете ситуацията с анализ на изпълнението ѝ.

Тема: „Спорт и туризъм“

Ядро: спортноподготвителна двигателна дейност.

Образователни задачи:

- Изпълнение на спортноподготвителни игри за ориентиране в местността;
- Осъзнаване важността на спорта и туризма за здравето и закаляването на организма.

Интегративни връзки: с „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Стройте децата в редица. Поставете темата. С команда „Наляво!“ („Надясно“!) ги престройте в колона по един. Загрейте децата с ходене и бягане по права линия с промяна на скоростта и посоката (1 – 2 обиколки на площадката).

2. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия. Игра: „Смяна на местата“ (дозировка – 3 пъти).

3. Организирайте вземането на топките в движение в колонен строй. Престройте децата в две реди-

ци. Използвайте посменен метод за организиране на играта „Точна стрелба“ – две смени (дозировка – 6 минути). Топките се вземат предварително. Поставете изисквания за хвърляне с една ръка над рамо. Игри: „Гоненка с топка“, „Бръмчаща пчела“, „По мостчето“ (дозировка – 3 пъти за всяка игра).

4. Следете за външните признаци на умора и поставяйте изисквания за качеството на изпълнението. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции. Анализирайте емоционалното състояние на децата по време на двигателната дейност. Прилагайте индивидуален подход.

5. Разширете знанията им с понятията: „редица“, колона“, „кръг“ и други. Възстановете изходната пулсова честота с ходене и махови движения на крайниците. Завършете ситуацията с кратък анализ на качеството на изпълнението ѝ и на дисциплината.

Месец: май (35. седмица)

Тема: „Проследяване постиженията на децата по установена батерия“

Ядро: физическа дееспособност.

Образователни задачи:

- Проследяване на физическата дееспособност на децата. Отчитане на постиженията от изпълнението на първите три теста по установената батерия: Тест 1. „Бягане на 40 м“ (сек); Тест 2. „Хвърляне на плътна топка 1 кг с две ръце над глава“ (см); Тест 3. „Седеж от тилен лег до отказ“ (бр.).

Интегративни връзки: с „Български език и литература“, „Математика“.

Методически насоки:

1. Предварително подгответе площадката (почистване от остри предмети, които могат да наранят децата). Определете местата, където ще се изпълняват тестовете. Трябва да има достатъчно разстояние между тях, така че децата да не си пречат. Осигурете уредите: плътни топки 1 кг, секундарник, плътно гимнастическо кече или дюшек. Присъствието на двама (трима) учители е задължително – за всеки тест по един. Запознайте се с медицинските картони на децата и ако установите тежко заболяване, детето не трябва да участва. Не се допускат и временно неразположени деца, с повишена температура и други.

2. Стройте децата в една редица, поставете накратко темата. Престройте ги в колона. Загрейте ги с ходене, бягане, подскоци с придвижване напред в съчетание с движения на ръцете в различни посоки (напред, горе, встрани), дозировка: 1 – 2 обиколки.

3. Престройте децата в една редица. Демонстрирайте последователно тестовете. Акцентирайте върху правилното им изпълнение. Престройте децата в колона по един и в движение ги разпределете по равен брой на местата, където ще се изпълняват тестовете.

4. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че тези с най-добри постиженията ще бъдат наградени.

5. Следете за външните признаци на умора. Възстановете изходната пулсова честота след бягането на 40 м с приложното упражнение ходене в съчетание с махови движения на ръцете.

6. Осъществете организирана смяна на децата в колонен строй за всеки следващ тест по посока обратна на часовниковата стрелка (учителят води). Обогатете знанията на децата с понятията по: математика – за мерните единици (см, м, сек), и български език – „бягане“, „хвърляне“, „седеж“, „плътна топка 1 кг“ и други.

7. Следете за качеството на изпълнение. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции. Прилагайте индивидуален подход. Завършете ситуацията с кратък положителен анализ на качеството на изпълнение на двигателната дейност.

Месец: май (36. седмица)

Тема: „Проследяване постиженията на децата по установена батерия“

Ядро: физическа дееспособност.

Образователни задачи:

- Проследяване на физическата дееспособност на децата. Отчитане на постиженията от изпълнението на първите три теста по установената батерия: Тест 4. „Максимален брой клякания за 20 сек“ (бр.); Тест 5. „Хвърляне на малка плътна топка в далечина“ (м); Тест 6. „Скок дължина от място с два крака“ (см).

Интегративни връзки: „Математика“, „Български език и литература“.

Методически насоки:

1. Предварително подгответе площадката (почистване от остри предмети, които могат да наранят децата). Определете местата, където ще се изпълняват тестовете. Трябва да има достатъчно разстояние между тях, така че децата да не си пречат. Осигурете уредите: плътни топки 1 кг, секундарник, плътно гимнастическо кече или дюшек. Присъствието на двама (трима) учители е задължително – за всеки тест по един. Запознайте се с медицинските картони на децата и ако установите тежко заболяване, детето трябва да не участва. Не се допускат и временно неразположени деца, с повишена температура.

2. Стройте децата в една редица, поставете темата кратко. Престройте ги в колона. Загрейте ги с ходене, бягане, подскоци с придвижване напред в съчетание с движения на ръцете в различни посоки (напред, горе, встрани), като ги водите (1 – 2 обиколки).

3. Престройте децата в редица. Демонстрирайте последователно тестовете. Акцентирайте върху правилното им изпълнение. Престройте ги в една колона и в движение ги разпределете по равен брой на местата, където ще се изпълняват тестовете.

4. Мотивирайте децата за изпълнение на двигателните действия, като им кажете, че тези с най-добри постиженията ще бъдат наградени.

5. Следете за външните признаци на умора. Възстановете изходната пулсова честота след бягането на 40 м с приложното упражнение ходене в съчетание с махови движения на ръцете.

6. Осъществете организирана смяна на децата в колонен строй за всеки следващ тест по посока обратна на часовниковата стрелка. Обогатете знанията на децата с понятията по: математика – за мерните единици (см, м, сек), и български език – „плътна топка“, „хвърляне“, „скачане“ и други.

7. Следете за качество на изпълнението. Поощрявайте доброто изпълнение и внасяйте при необходимост корекции. Прилагайте индивидуален подход. Завършете ситуацията с кратък положителен анализ на качеството на изпъление на двигателната дейност.

Игри и методически указания за провеждане на спортноподготвителна двигателна дейност

Разностранните задачи на съвременната образователна система и в частност на общественото предучилищно възпитание налагат нов подход при осъществяването им. Акцентът се поставя върху разкриването на резерви за повишаване на физическата дееспособност и работоспособността на децата от детските заведения, за повишаване на здравната и социалната ефективност на педагогическите ситуации по образователно направление „Физическа култура“. Освен това се приема, че предучилищната възраст е подходяща за обучение по редица спортове – като баскетбол, волейбол, футбол, хандбал, бадминтон и други.

Като метод и средство спортноподготвителната двигателна дейност осигурява възможност за комплексно развитие на децата, създава обективни условия за въздействие върху физическото, двигателното и психическото им развитие и способства за организиране и регулиране на взаимоотношенията в процеса на двигателната дейност. Характерните ѝ особености са свързани с: широко приложение на естествено приложните упражнения; колективни действия; относителна свобода; мотивиране на действията; голяма емоционалност; непрекъснато променяща се обстановка; съревнователен елемент; неизвестност на резултата; възможност за комплексен подход и многостранно проявление на детската личност.

Голямото функционално въздействие на спортноподготвителната двигателна дейност изисква при провеждането ѝ да се спазват основни изисквания, които се отнасят до: правилния подбор на спортноподготвителните игри; организирането им; методическия ход на провеждането им; ръководенето им и други.

В тази връзка е важно е да се обърне особено внимание на следните проблеми:

1. Реконструкция и модернизация на материалната база – ремонтиране и изграждане на открити спортни площадки, очертаване на спортни игрища, преустройство на интериора на физкултурните салони, закупуване на уреди и съоръжения и др.;

2. Квалификация на учителските кадри – провеждане на методически сбирки и обсъждане на проблеми за състоянието и възможностите за повишаването на физическата дееспособност на децата, участие в организирани семинари, практикуми, квалификационни степени и др.;

3. Издигане ролята и равнището на медицинското обслужване на децата;

4. Ежегодно провеждане на есенно и пролетно тестиране с цел установяване равнището на физическа-

та дееспособност на децата – проблем особено актуален през последните години, тъй като редица изследвания доказват несъответствието между акселерацията във физическото им развитие и основните двигателни качества.

Спортноподготвителните игри съдействат за: обогатяване на двигателната култура с нови двигателни умения и навици; повишаване на интереса към спортните игри и подпомагане формирането на познавателни способности (оперативно мислене, памет, двигателни представи и др.); разширяване на понятийния апарат с наименования от двигателната дейност, специфични за различните видове спорт, спортен инвентар и други. При изпълнението им се вземат под внимание признаците: възраст на децата за начално обучение според вида спорт; материална база на детското заведение; условия за работа според местонахождението за практикуването на сезонните спортове (плуване, ски, кънки и др.); педагогически кадри. За децата от трета и четвърта подготвителна група подходящи за изучаване са модифицирани за детската възраст спортове като: баскетбол, волейбол, хандбал, бадминтон (федербал), колоездене, скейтборд, ролери, тенис на маса, плуване, ски и други.

При подбора и планирането на съдържанието им се изхожда от принципните положения: достъпност за съответната възраст; системност в провеждането; последователност в овладяването на двигателното съдържание; комплексно-интегрален подход в обучението; разностранност във въздействието; индивидуализация и диференциация в обучението; научност при планирането на съдържанието им. Изпълнението им се организира най-често с груповия метод.

А. Детски волейбол

Децата на 5 – 7 години изучават азбуката на играта волейбол с лека плажна топка. Изпълняват се упражнени по двойки, в кръг, над въже и други. За успешното овладяване на основните технически похвати има значение заемането на правилен волейболен стоеж, навременното отиграване на топката, бързината на реакцията, придвижването в игрището и други.

1. Игра без топка

Видовете волейболни стоежи – висок, среден и нисък, се изпълняват в зависимост от подадената топка. Най-подходящ е средният волейболен стоеж. За да реагират навреме на подадената топка, децата се приучват да бъдат в готовност за отиграване на топката. Придвижването се изпълнява с обикновени крачки напред, назад, вляво, вдясно, с леко сгънати крака. Трупът е приведен напред, ръцете са сгънати в лакътните стави и са повдигнати над челото.

2. Игра с топка

Подготвителните упражнения за обучение в обикновено подаване с две ръце отгоре са: имитационни упражнения без топка; самостоятелно подхвърляне на плажна топка към стена с две ръце и ловене; подаване по двойки; щафетни игри. Щафетните игри са: подаване в колонен строй; насрещно подаване в колонен строй; подаване към стена; подаване над мрежа.

3. Примерни спортноподготвителни игри

Това са игрите „Направи фигура“, „Огледало“, „Студено и топло“, „Вятър и листа“, „Зайци и вълци“, „Три подавания – точка“; „Гореща топка“; „Хвърли топката над въжето“; „Раз, два, три – бягай“; „Топка във въздуха“ и други.

„Направи фигура“

Децата са в разпръснат строй. След сигнал на учителя бягат в една посока. След втори сигнал заемат среден волейболен стоеж. Двигателната задача се усложнява при всяко повторение на играта, като се включват подскоци с два крака високо и други.

„Три подавания – точка“

Децата се разпределят в два отбора. Първи започва отборът, определен с жребий. При три последователни подавания с две ръце над глава, без да им се отнеме топката, се отчита точка за отбора. Децата от отбора без топка се стремят да отнемат топката и да извършат трите подавания. Победител е отборът, който има по-голям брой точки в края на играта. Не се зачитат подавания, ако топката докосне земята или е отнета преди третото подаване. Топката, излязла извън размерите на игрището, се вкарва в игра от същото място от играч на отбора, който не е причина за излизането ѝ.

Играта се разнообразява, като се използват различни варианти на подаване с две ръце отдолу, с една ръка встрани. Забележка: подадената топка се лови с две ръце и отново без задържане се подава на съиграч.

„Гореща топка“

Децата се разпределят в два отбора, които застават разпръснато в двете половини на игрището. Учите-

на вратата между двете странични греди и напречната греда. Отборът, който вкара повече голове в един мач, е победител. Ако не си отбележат голове или головете са равен брой, се отчита равен резултат.

Всички спортноподготвителни игри, включително тези по плуване и тенис на маса, са описани подробно в книгата „Спортноподготвителна двигателна дейност за трета и четвърта подготвителна група в детската градина“, 2018 г. – Издателство „Бит и техника“, гр. Варна.

Контрол и оценка на резултатите

Констатирането на промените във физическото развитие, на физическите качества и дееспособността на децата в детската градина означава системна проверка и достоверна информация за тяхното състояние. Учителите запознават родителите с резултатите от диагностичните процедури. На информационно табло се отразяват вербалните оценки за състоянието на физическата дееспособност (отлична, добра, задоволителна, слаба) и постиженията за всеки показател. Прави се сравнение на резултатите с тези от таблицата за лонгитудиналното научно изследване на физическото развитие и физическата дееспособност на населението в България.

Методиката за оценяване и контрол на резултатите, която се прилага в началото и края на учебната година, е следната:

Тест 1. „Бягане на 40 м“ (сек). Информира за физическото качество бързина. Измерването се извършва на равна пътека дълга около 50 м, на която се очертават стартова и финална линия. Бягането е от прав старт, започва при сигнал от учителя. Стартовата линия не се престъпва. Времето се отчита с хронометър едновременно на две деца, които бягат в два коридора, с точност 0.1 сек. Изпълнява се еднократно.

Тест 2. „Хвърляне на плътна топка 1 кг с две ръце над глава“ (см). Информира за взривната сила на ръцете, раменния пояс и гърба. Детето е в разкрачен стоеж на стартова линия с ръце горе. Топката е хваната с разтворени пръсти. Ръцете, леко сгънати, отвеждат топката назад зад главата. Тазът е изнесен напред, коленете са сгънати. Следва мощно изхвърляне на топката по посока напред – нагоре и по възможност – по-далече. Краката не се местят. Дължината се отчита визуално по предварително маркирана линия с точност 1 см. От три опита се записва най-доброто постижение.

Тест 3. „Седеж от тилен лег до отказ“ (бр.). Информира за силовите качества на коремната мускулатура. Изходното положение е тилен лег със сгънати и леко разтворени крака, ръцете са зад тила. Глезенните стави се придържат от дете или от учителя. От това изходно положение детето трябва да се изправи до седеж, да опре с лакти коленете си и да се върне в изходно положение. Изпълнението започва след сигнал „Започни!“, а спирането е след сигнал „Достатъчно!“. С оптимално бързо темпо детето се изправя и ляга. Едно изправяне и лягане се отчита за една бройка. Изпълнява се еднократно.

Тест 4. „Максимален брой клякания за 20 сек“ (бр.). Информира за силата на мускулатурата на долните крайници и за скоростно-силовата им издръжливост. Детето е в изходно положение стоеж с ръце покрай тялото. При сигнал „Започни!” се пуска хронометърът. Клякането се изпълнява с оптимална бързина, дълбоко. За една бройка се отчита един цикъл – клякане и ставане. След 20 сек се подава сигнал „Достатъчно!“. Изпълнява се еднократно.

Тест 5. „Хвърляне на малка плътна топка в далечина“ (м). Информира за силата на мускулатурата на горните крайници и раменния пояс. Изпълнява се от изходното положение напречно разкрачен стоеж с изнесен напред крак, противоположен на хвърлящата ръка.Тежестта на тялото е върху задния крак, съответната ръка с топката е изнесена горе. Тялото е леко извито към задния крак, а свободната ръка е по посока на хвърлянето. Хвърлящата ръка изпълнява силен мах назад, изхвърлянето на уреда е с енергично движение напред и нагоре, като тежестта се пренася върху предния крак, а трупът се обръща напред и леко се наклонява. Дължината се отчита визуално по предварително маркирана линия с точност 1 см. От три опита се записва най-доброто постижение.

Тест 6. „Скок дължина от място с два крака“ (см). Информира за взривната сила на долните крайници. Провежда се на равна площ. Пътеката се маркира предварително през един сантиметър. Детето застава в стоеж с ръце горе пред стартова линия. Изпълнява мах с ръцете през напред до долу – назад и леко пружинира. Следва енергично замахване на ръцете до горе и мощен отскок напред – нагоре. Приземяването е в полуклек с ръце напред. Измерва се визуално разстоянието до най-близкия до стартовата линия белег с точност до 1 см. Изпълняват се три опита и се записва най-доброто постижение.

Постиженията по отделните тестове за всяко дете се трансформират в брой точки – от 1 до 50, с помощта на възрастово-полови оценителни таблици (приложение 1). Получените количествени резултати (брой точки) отразяват състоянието на отделните двигателни качества на детето. За да се получи качествена оценка на физическата дееспособност, се сумират точките, съответстващи на резултатите от отделните тестове, и от полученото число се съди в какви граници тя попада. На тази база могат да се диференцират три нива на развитие на физическата дееспособност: високо, средно и ниско (приложение 2).

Приложение 1. Система за оценка на двигателните способности на 5 – 6-годишни деца

Таблица 1. Момчета

Точки	Бързина (тест „Бягане на 40 м“), сек	Взривна сила на долните крайници (тест „Скок на дължина от място“), см	Скоростно-силови качества на ръцете (тест „Хвърляне на малка плътна топка в далечина“), метри	Взривна сила на ръцете (тест „Хвърляне на плътна топка 1 кг отгоре“), см	Силова издръжливост на трупа (тест „Макс. брой повдигания на тялото от тилен лег до седеж до отказ“), брой	Динамична сила на долните крайници (тест „Макс. брой клякания за 20 сек“), брой
50	8,70	-	-	-	-	-
49	8,80	88	9,00	280	24	22
48	8,90	-	-	-	-	-
47	9,00	87	8,90	275	-	-
46	9,10	-	-	-	23	-
45	9,20	86	8,80	270	-	21
44	9,30	-	-	-	-	-
43	9,40	85	8,70	265	22	-
42	9,50	-	-	-	-	-
41	9,60	84	8,60	260	-	20
40	9,70	-	-	-	21	-
39	9,80	83	8,50	255	-	-
38	9,90	-	-	-	-	-
37	10,00	82	8,40	250	20	19
36	10,10	-	-	-	-	-
35	10,20	81	8,30	245	-	-
34	10,30	-	-	-	19	-
33	10,40	80	8,20	240	-	18
32	10,50	-	-	-	-	-
31	10,60	79	8,10	235	18	-
30	10,70	-	-	-	-	-
29	10,80	78	8,00	230	-	17
28	10,90	-	-	-	17	-
27	11,00	77	7,90	225	-	-
26	11,10	-	-	-	-	-
25	11,20	76	7,80	220	16	16
24	11,30	-	-	-	-	-
23	11,40	75	7,70	215	-	-
22	11,50	-	-	-	15	-
21	11,60	74	7,60	210	-	15
20	11,70	-	-	-	-	-
19	11,80	73	7,50	205	14	-
18	11,90	-	-	-	-	-
17	12,00	72	7,40	200	-	14
16	12,10	-	-	-	13	-
15	12,20	71	7,30	195	-	-
14	12,30	-	-	-	-	-
13	12,40	70	7,20	190	12	13
12	12,50	-	-	-	-	-
11	12,60	69	7,10	185	-	-
10	12,70	-	-	-	11	-
9	12,80	68	7,00	180	-	12
8	12,90	-	-	-	-	-
7	13,00	67	6,90	175	10	-
6	13,10	-	-	-	-	-
5	13,20	66	6,80	170	-	11
4	13,30	-	-	-	9	-
3	13,40	65	6,70	165	-	-
2	13,50	-	-	-	-	-
1	13,60	64	6,60	160	8	10

Таблица 2. Момичета

Точки	Бързина (тест „Бягане на 40 м“), сек	Взривна сила на долните крайници (тест „Скок на дължина от място“), см	Скоростно-силови качества на ръцете (тест „Хвърляне на малка плътна топка в далечина“), метри	Взривна сила на ръцете (тест „Хвърляне на плътна топка 1 кг отгоре“), см	Силова издръжливост на трупа (тест „Макс. брой повдигания на тялото от тилен лег до седеж до отказ“), брой	Динамична сила на долните крайници (тест „Макс. брой клякания за 20 сек“), брой
50	9,10	-	-	-	-	-
49	9,20	86	7,80	260	24	22
48	9,30	-	-	-	-	-
47	9,40	85	7,70	255	-	-
46	9,50	-	-	-	23	-
45	9,60	84	7,60	250	-	21
44	9,70	-	-	-	-	-
43	9,80	83	7,50	245	22	-
42	9,90	-	-	-	-	-
41	10,00	82	7,40	240	-	20
40	10,10	-	-	-	21	-
39	10,20	81	7,30	235	-	-
38	10,30	-	-	-	-	-
37	10,40	80	7,20	230	20	19
36	10,50	-	-	-	-	-
35	10,60	79	7,10	225	-	-
34	10,70	-	-	-	19	-
33	10,80	78	7,00	220	-	18
32	10,90	-	-	-	-	-
31	11,00	77	6,90	215	18	-
30	11,10	-	-	-	-	-
29	11,20	76	6,80	210	-	17
28	11,30	-	-	-	17	-
27	11,40	75	6,70	205	-	-
26	11,50	-	-	-	-	-
25	11,60	74	6,60	200	16	16
24	11,70	-	-	-	-	-
23	11,80	73	6,50	195	-	-
22	11,90	-	-	-	15	-
21	12,00	72	6,40	190	-	15
20	12,10	-	-	-	-	-
19	12,20	71	6,30	185	14	-
18	12,30	-	-	-	-	-
17	12,40	70	6,20	180	-	14
16	12,50	-	-	-	13	-
15	12,60	69	6,10	175	-	-
14	12,70	-	-	-	-	-
13	12,80	68	6,00	170	12	13
12	12,90	-	-	-	-	-
11	13,00	67	5,90	165	-	-
10	13,10	-	-	-	11	-
9	13,20	66	5,80	160	-	12
8	13,30	-	-	-	-	-
7	13,40	65	5,70	155	10	-
6	13,50	-	-	-	-	-
5	13,60	64	5,60	150	-	11
4	13,70	-	-	-	9	-
3	13,80	63	5,50	145	-	-
2	13,90	-	-	-	-	-
1	14,00	62	5,40	140	8	10

Приложение 2. Нормативи за оценка на двигателните способности на 5 – 6-годишни деца

Двигателни способности	Момчета			Момичета		
	Степен на развитие			Степен на развитие		
	Висока 37 – 50 т.	Средна 15 – 36 т.	Ниска 1 – 14 т.	Висока 37 – 50 т.	Средна 15 – 36 т.	Ниска 1 – 14 т.
Бързина (тест „Бягане на 40 м"), сек	7,7 – 9,0	9,1 – 11,2	11,3 – 12,6	8,3 – 9,6	9,7 – 11,8	11,9 – 13,2
Взривна сила на долните крайници (тест „Скок на дължина от място"), см	104 – 110	93 – 103	86 – 92	102 – 108	91 – 101	84 – 90
Скоростно-силови качества на ръцете (тест „Хвърляне на малка плътна топка в далечина"), метри	11,40 –12,00	10,30 – 11,30	9,60 – 10,20	8, 70 – 9,30	7,60 – 8,60	6,90 – 7,50
Взривна сила на ръцете (тест „Хвърляне на плътна топка 1 кг отгоре"), см	285 – 315	230 – 280	195 – 225	260 – 290	205 – 255	170 – 200
Силова издръжливост на трупа (тест „Максимален брой повдигания на тялото от тилен лег до седеж до отказ"), брой	24 – 28	17 – 23	12 – 16	24 – 28	17 – 23	12 – 16
Динамична сила на долните крайници (тест „Макс. брой клякания за 20 сек"), брой	21 – 24	16 – 20	12 – 15	21 – 24	16 – 20	12 – 15

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРОГРАМНА СИСТЕМА „ЗЛАТНОТО КЛЮЧЕ“ .. 3
ПОДХОДИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ 5

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА“ 8
ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА 8
МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ 9
1. ЧАСТ
Месец: септември (2. седмица) 9
Месец: октомври (3. седмица) 10
Месец: октомври (4. седмица) 12
Месец: октомври (5. седмица) 13
Месец: октомври (6. седмица) 14
Месец: октомври (7. седмица) 15
Месец: ноември (8. седмица) 17
Месец: ноември (9. седмица) 18
Месец: ноември (10. седмица) 19
Месец: ноември (11. седмица) 21
Месец: декември (12. седмица) 22
Месец: декември (13. седмица) 23
Месец: декември (14. седмица) 25
Месец: декември (15. седмица) 26
Месец: януари (16. седмица) 27
Месец: януари (17. седмица) 28
Месец: януари (18. седмица) 29
2. ЧАСТ
Месец: януари (19. седмица) 31
Месец: февруари (20. седмица) 33
Месец: февруари (21. седмица) 34
Месец: февруари (22. седмица) 36
Месец: февруари (23. седмица) 37
Месец: март (24. седмица) 39
Месец: март (25. седмица) 40
Месец: март (26. седмица) 41
Месец: март (27. седмица) 42
Месец: март (28. седмица) 43
Месец: април (29. седмица) 45
Месец: април (30. седмица) 46
Месец: април (31. седмица) 47
Месец: април (32. седмица) 48
Месец: май (33. седмица) 50
Месец: май (34. седмица) 51
Месец: май (35. седмица) 52
Художествени текстове за работа по темите 53

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „МАТЕМАТИКА“ 68
ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА 68
МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ 69
Месец: октомври (3. седмица) 69
Месец: октомври (4. седмица) 71
Месец: октомври (5. седмица) 72
Месец: октомври (6. седмица) 73
Месец: октомври (7. седмица) 74
Месец: октомври (8. седмица) 75
Месец: ноември (9. седмица) 76
Месец: ноември (10. седмица) 77
Месец: ноември (11. седмица) 79
Месец: декември (12. седмица) 81
Месец: декември (13. седмица) 82
Месец: декември (14. седмица) 83
Месец: декември (15. седмица) 84
Месец: януари (16. седмица) 86
Месец: януари (17. седмица) 87
Месец: януари (18. седмица) 88
Месец: януари (19. седмица) 89
Месец: февруари (20. седмица) 91
Месец: февруари (21. седмица) 92
Месец: февруари (22. седмица) 93
Месец: февруари (23. седмица) 94
Месец: март (24. седмица) 96
Месец: март (25. седмица) 97
Месец: март (26. седмица) 99
Месец: март (27. седмица) 100
Месец: март (28. седмица) 102
Месец: март (29. седмица) 103
Месец: април (30. седмица) 104
Месец: април (31. седмица) 105
Месец: април (32. седмица) 106
Месец: май (33. седмица) 108
Месец: май (34. седмица) 109

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ОКОЛЕН СВЯТ“ 112
ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО ОКОЛЕН СВЯТ 112
МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ 116
Месец: септември (2. седмица) 116
Месец: октомври (3. седмица) 117
Месец: октомври (4. седмица) 119
Месец: октомври (5. седмица) 120
Месец: октомври (6. седмица) 121
Месец: октомври (7. седмица) 122
Месец: ноември (8. седмица) 123
Месец: ноември (9. седмица) 124
Месец: ноември (10. седмица) 125
Месец: ноември (11. седмица) 125
Месец: декември (12. седмица) 126
Месец: декември (13. седмица) 127
Месец: декември (14. седмица) 128
Месец: декември (15. седмица) 129
Месец: януари (16. седмица) 130
Месец: януари (17. седмица) 131
Месец: януари (18. седмица) 132
Месец: януари (19. седмица) 133
Месец: февруари (20. седмица) 134
Месец: февруари (21. седмица) 135
Месец: февруари (22. седмица) 136
Месец: февруари (23. седмица) 137

Месец: март (24. седмица) 138
Месец: март (25. седмица) 139
Месец: март (26. седмица) 140
Месец: март (27. седмица) 141
Месец: март (28. седмица) 142
Месец: април (29. седмица) 143
Месец: април (30. седмица) 144
Месец: април (31. седмица) 145
Месец: април (32. седмица) 146
Месец: май (33. седмица) 147
Месец: май (34. седмица) 148
Месец: май (35. седмица) 149
СОЦИОМЕТРИЯ – МЕТОД ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИЯ СТАТУС НА ДЕЦАТА 150

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО“ 151
ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО 151
МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ..... 152
Месец: септември (2. седмица)..... 152
Месец: октомври (3. седмица) 153
Месец: октомври (4. седмица) 155
Месец: октомври (5. седмица) 156
Месец: октомври (6. седмица) 157
Месец: октомври (7. седмица) 159
Месец: ноември (8. седмица)..... 160
Месец: ноември (9. седмица)..... 161
Месец: ноември (10. седмица)..... 163
Месец: ноември (11. седмица)..... 164
Месец: декември (12. седмица) 165
Месец: декември (13. седмица) 167
Месец: декември (14. седмица) 168
Месец: декември (15. седмица) 169
Месец: януари (16. седмица)..... 171
Месец: януари (17. седмица)..... 172
Месец: януари (18. седмица)..... 174
Месец: януари (19. седмица)..... 175
Месец: февруари (20. седмица) 176
Месец: февруари (21. седмица) 178
Месец: февруари (22. седмица) 179
Месец: февруари (23. седмица) 180
Месец: март (24. седмица) 182
Месец: март (25. седмица) 183
Месец: март (26. седмица) 185
Месец: март (27. седмица) 186
Месец: март (28. седмица) 188
Месец: април (29. седмица) 189
Месец: април (30. седмица) 191
Месец: април (31. седмица) 192
Месец: април (32. седмица) 193
Месец: май (33. седмица)..... 195
Месец: май (34. седмица)..... 196
Месец: май (35. седмица)..... 197

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ“ 199
ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ 199
Методически насоки по теми..... 199
Месец: септември (1. седмица)..... 199
Месец: септември (2. седмица)..... 200
Месец: октомври (3. седмица) 201
Месец: октомври (4. седмица) 202
Месец: октомври (5. седмица) 203
Месец: октомври (6. седмица) 204
Месец: октомври (7. седмица) 206
Месец: ноември (8. седмица)..... 206
Месец: ноември (9. седмица)..... 207
Месец: ноември (10. седмица)..... 208
Месец: ноември (11. седмица)..... 209
Месец: декември (12. седмица) 210
Месец: декември (13. седмица) 211
Месец: декември (14. седмица) 212
Месец: декември (15. седмица) 213
Месец: януари (16. седмица)..... 214
Месец: януари (17. седмица)..... 215
Месец: януари (18. седмица)..... 215
Месец: януари (19. седмица)..... 216
Месец: февруари (20. седмица) 217
Месец: февруари (21. седмица) 218
Месец: февруари (22. седмица) 219
Месец: февруари (23. седмица) 220
Месец: февруари (24. седмица) 221
Месец: март (25. седмица) 222
Месец: март (26. седмица) 222
Месец: март (27. седмица) 223
Месец: март (28. седмица) 224
Месец: април (29. седмица) 225
Месец: април (30. седмица) 226
Месец: април (31. седмица) 227
Месец: април (32. седмица) 228
Месец: май (33. седмица)..... 228
Месец: май (34. седмица)..... 229
Месец: май (35. седмица)..... 230
Месец: май (36. седмица)..... 231

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА“ 233
ОБЩО ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА..... 233
МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ПО ТЕМИ..... 235
Месец: септември (1. седмица)..... 235
Месец: септември (2. седмица)..... 236
Месец: октомври (3. седмица) 237
Месец: октомври (4. седмица) 240
Месец: октомври (5. седмица) 242
Месец: октомври (6. седмица) 245
Месец: октомври (7. седмица) 247
Месец: ноември (8. седмица)..... 249
Месец: ноември (9. седмица) 252
Месец: ноември (10. седмица) 254
Месец: ноември (11. седмица) 257

Месец: декември (12. седмица) 259
Месец: декември (13. седмица) 262
Месец: декември (14. седмица) 264
Месец: декември (15. седмица) 266
Месец: януари (16. седмица)..... 269
Месец: януари (17. седмица)..... 271
Месец: януари (18. седмица)..... 273
Месец: януари (19. седмица)..... 276
Месец: февруари (20. седмица) 278
Месец: февруари (21. седмица) 280
Месец: февруари (22. седмица) 282
Месец: февруари (23. седмица) 284
Месец: март (24. седмица) 286
Месец: март (25. седмица) 288
Месец: март (26. седмица) 290
Месец: март (27. седмица) 292
Месец: март (28. седмица) 295
Месец: април (29. седмица) 297
Месец: април (30. седмица) 299
Месец: април (31. седмица) 301
Месец: април (32. седмица) 304
Месец: май (33. седмица)..... 306
Месец: май (34. седмица)..... 308
Месец: май (35. седмица)..... 309
Месец: май (36. седмица)..... 309
Игри и методически указания за провеждане 310
на спортноподготвителна двигателна дейност 310
Контрол и оценка на резултатите 320
Приложение 1. Система за оценка на двигателните способности на 5 – 6-годишни деца
Таблица 1. Момчета..... 322
Таблица 2. Момичета..... 323
Приложение 2. Нормативи за оценка на двигателните способности на 5 – 6-годишни деца..... 324

ПОРЕДИЦА

ЗЛАТНО КЛЮЧЕ

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
ПО ВСИЧКИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ
за трета подготвителна възрастова група
в детската градина и в училище

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

Електронен вариант
на книжката на адрес
www.e-uchebnici.com

Цена 26.00 лв.

9 786197 523492

БИТ И ТЕХНИКА
www.bititechnika.com